

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

KEMAN EĞİTİMİNDE ROLLAND YÖNTEMİNİN
KEMAN ÇALMA BECERİLERİNE ETKİSİ

İLKAY GÖKSEL

BOLU - 2020

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

KEMAN EĞİTİMİNDE ROLLAND YÖNTEMİNİN
KEMAN ÇALMA BECERİLERİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Hazırlayan
İlkay GÖKSEL

Danışman
Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARIŞ

BOLU, AĞUSTOS - 2020

DOKTORA TEZ ONAY FORMU

İlkay GÖKSEL'e ait "Keman Eğitiminde Rolland Yönteminin Keman Çalma Becerilerine Etkisi" adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir. 24/08/2020

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARIŞ
Üye : Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE
Üye : Doç. Dr. Sevilay KİLMEN
Üye : Prof. Yılmaz ŞENDURUR
Üye : Prof. Dr. Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün Onayı

Prof. Dr. Osman GÖRÜR

Lisansüstü Eğitim Enstitü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Doktora tezi olarak sunduğum “Keman Eğitiminde Rolland Yönteminin Keman Çalma Becerilerine Etkisi” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başvurulmuş kaynaklardan yapılan alıntılarının adlarının bilimsel kurallara uygun olarak metin içinde, dipnotlarda ve kaynaklarda gösterildiğini, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim. 24/08/2020

İlkay GÖKSEL

Aileme ve Türk Keman Eğitimcilerine...

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın fikir olarak ortaya çıkmasından son kelimenin yazımına kadar uzanan süreçte desteğini her an hissettiğim, en karanlık dönemlerimde sabrı ve anlayışıyla yolumu aydınlatan değerli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Dolunay Akgül Barış'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tez izleme komitemde yer alan, öneri ve düşünceleri ile doğru yoldan ayrılmamamı sağlayan sevgili hocalarım Prof. Dr. Ahmet Serkan Ece ve Doç. Dr. Sevilay Kilmen'e teşekkürü borç bilirim.

Tez jürimde yer alan, keman eğitimi alanındaki tecrübelerini benimle paylaşan, araştırmamda kullandığım değerlendirme kriterlerinin oluşması ve değerlendirme aşamalarında yer alan sevgili hocalarım Prof. Yılmaz Şendurur ve Prof. Dr. Öznur Öztosun Çaydere'ye sonsuz teşekkürler.

Araştırma kapsamında tecrübesiyle tezimde emeği olan Prof. Nuray Özen hocama, istatistiksel anlamda desteğini ve bilgisini benimle paylaşan Dr. Öğretim Üyesi Çağatay Büyükuysal'a, uygulama sürecinde her ihtiyaç duyduğum anda yanımda olan sevgili meslektaşım Öğr. Gör. Sinan Uçar'a ve çalışma grubumda yer alan değerli öğrencilerime teşekkür ederim.

Son olarak, çalışmam boyunca yanımda olan ve desteklerini her zaman gösteren sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	x
RESİMLER LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xv
ÖZET	xvi
ABSTRACT.....	xviii
I. BÖLÜM.....	1
1. Giriş.....	1
1.1. Problem Durumu	6
1.2. Araştırmanın Amacı	7
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Problem Cümlesi	8
1.4.1. Alt problemler	8
1.5. Sınırlılıklar.....	9
1.6. Sayıtlılar	9
1.7. Tanımlar	10
II. BÖLÜM	13
2. Kuramsal Çerçeve ve Konuyla İlgili Literatür.....	13
2.1. Kuramsal Çerçeve	13
2.1.1. Paul Rolland ve yöntemin doğuşu.....	13
2.1.2. Rolland yönteminin amacı ve felsefesi	17
2.1.3. Rolland yöntemi	18
2.1.3.1. Keman tutuşu.....	20
2.1.3.1.1. Keman boyutu	20
2.1.3.1.2. Kemanda fiks kullanımı	20
2.1.3.1.3. Tuşedeki belirteç noktaları.....	20

2.1.3.1.4. Çenelik seçimi.....	21
2.1.3.1.5. Keman yastığı seçimi	21
2.1.3.1.6. Görerek öğrenme.....	21
2.1.3.1.7. Enstrümanı yerleştirme ve sol eli şekillendirme	22
2.1.3.2. Duruş.....	23
2.1.3.2.1. “Özgürlük Heykeli” duruşu	24
2.1.3.2.2. Enstrümanı güvence altına alma	25
2.1.3.2.3. Tuşe üzerinde gidip-gelme.....	26
2.1.3.2.4. Sol kol sallama	28
2.1.3.3. Yay tutuşu.....	28
2.1.3.3.1. Yay tutuşunu hazırlama	30
2.1.3.3.2. İlk yay tutuşu.....	32
2.1.3.3.3. Kuralına uygun yay tutuşu	32
2.1.3.3.4. Gölge yay çalışması	35
2.1.3.3.5. Kemanı ve yayı aynı anda tutma.....	36
2.1.3.3.6. Kolun salınması ve yayı sallama (sessiz egzersizler)	39
2.1.3.3.7. Yayı yerleştirme ve kaldırma	41
2.1.3.4. Yay kullanımı	41
2.1.3.4.1. Orta yayda kısa dokunuşlar ile çalma	42
2.1.3.4.2. Kısa dokunuşlar ile çalma	43
2.1.3.4.3. Telden tele bağlı geçiş.....	45
2.1.3.5. Ton çıkartmaya başlangıç	47
2.1.3.5.1. Ton çıkartmayı geliştirme	48
2.1.3.6. Birinci pozisyonda sol el ve parmakların yerleşimi	48
2.1.3.6.1. Doğal el pozisyonu.....	49
2.1.3.6.2. Parmakların tuşe üzerine yerleşimi	50
2.1.3.6.3. Oktav oyunu	51
2.1.3.6.4. Birinci pozisyonda pizzicato çalışması	51
2.1.3.6.5. Sol el ve parmak hareketi prensipleri.....	52
2.1.3.7. Yay kullanımını genişletme.....	53
2.1.3.7.1. Uçan pizzicato.....	53
2.1.3.7.2. Yay kullanımında sağ kol kavisi.....	55

2.1.4. Rolland yönteminin diğer özel öğretim yöntemleri ile ilişkisi....	55
2.1.4.1. Rolland yöntemi ve Suzuki yöntemine genel bakış.....	57
2.2. Konuyla İlgili Yapılmış Araştırmalar.....	61
2.2.1. Türkiye’de yapılmış araştırmalar	62
2.2.2. Türkiye dışında yapılmış araştırmalar	65
III. BÖLÜM.....	70
3. Yöntem.....	70
3.1. Araştırmanın Modeli	70
3.2. Çalışma Grubu.....	72
3.3. Veri Toplama Araçları.....	73
3.3.1. Keman dersi performans değerlendirme formu.....	73
3.3.2. Odak grup görüşmesi.....	74
3.4. Verilerin Toplanması.....	74
3.4.1. Araştırma süreci	75
3.4.1.1. Deney süreci	75
3.4.1.1.1. Hazırlık aşaması	75
3.4.1.1.2. Uygulama aşaması	76
3.4.1.1.3. Değerlendirme aşaması	80
3.5. Verilerin Analizi	80
IV. BÖLÜM.....	82
4. Bulgular ve Yorumlar	82
4.1. Ön Analizler	82
4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	83
4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	88
4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	92
4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	100
4.5.1. Uygulama süreci.....	100
4.5.2. Eğitim yöntemi ve uygulama dağılımı.....	103
4.5.3. Bireysel kazanımlar	105
V. BÖLÜM.....	108
5. Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler	108
5.1. Sonuçlar ve Tartışma	108

5.1.1. Birinci alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma.....	108
5.1.2. İkinci alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma	110
5.1.3. Üçüncü alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma	111
5.1.4. Dördüncü alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma.....	113
5.2. Öneriler.....	115
KAYNAKÇA.....	118
EKLER.....	127
ÖZGEÇMİŞ	146

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Rolland ve Suzuki yöntemlerinin karşılaştırılması.....	60
Tablo 3.1. Çalışma grubunun dağılımları	72
Tablo 4.1. Deney ve kontrol gruplarının özel yetenek işitme sınavı puanlarına göre dağılımı	82
Tablo 4.2. Uzman kişiler tarafından verilen puanlar arasındaki uyum	83
Tablo 4.3. Deney grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	84
Tablo 4.4. Deney grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	85
Tablo 4.5. Deney grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	85
Tablo 4.6. Deney grubunun yay kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	86
Tablo 4.7. Deney grubunun ritme ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	86
Tablo 4.8. Kontrol grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	88
Tablo 4.9. Kontrol grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	89
Tablo 4.10. Kontrol grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	89
Tablo 4.11. Kontrol grubunun yay kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	90
Tablo 4.12. Kontrol grubunun ritme ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	90
Tablo 4.13. Deney ve kontrol gruplarının enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları.....	92
Tablo 4.14. Deney ve kontrol gruplarının sabit ve hareketli duruşa ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	93

Tablo 4.15. Deney ve kontrol gruplarının sağ el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	94
Tablo 4.16. Deney ve kontrol gruplarının sol el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	95
Tablo 4.17. Deney ve kontrol gruplarının yay kullanımına ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	96
Tablo 4.18. Deney ve kontrol gruplarının ritme ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	97
Tablo 4.19. Deney ve kontrol gruplarının entonasyona ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	98
Tablo 4.20. Deney ve kontrol gruplarının son test genel performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları	99

RESİMLER LİSTESİ

Resim 2.1. Dinlenme pozisyonu.....	22
Resim 2.2. Ayakların çalma pozisyonu.....	23
Resim 2.3. Özgürlük heykeli duruşu	24
Resim 2.4. Çalma pozisyonu.....	25
Resim 2.5. Kaldıraç prensibi	26
Resim 2.6. Birinci, orta ve yüksek pozisyonlar.....	27
Resim 2.7. Sol kol sallama	28
Resim 2.8. Yayın baskılanması ve desteklenmesi.....	29
Resim 2.9. Çemberin oluşturulması	30
Resim 2.10. Kalem tutma	30
Resim 2.11. Parmakların yerleşimi	31
Resim 2.12. Kalem çalışması	31
Resim 2.13. Yay tutuşunun hazırlanması.....	33
Resim 2.14. Yay topuğuna başparmak yerleşimi	33
Resim 2.15. İkinci parmak yerleşimi ve çemberin korunması	34
Resim 2.16. Üçüncü parmağın yerleşimi	34
Resim 2.17. Kuralına uygun yay tutuşu	34
Resim 2.18. Omuz üzerinde gölge yay çalışması.....	35
Resim 2.19. Boru ile gölge yay çalışması	36
Resim 2.20. Dinlenme pozisyonunda keman tutuşu	37
Resim 2.21. Yay asma.....	37
Resim 2.22. Yay tutuşunun kontrolü.....	38
Resim 2.23. Yay tellere yerleştirme	38
Resim 2.24. Asılı yayın koldan salınımı	39
Resim 2.25. Asılı yayın bilekten salınımı	40
Resim 2.26. Tel üzerindeki yayın salınımı.....	40
Resim 2.27. Yay yerleştirme ve kaldırma	41
Resim 2.28. Öğrenci yayına yol gösterme	42
Resim 2.29. Dirsek ekleminden önkolun desteklenmesi.....	44

Resim 2.30. Tellere göre yay kolu aralığı	45
Resim 2.31. Üst telden alt tele topuk hareketi.....	46
Resim 2.32. Alt telden üst tele topuk hareketi	46
Resim 2.33. Yay topuğunun kavisi	47
Resim 2.34. Yay durdurmada topuk hareketi.....	48
Resim 2.35. Belirteç noktaları	50
Resim 2.36. Doğal el pozisyonunda parmak yerleşimi	51
Resim 2.37. Pizzicato oyunu çalışması	52
Resim 2.38. Vücut ağırlığının aktarımı	54
Resim 2.39. Bütün yay kullanımının benzetimi	54
Resim 2.40. Yay kullanımında sağ kol kavisi	55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1. Açıklayıcı sıralı karma yöntem deseni	70
Şekil 3.2. Nicel veriler için işlem yolu	71
Şekil 3.3. Nicel veriler için işlem yolu	71

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 4.1. Deney grubunun ara test- son test kazanım grafiği	87
Grafik 4.2. Kontrol grubunun ara test- son test kazanım grafiği	91
Grafik 4.3. Deney ve kontrol gruplarının enstrüman kurulumu ve kullanımı başarısına ilişkin son test grafiği.....	93
Grafik 4.4. Deney ve kontrol gruplarının sabit ve hareketli duruş başarısına ilişkin son test grafiği	94
Grafik 4.5. Deney ve kontrol gruplarının sağ el/ kol başarısına ilişkin son test grafiği	95
Grafik 4.6. Deney ve kontrol gruplarının sol el/ kol başarısına ilişkin son test grafiği .	96
Grafik 4.7. Deney ve kontrol gruplarının yay kullanımı başarısına ilişkin son test grafiği	97
Grafik 4.8. Deney ve kontrol gruplarının ritim başarısına ilişkin son test grafiği.....	98
Grafik 4.9. Deney ve kontrol gruplarının entonasyon başarısına ilişkin son test grafiği	99
Grafik 4.10. Deney ve kontrol gruplarının genel başarısına ilişkin son test grafiği....	100

ÖZET

KEMAN EĞİTİMİNDE ROLLAND YÖNTEMİNİN KEMAN ÇALMA BECERİLERİNE ETKİSİ

GÖKSEL, İlkay

Doktora Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARIŞ

Ağustos – 2020, xvix + 146 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Rolland yöntemi ve geleneksel keman eğitim yöntemi uygulanarak verilen başlangıç düzeyi keman eğitiminin, keman çalma becerilerine etkilerinin saptanması ve keman eğitimlerini Rolland yöntemi uygulanarak alan öğrencilerin yöntem hakkındaki görüşlerinin tespit edilmesidir.

Araştırmada, bir karma yöntem deseni olan açıklayıcı sıralı karma yöntem deseni kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunu son test denkleştirilmemiş gruplu desen ve ön test- son test kontrol gruplu deneysel desen oluşturmaktadır. Nitel boyutu için ise odak grup görüşmesi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalı’nda öğrenim görmekte olan ve önceden keman eğitimi almamış 10 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın nicel verilerini elde etmek için, alanında uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulan “Keman Dersi Performans Değerlendirme Formu” kullanılmış, nitel verilerin elde edilmesi için ise deney grubu öğrencileri ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Deney ve kontrol grubu arasındaki verilerin karşılaştırılmasında non-parametrik testlerden Man Whitney-U testi, ara test ve son test arasındaki tekrarlı ölçümlerde Wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Uzman kişiler tarafından verilen puanların arası uyumun ve

güvenilirliğin belirlenmesi amacıyla ise, Kendall'ın Uyum Katsayısı (Kendall's W) testi kullanılmıştır. Odak grup görüşmesi sonrasında elde edilen nitel veriler, araştırmacı tarafından betimsel analiz yöntemi ile işlenerek, belirlenen temel başlıklar altında yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen nicel veriler IBM SPSS Statistics ver.25 programı ile analiz edilerek yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda, keman eğitimlerini Rolland yöntemine dayalı olarak alan deney grubu öğrencilerinin eğitim süreçlerinde, keman eğitimlerini geleneksel keman eğitimi yöntemine dayalı olarak alan kontrol grubunda bulunan öğrencilerin aksine performans kaybı yaşamadıkları, enstrüman kurulumu ve kullanımı, duruş, sağ ve sol el kullanımı, yay kullanımı, ritim ve entonasyon olarak belirlenen keman çalma becerilerinde anlamlı bir farklılık gerçekleştiği ve yöntem hakkındaki fikirlerinin olumlu yönde olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rolland Yöntemi, Başlangıç Düzeyi Keman Eğitimi, Müzik Özel Öğretim Yöntemleri.

ABSTRACT**THE EFFECT OF ROLLAND METHOD ON VIOLIN PLAYING
SKILLS IN VIOLIN EDUCATION**

GÖKSEL, İlkay

Phd Thesis

Department of Fine Arts Education

Department of Music Education

Supervisor: Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARIŞ

August – 2020, xvix + 146 pages

The aim of this study is to determine the effects of the beginner level violin training provided by Rolland method and traditional violin training method on violin playing skill and to determine the opinion of the students about Rolland method trained by using the method.

Descriptive sequential mixed method pattern which is a mixed method pattern was used in the research. The quantitative dimension of the study consists of design with post-test unequalled group and pre-test-post-test experimental design. Focus group interview was used for qualitative dimension of the study. The working group of the study consists of ten university students taking education in the department of Performing arts, the Theatre Department at Bülent Ecevit University State Conservatory in 2018-2019 academic year but hadn't taken violin training earlier. "Performance Evaluation Form of Violin Course" created by the researcher in the light of the view of leading experts in the area was used to obtain quantitative data while focus group interview was conducted to obtain qualitative data from experimental group. Man Whitney-U test which is one of non-parametric test was used in the comparison new data between experimental and control group while Wilcoxon test was used in repetitive measurement between the mid

and the post test, and to determine the reliability and coefficient concordance among the points given by the experts Kendall's coefficient of concordance (Kendall's W) was used. The qualitative data obtained after focus group interview was processed by using descriptive analysis method and interpreted by researcher under the main headings. The quantitative data obtained from the research was analysed and then interpreted by IBM SPSS Statistics ver 25.

At the end of the research it was determined that in the training process of the experimental group who took their violin training based on Rolland method didn't experience any performance loss, but had undergone a significant difference in the violin playing skills known as instrument set up and use, posture, left and right hand use, bow use, rhythm and intonation, and that they developed positive opinions unlike the control group who received their training based on traditional violin training.

Key Words: Rolland Method, Beginner Level Violin Training, Special Music Training Methods

I. BÖLÜM

1. Giriş

Güzel sanatlar eğitimi içerisinde müzik eğitimi; tüm diğer öğrenme alanlarına faydalı olan bir eğitim türü olmakla birlikte insan yaşamının değişmez bir parçasıdır. İçinde bulunduğumuz sosyal hayatın getirdiği zorlukları ve baskıyı azaltacak yegane aktarım ve birikimlerden biri müziktir. Dünyadaki tüm kültürler tarafından bilinen müzik dehaları ve eserleri, günümüz toplumuna evrilmemiz için bu aktarımların ve birikimlerin mimarları olmuşlardır. Müzik, insanları bir araya getirebilecek büyük bir güce sahiptir ve günümüzdeki tüm öğrencilere bugün yaşadığımız dünyayı çok daha iyi anlayabilmeleri için geçmişten gelen müziksel birikimler doğru şekilde aktarılmalı ve öğretilmelidir. Bu aktarım ve öğretim sürecinin belirli bir yöntemle gerçekleşmesi eğitim kavramını oluşturmaktadır. Ertürk (2016)'e göre eğitimin tanımı, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik yönde istendik davranışlar meydana getirme sürecidir.

Müzik eğitimi ise; temelde, bir müziksel davranış kazandırma, değiştirme, dönüştürme, geliştirme, yetkinleştirme sürecidir ve bu süreçte öğrencinin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenerek belirlenen hedeflere erişilir (Uçan, 2018). Bu hedeflere ulaşırken, verilen eğitimin türü de önem taşımaktadır. Müzik eğitimi gibi geleneklere bağlı bir eğitim türünde de, günümüzdeki eğitim yöntemlerinden faydalanmak önem arz etmektedir. Müzik eğitiminde, öğretimin yapısı ve niteliğine göre çeşitli öğrenme ve öğretme yöntemlerinin kullanılması esastır (Yükrük, 2004; Kurtuldu, 2007). Bu kapsamda, müzikal yaşamın sağlam ve doğru temeller üzerine oturtulması için müzik öğretim yöntemlerinin kullanılmasının; bireyin bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimi açısından önemli olduğu söylenebilir (Aycan, 2018).

Uçan (1997), ülkemizde verilen müzik eğitimini; genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimi olarak sınıflandırmıştır. Müzik eğitimi, her ne kadar farklı amaçlara yönelik yapılabilse de, belirli bir öğretim yöntemine bağlı olarak uygulanması önemlidir. Şendurur (2011a)'a göre etkili bir öğretim; öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak öğrenmeyi kolaylaştıracak yöntemlerden en uygun olanın uygulanmasına, öğrencinin öğrenme ve hazır bulunuşluk düzeyi ile beklentilerinin dikkatli bir şekilde tespit edilip bu doğrultuda hareket edilmesine bağlıdır. Öğretmenin yanı sıra öğrencinin de etkili bir öğrenme süresince sahip olması gereken durumlar; 1-Zihinsel durum, 2-Fiziksel durum, 3-Ruhsal durum, 4-Motivasyon şeklinde sıralanmaktadır (Şendurur, 2011b). Müzik eğitiminde belirlenen amaçlara yönelik doğru öğretim yöntemini bilmek ve uygulamak, öğretmenin görevidir.

Ülkemizde, müzik eğitiminde kullanılan özel öğretim yöntemleri denildiğinde akla gelen yöntemler Suzuki, Orff, Dalcroze ve Kodály yöntemleridir. Bu yöntemler, tüm müzik eğitimi türlerinde kullanılabilir olmalarına rağmen, yapılan araştırmalar sonucu müzik eğitimcilerinin, aktif ve yenilikçi müzik özel öğretim yöntemleri ile ilgili bilgi sahibi olduklarını fakat bu yöntemleri derslerinde çok fazla kullanmadıkları ortaya koyulmuştur (Bakkalbaşı, 2019). Bu yöntemler arasında, çalgı eğitimine yönelik olarak Suzuki yöntemi göze çarpsa da, diğer yöntemler de günümüzde çalgı eğitimine uyarlanarak kullanılmaktadır.

Müzik eğitiminin gerçekleştiği kurumlardaki eğitimin en temel ve önemli boyutunu çalgı eğitimi oluşturmaktadır. Çalgı eğitimi; bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan yöntemler bütünüdür ve bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar yaptırma, çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır (Parasız, 2009). Müzik eğitiminin temel boyutlarından biri olan çalgı eğitiminin yapılmadığı durumlarda, müzik eğitimi eksik ve yetersiz sayılmakla birlikte, yeterince sağlam ve tutarlı da olamayacaktır (Uçan, 1980). Çalgı eğitimi alan birey, teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanır, kültürel yaşamı zenginleşir, böylece eğitimin amaçladığı araştıran, yorumlayan, eleştiren ve kendine güvenen bireyler yetişir (Akgül Barış, 2007).

Öğrencinin çalgı eğitimine başlamasının yanı sıra, bu eğitimin ilerideki hayatı boyunca sürdürülebilir ve geliştirilebilir olması da önemlidir. Bu nedenle, öğrencinin müzikal gelişimini sağlam bir teknikle birlikte sağlamak, çalgı eğitiminin en önemli amaçlarından biridir (Ertem, 1997). Çalgı eğitimi için gerekli olan temel teknikler; doğru bir duruşa sahip olmak, el, kol ve parmakları doğru pozisyonda kullanmak, çalgı tonunda kaliteli ve kendine özgü olmak, entonasyonda temiz olmak şeklinde sıralanabilir (Schleuter'den akt. Özmenteş, 2015). Çalgı çalmanın temelini, bilinçli bir öz devinim oluşturmaktadır (Fenmen, 1997). Bu öz devinim ve temel kazanımların, başlangıç eğitiminde öğretmen kontrolünde programlı ve doğru şekilde öğretilmesi ise oldukça önem arz etmektedir.

Keman, çalgı eğitiminde oldukça etkin biçimde kullanılan çalgı olması özelliği ile mesleki müzik eğitiminin gerçekleştiği kurumlarda verilen çalgı eğitiminde önemli bir işleve sahiptir (M.E.B., 2016). Keman çalmadan önce yapılması gereken, işleyişin kazanılması için gerekli olan düzenin kazanımının sağlanmasıdır. Başlangıç keman eğitiminde, öğrencinin edindiği alışkanlıklar ilk kazanımlar olmakla birlikte, onun tüm keman öğrenim sürecini olumlu ya da olumsuz etkilemektedir (Auer, 1980). Keman çalmayı öğrenirken, bedensel kurulum ve özellikle kolların hareketleri öğrencinin günlük hayatında kullanmadığı hareketler olduğu için, beden ve kasların bu hareketlere uygun bir biçimde gelişmesi ve şekillenmesi gerekmektedir (Şeker, 2011). Başlangıç keman eğitiminde, öğrencinin günlük hayatında kullandığı hareketlerden yola çıkılması ve verilecek olan keman eğitiminin bu doğal hareketler üzerinden şekillendirilmesi gerekmektedir.

Günay ve Uçan'a (1980) göre keman eğitimi, keman öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların devinimsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişiklikler oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanmaktadır. Keman eğitiminin formal bir eğitim olduğunu, belli bir plan, program ve amaçlar dahilinde yapılması gerektiğini belirtmek gerekir (Akıncı, 1998). Bu sürecin etkili bir şekilde değerlendirilmesi için uygun öğrenme yaşantısının oluşturulması, öğrenme yaşantısının oluşması için ise keman öğretmenin etkili önlemleri alması, bu önlemleri öğrencinin öğrenme süreci boyunca sürdürmesi, öğrenme yaşantısının dayandığı yöntemleri

yeterince bilip uygulamasına bağlıdır (Şendurur, 2011a). Bununla birlikte; öğrencinin öğrenmeye hazır olması, düzenli çalışması, öğretmenin teknik bilgisi, öğretme yöntemi, model teşkil etmesi ve yeniliklere açık olması, öğrencilerin öğrenme süresini kısaltacak, başarı düzeyini arttıracak ve yaratıcılıklarını geliştirecektir (Parasız, 2009).

Öğretmenin öğrenciyi yönlendirdiği, örnekler ve ödevler verdiği, öğretmeni merkeze koyan öğrenme biçiminin geleneksel eğitim olarak adlandırıldığı durumda, öğrencinin daha aktif olduğu ve öğretmenin gerekli durumlarda yönlendirmeler yaparak öğrenciyi öğrenmeye teşvik ettiği öğrenme biçimine çağdaş eğitim demek yerinde olacaktır. Bu durumda keman eğitiminde geleneksel eğitim yönteminin tanımı; öğrenci ile öğretmenin dersleri belirli bir program çerçevesinde bire bir ya da kalabalık olmayan sınıflarda yüz yüze işlediği, usta-çırak ilişkisi olarak da tanımlanabilecek bir sistemi ifade etmektedir. Bu sistemde öğretmen, öğrencinin taklit ettiği bir model görevi görmektedir. Geleneksel keman eğitiminde ders içerisinde öğretmen deneyimlerini sözel yolla öğrenciye aktararak konu ile ilgili örneklemelerde bulunur ve öğrenciye ödev verir, öğrenci ise verilen ödevi bir sonraki derse kadar çalışarak öğretmenine sergiler (Şeker & Bilen, 2010). Geleneksel keman eğitiminin sıkıcı bir hale gelmesi durumunda, öğrenciler psikolojik açıdan da etkilenebilirler. Bu sürecin başarılı bir şekilde geçirilmesi için öğrencilerin keman çalmak konusunda kendilerini yeterli hissetmeleri oldukça önem taşımaktadır (Sloboda, Davidson, Howe, & Moore, 1996). Yoğun bir süreç olan keman eğitimine teknik olarak bakıldığında, en küçük müzikal bölümlerin çalınması için bile çok fazla sayıda karmaşık tekniğin art arda getirilmesinin gerektiği görülecektir (Fischer, 1977). Bu teknikler çoğu kez diğer öğrenme biçimlerinde olduğu gibi basitten karmaşığa doğru ilerleme göstermez. Kemanı öğrenme süreci içerisinde çalma becerisini gösterebilmek için, bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılması gerekmektedir (Schleuter, 1997). Özellikle başlangıç düzeyinde verilen keman eğitiminde, kazanılması istenen davranışların gittikçe zorlaşıyor olması eğitim sürecini olumsuz olarak etkileyebilir ve öğrenciler açısından başarısızlıklara neden olabilir (Tarkum, 2006). Keman çalmaya yeni başlamış bir öğrenci, kemanını çalarken birçok karmaşık hareketi aynı anda yapması gerektiğini fark edecek ve kemanın zorluklarından ürkecektir. Bu sürecin sağlıklı bir şekilde geçirilmesi, öğrencinin kemandan soğumadan ilerleyebilmesi açısından oldukça önemli olmakla birlikte öğrenciye, kemanı olabildiğince doğal bir

duruşla tutmasını ve vücudunun bir parçaymış gibi kullanabilmesini sağlamak birinci hedef olmalıdır (Gidergi Alptekin, 2010; Yıldırım K. , 2010). Büyükaksoy (1997)'a göre; keman tekniğinde tam olarak ustalaşmak için gerekli olan anahtar, akıl ile kaslar arasındaki ilişkide, yani beynin verdiği talimatı mümkün olduğu kadar çabuk ve doğru şekilde fiziksel olarak yerine getirilmesi yeteneğinde aranmalıdır. Keman eğitimcisi tarafından göz önüne alınması gereken husus bu olmalıdır ve keman öğretimindeki temel ilke bu düşünceyle aranmalıdır.

Keman eğitimcileri, ideal kemana başlama yaşının 6 ile 10 yaş arasında olması gerektiği fikrinde birleşmektedirler (Kendall, 1985). Bununla birlikte, çalgı çalmaya erken yaşta başlamanın tek başına yeterli olmadığı, öğretme-öğrenme nitelik ve sürecinin, çalışma biçimi ve süresinin de çalgı performansı üzerinde etkili olduğu belirtilmiştir (Sloboda & Howe, 1991; Hallam, 1998). İleri yaşlarda keman öğrenmeye başlayacak öğrencilerin fiziksel gelişimlerini tamamladığını ve gerekli esneklikten yoksun olduklarını düşünürsek (Fayez, 2001) bunun, mesleki çalgı eğitimine ileri yaşlarda başlayacak öğrenciler için uygulanacak öğretim yöntemlerinin önemini arttırdığını söyleyebiliriz. Ülkemizde bulunan güzel sanatlar liselerinde, mesleki müzik eğitimine başlayan ve bir çalgı ile burada tanışan öğrenci sayısı oldukça fazladır. Bu öğrencilerin bulundukları yaş grubu 14-15 yaş arasındadır ve bir çalgı öğrenmek için ileri bir yaş olarak düşünülebilir. Fakat bazı müziksel gelişim uzmanlarının görüşleri, çocukların 10'lu yaşlardan sonra çalgının gerektirdiği davranışları daha etkili biçimde uygulayabilecekleri yönündedir (Güleş, 2010).

İlk kez 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılan Güzel Sanatlar liselerinin sayısı, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 82'yi bulmuştur (M.E.B., 2019). Güzel Sanatlar Liselerinde yapılmakta olan çalgı eğitimi ve öğretiminin niteliği, üniversitelerin müzik bölümlerine kaynak olmaları sebebiyle önem taşımaktadır. Güzel sanatlar liselerinde verilen keman eğitiminde yaşanabilecek sorunları, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yapılan keman eğitimi sorunlarıyla birlikte düşünmek gereklidir (Çilden, 2006).

Çalgı eğitimine üniversite hayatlarında başlayacak ve ileri yaşta sayılabilecek öğrenciler için de, alacakları çalgı eğitiminde uygulanacak yöntemlerin, fiziksel durumlarına uygun ve düzenli bir programla uygulanması önemlidir. Literatürde ileri yaş keman eğitimi içerikli az sayıda araştırma olsa da (Forrester, 1975; Darrough & Boswell, 1992; Mark, 1996; Nazareth, 1999; Ernst, 2001), bu araştırmalar formal eğitime yönelik olmayan, özengen keman eğitimine yönelik betimsel çalışmalardır. Araştırmanın konusu olan Rolland yöntemi, belirli bir yaş grubuna ait olmayan, mesleki keman eğitiminin yanı sıra özengen keman eğitimini de kapsayacak şekilde başlangıç keman eğitimi içerikli bir yöntem olması yönünden önem arz etmektedir.

1.1. Problem Durumu

Keman eğitimi, kemanın ortaya çıktığı yıllardan itibaren yaklaşık dört yüzyıldır öğretmenden öğrenciye programlı şekilde uygulanarak aktarılan bir gelenek olmuştur. Bu yıllar boyunca her eğitimci kendi yaklaşımını uygulamış fakat çok az sayıda eğitimci bu fikirleri ve yaklaşımları yazıya dökmüştür. Dünya genelinde keman eğitimcileri çoğunlukla Auer, Flesch ve Galamian'ın yazdığı eserleri kullanır (Arney, 2006). Fakat 19. yüzyıldan itibaren yayınlanmaya başlayan bu eserler ve etüt kitapları, ileri düzey kemancılara yönelik kitaplardır ve başlangıç keman eğitimini, başlangıç seviyelerini ve başlangıç aşamasında uygulanabilir keman öğretim yöntemlerini içerdikleri pek söylenemez (Kolneder, 1998). Teknik problemlerin nasıl çözüleceğine dair bilgiler, tavsiyeler, yönlendirmeler yoktur ve bu problemleri çözmek öğretmene ya da öğrenciye bırakılmıştır. Günümüzde dahi başlangıç keman eğitimi için öğretim yöntemlerini öğretici bir şekilde açıklayıp ele alan çok az kaynak vardır (Krewer, 2018). Bunlar arasında ülkemizde en çok bilinen çalgı öğretim yöntemi olarak Suzuki yöntemi öne çıkmaktadır. Ülkemizde çok bilinmeyen, fakat yirminci yüzyılın ikinci yarısının önde gelen diğer bir öğretim yöntemi, Rolland Yöntemi olarak bilinen keman çalmada hareketin öğretimi isimli çalışmadır. Her yaş grubundaki öğrencilere uygulanabilir olması, keman çalmaya başlamış öğrenciler için iyileştirici eğitim için kullanılabilirliği ve ülkemizde keman eğitimine başlangıç yaşları düşünüldüğünde, yöntemin içeriği ve uygulanabilirliği önem arz etmektedir.

Ülkemizde; üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri ve Güzel Sanatlar Liselerinde kurumsal olarak verilen keman eğitimi, ortalama 15-19 yaş aralığındaki öğrencileri kapsamaktadır. Rolland Yönteminin ülkemiz şartlarında uygulanabilirliği, çalgı eğitimine ileri yaş sayılabilecek yaşlarda başlayacak öğrencilerin yaşları ve bahsedilen kurumlardaki eğitim süreleri göz önüne alındığında, oldukça önemlidir.

Dünya genelinde, müzik özel öğretim yöntemlerinin keman eğitiminde kullanımı hakkında birçok araştırma yapılmasına rağmen Rolland yöntemi ile ilgili yapılmış az sayıda çalışma da deneysel olmayan betimsel içerikli çalışmalardır. Türkiye’de de Rolland yöntemi ile ilgili yapılmış pek fazla çalışma yoktur. Bununla birlikte, araştırmanın konusu olan “Rolland yönteminin başlangıç keman eğitiminde kullanımı ve Rolland yöntemi uygulanan ve uygulanmayan keman öğrencilerinin keman çalma becerileri arasındaki farklar” merak konusu olup, araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Rolland yöntemi ve geleneksel keman eğitim yöntemi uygulanarak verilen başlangıç düzeyi keman eğitiminin, keman çalma becerilerine etkilerinin saptanması ve keman eğitimlerini Rolland yöntemi uygulanarak alan öğrencilerin yöntem hakkındaki görüşlerinin tespit edilmesidir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Literatür taraması sonucu ülkemizde Rolland yöntemi ve keman eğitiminde Rolland yönteminin kullanımı ile ilgili deneysel bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ayrıca Türkiye dışında Rolland yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalar göz önüne alındığında; ilgili

çalışmaların çoğunlukla literatür araştırmalarına dayalı betimsel nitelik taşıyan çalışmalar olduğu söylenebilir. Ülkemizde mesleki keman eğitime başlangıç yaşları ve özengen keman eğitiminin yaygınlığı göz önüne alındığında, Rolland yönteminin ve keman eğitiminde uygulanabilirliğinin bilinmesi önem taşımaktadır.

Bu araştırma; Rolland yönteminin tanınması, ülkemizde başlangıç keman eğitiminde uygulanabilirliği konusunda yapılmış deneysel bir çalışması olması, ileride konu ile ilgili yapılabilecek araştırmalara ışık tutması ve alan yazına katkı sağlaması bakımından önemlidir.

1.4. Problem Cümlesi

Araştırmanın amacı doğrultusundaki temel soru: “Rolland yöntemi ile verilen keman eğitiminin, öğrencilerin keman çalma becerilerine etkileri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir.

1.4.1. Alt problemler

1. Keman eğitimleri Rolland yöntemi uygulanarak yapılan deney grubu öğrencilerinin ara test ve son test performans (enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, yay kullanımı, ritim) puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Keman eğitimleri geleneksel yöntemle yapılan kontrol grubu öğrencilerinin ara test ve son test performans (enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, yay kullanımı, ritim) puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. Keman eğitimleri Rolland yöntemi kullanılarak yapılan deney grubu öğrencileri ve keman eğitimleri geleneksel yöntemle yapılan kontrol grubu

öğrencilerinin, keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, sol el/ kol tekniği, yay kullanımı, ritim ve entonasyon son test performans puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

4. Keman eğitimlerinin Rolland yöntemi kullanılarak yapıldığı deney grubu öğrencilerinin, uygulama süreci ve yöntemle ilgili görüşleri nelerdir?

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2018-2019 eğitim öğretim yılında, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalı'nda öğrenim görmekte olan ve daha önce keman eğitimi almamış toplamda 10 üniversite öğrencisi,
- Uygulamanın yapıldığı 13 haftalık süre,
- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9. Sınıf Keman Dersi ünite, konu ve kazanımları,
- İlgili yöntemlerde kullanılan materyal, etüt ve eserler,
- Araştırmacının maddi açıdan ayırdığı kaynak ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlılar

Araştırma sırasında;

- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programının, kemana ilk defa başlayacak öğrencilerin eğitimlerinde kullanılmasına uygun olduğu,
- Araştırmaya katkı sağlayan öğrencilerin uygulama sürecinde dersin dışında yapmaları istenen gerekli çalışmaları yaptıkları,
- Deney ve kontrol gruplarının ders dışında birbirlerinden etkilenmedikleri,
- Deney grubu öğrencilerinin, uygulama sonrasında yapılan odak grup görüşmesinde görüşlerini doğru ve samimi şekilde aktardıkları varsayılmaktadır.

1.7. Tanımlar

Biyomekanik: Biyoloji, fizyoloji ve tıp konularını mekanik kanunlar yöntemiyle irdeleme (TDK).

Geleneksel Keman Eğitimi: Öğrenci ile öğretmenin dersleri belirli bir program çerçevesinde bire bir ya da kalabalık olmayan sınıflarda yüz yüze işlediği, öğretmenin birikimlerini öğrenciye aktardığı ve usta-çırak ilişkisi olarak da adlandırılabilen eğitim şekli.

Gölge Yay Çalışması: Sadece keman yayı ile sol omuz üzerinde ya da sol omuz üzerinde sol elle tutulan bir boru içinde yapılan yay çalışması.

İleri Yaş Keman Eğitimi: Araştırmada kullanılan anlamı, keman eğitimine lise evresinde ve daha sonrasında başlayan öğrenciler için verilen mesleki ve özengen eğitimi kapsayan keman eğitimi.

İyileştirici Eğitim: Başlangıç keman eğitiminde verilen yanlış yönlendirmeler sonucu öğrencinin vücudunda oluşmuş olan sertlik, aşırı gerginlik ve eş güdüm eksikliklerini iyileştirmeye yönelik verilen tamamlayıcı eğitim (Kredel, 1979).

Kaldıraç Gücü: Araştırmada kullanılan anlamı, kemani çalma pozisyonunda tutarken çene ve kafa ile sağlanan dengeleme gücünü, keman yayını tutarken de sağ elin parmakları arasında sağlanan dengeleme gücünü ifade etmektedir.

Kinesiyoloji: İnsan hareketleri üzerine çalışan bilim dalıdır.

Kinestetik öğrenme: Öğrenmenin bir dersi dinlemek veya öğretmen tarafından gösterilenleri izlemek yerine fiziksel aktiviteler kullanan öğrenciler tarafından gerçekleştiği bir öğrenme stildir (Medoff, 1999).

“Kreisler Highway”: Suzuki yönteminde, keman köprüsü ile tuşe arasının beş eşit parçaya bölünmesi ile elde edilen, her birinin bir dinamik seviyeyi ifade ettiği parçalardan her biri (Timmerman, 1987).

Özdevinim: Bir nesneye ya da kişiye bir işleyiş kazandırmak için gerekli olan düzenler bütünü.

“Pan-Da” Kavramı: Suzuki, bu terimi öğrencilere yay ve kolun ağırlığını tellere aktarma kavramını açıklamak için kullanmıştır. “Pan” keman yayının tellere 90 derecelik açıyla konumlandırılmasını, “Da” ise yayı iterken, kolda oluşması istenen 45 derecelik açıyı belirtir (Ihas, 2018).

Pronasyon ve Supinasyon: Sağ ön kol için iki taraflı eklem hareketi.

Sabbatikal İzni: Üniversitelerde 6 yıl çalıştıktan sonra, proje amaçlı, yurtiçi ya da yurtdışındaki üniversite veya araştırma merkezlerinde faaliyette bulunabilmek için verilen, 1 yıllık ücretli araştırma izni.

Tuşedeki Belirteç Noktaları: Keman eğitiminin başlangıcında, sol el ve parmak yerleşimleri için tuşe üzerinde, ilgili sesin ikili, dörtlü ve sekizli aralık noktasında kullanılan yapışkanlı bantlar.

Yay Basıncı: Keman yayını kullanarak tel ya da tellere uygulanan kuvvet.

Yayın Denge Noktası: Keman yayının yatay olarak dengede durduğu nokta, yayın zıplama noktası.

Yay Hızı: Keman yayının, keman tellerine dik olarak, telin ya da tellerin yüzeyinde hareket ettiği hız.

Yayın Temas Noktaları: Keman yayını doğru şekilde tutarken yaya temas eden noktalar. (Rolland), temas noktalarındaki birinci, ikinci ve başparmağın yer aldığı ön

kısmın, kreşendo, forte ve vurgularda yaya baskı uygulama aracı, bir numaralı parmak hariç tüm parmakların yer aldığı arka kısmın ise diminuendo, piano ve yayın telden ayrılması için gerekli olan yayı destekleme aracı olarak kullanıldığını söyler.

II. BÖLÜM

2. Kuramsal Çerçeve ve Konuyla İlgili Literatür

Bu bölümde, araştırma konusuna ilişkin açıklamalar ve konuyla ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Paul Rolland ve yöntemin doğuşu

Rolland'tan önce çok az sayıda profesyonel müzisyen, başlangıç seviyesinde yaylı çalgılar eğitimine yönelik çalışmalar için zaman ya da ilgi ayırmıştı. Paul Rolland'ın keman pedagojisine olan bağlılığını anlamak için biyografisini bilmek önemlidir (Burns, 2013).

Paul Rolland 21 Kasım 1911'de, Macaristan Budapeşte'de Pali Reisman adı ile Julius ve Ethel Reisman'ın oğlu olarak dünyaya geldi. Müzik eğitimine, 1922 yılında, Fodor Müzik Konservatuvarı'nda başladı. Rolland'ın ilk öğretmeni Arpad Kigyosi' ydi. 19. yy. Alman ekolünden gelen Joseph Joachim'ın öğrencisi olan Kigyosi, esnek bir sağ kol için düşük sağ bilek kullanımını savunuyordu. Ayrıca bu ekolden gelen öğretmenler, kaliteli ses üretmenin sadece eşiğe yakın ve kuvvetli yay basıncı ile mümkün olacağını düşünüyorlardı (Fanelli, 2001). Keman yayını eşiğe yakın ve kuvvetli şekilde kullanmak, ses üretimini zorlaştırdığı gibi gereksiz güç kullanımına ve fiziksel hatalara neden oluyordu. Kigyosi'den aldığı keman eğitimi ile keman kullanımı ve ses üretimi konusunda fiziksel sorunlar yaşayan Rolland'ın ikinci öğretmeni Fodor Müzik Okulu'nda Dezós Rados olmuştur. Rados, keman eğitimindeki en güncel fikirlere açtı ve biyomekanik teorilerine de ilgisi vardı. Rolland'a, vücudunu kasılmadan rahat bir şekilde kullanabilmesi için doğal vücut hareketlerini kullanmayı, sağ ve sol kolundaki gereksiz

gerginlikleri bırakmasını öğretti (Fanelli, 2001). Keman eğitimindeki değişim, Rolland için zorlu bir süreç olsa da, bu teknik dönüşüm ona ileride analitik düşünmeyi öğretecek, onu iyi bir sanatçı ve öğretmen yapacaktı. Rolland, beş yıllık eğitiminin sonunda Budapeşte Franz Liszt Akademisi'nden Imre Waldbauer tarafından kabul edilecek kadar gelişmişti (Burns, 2013). Waldbauer, Bartók ve Kodály'nin eserlerinin ilk seslendirilişleri ile bilinen ve aynı zamanda son derece kabul gören bir öğretmendi. Joseph Joachim ve Henri Vieuxtemps ile çalışmış olan Jenő Hubay tarafından eğitilmişti. Ayrıca Carl Flesch ve Lucien Capet'in çağdaş öğretilerine aşinaydı, bunun yanında Dr.F. Steinhausen'dan derinden etkilenmişti (Perkins, 1995). Steinhausen, bilek ve parmaklar gibi merkezi hareket sistemine uzak olan küçük organların etkinliği yerine, üst vücut ve kol gibi büyük uzuvların liderliğini savunan biyomekanik teorisini, “Keman Yay Fiziyojisi” kitabında ortaya koyan bir Alman fizyoloğuydu (Fanelli, 2001). Waldbauer'ın öğretimi son derece analitik ve sözel. Öğretmenin, öğrencilerin taklit etmelerini istemesi üzerine kurulu geleneksel yöntemin aksine Waldbauer, derslerinde teknik ve müzikal kavramları ayrıntılı olarak açıklar, genellikle spor faaliyetleri ile ilgili benzetmeler kullanırdı.

1937'de, zayıf başlayan keman eğitimine rağmen, kendini bir sanatçı ve öğretmen olarak geliştirerek Franz Liszt Akademisi'nden yüksek lisans derecesi ile mezun oldu. Macar Senfoni Orkestrasında birinci keman, Pro Ideale Quartet'de keman sanatçısı, Waldbauer stüdyosunda öğretim asistanı ve Budapeşte'deki Gimes Müzik Enstitüsü'nde keman öğretmenleri olarak görev yaptı. Rolland'ın Franz Liszt Akademisi'nde almış olduğu eğitim, profesyonel düzeyde keman çalmasını sağladı ve onu, kariyeri boyunca yanında taşıyacağı çok yüksek pedagojik ve müzikal standartlarla donattı (Burns, 2013).

1938'de Rolland, teklif edilen bir burs sayesinde Princeton New Jersey'de bulunan Westminster Choir College'daki Yaylı Çalgılar Bölümüne öğretim asistanı olmak üzere A.B.D.'ye göç etti. 1940 yılında Rolland, Iowa Indianola'da bulunan Simpson College adlı küçük bir sanat okulunda öğretmenlik pozisyonunu kabul etti. Burada fazla keman öğrencisi olmadığı için civardaki okullarda resitaller ve yaylı çalgılar hakkında konferanslar verdi. Iowalı bir öğretmen olan Marjorie M. Keller tarafından verilen, çocuk gruplarına keman öğretimi hakkında bir sunum dinleyip etkilendikten sonra, 1940-45 yılları arasında homojen ve heterojen sınıf ortamlarında keman öğretmeyi denemeye

başladı (McCullough, 1996). İleride kendisine, öğretim yöntemini oluşturmada ilham kaynağı olacak olan ve 16 kişiden oluşan başlangıç düzeyi keman eğitim sınıfıyla çalışmalara başladı. Burada, Macaristan'da öğrendiği doğal vücut hareketleri ile aşırı gerginlik olmadan iyi çalma tekniğini, lisans ve yüksek lisans eğitiminde aldığı eğitim ve birlikte çalma hakkındaki tecrübesini, kinesiyoloji ve ritmik çalışmaları sentezleyen Rolland, yeni öğretim yöntemini geliştirdi. Rolland, güzel keman tonunun, hareket özgürlüğünün ve mükemmel ritmin ayırt edici özelliklerini oluşturmak için, “Hem ezber öğretim hem de nota okumayı, hareket ve ritmik oyunları kullanarak kullandım” demiştir (Fanelli, 2001). Öğrenim sürecinde hareket ve ritmik oyunların kullanımı, öğrenciler için varoluşsal bir eylemdir (Günther, 1932; Kreye, 1965; Haselbach, 2011) ve birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak doğal bir biçimde gerçekleşir (Kotzian, 2018).

1944 yılında Iowa Devlet Üniversitesi'nde Yaylı Çalgılar Bölümü öğretim üyesi oldu. Burada bir yıl çalıştıktan sonra, 1945'te, 1978'deki ölümüne kadar görevde kalacağı Illinois Urbana-Champaign Üniversitesi'ne keman öğretmeni ve Yaylı Çalgılar Bölümü Başkanı olarak atandı. 1946'da Illinois Gençlik Müzik Yaz Programı'nı kurdu, okul orkestraları ve öğretmenlere yönelik, üniversite kampüsündeki öğrenciler için ustalık sınıfı öğretimi ve yoğun iyileştirme çalışmaları içeren bir yaylı çalgılar festivali başlattı. Rolland aynı zamanda 1946'da Amerikan Yaylı Çalgı Öğretmenleri Derneği (ASTA)'nin kurulmasında da çok aktifti ve derneğe bağlı dergi olan American String Teachers Association'da kurucu üyeliğin yanı sıra ilk on yıl editörlük, ulusal başkanlık ve yayın jürisi görevlerinde bulunmuştur. Üyesi olduğu MTNA (Music Teachers National Association), MENC (National Association for Music Education) gibi kuruluşlara da sınırsız sayıda katkılarda bulunmuştur. Bu etkinlikler ona, diğer önde gelen öğretmenler ve sanatçılar ile fikirlerini ulusal olarak paylaşma fırsatı verdi. 1960'a gelindiğinde Paul Rolland, Amerika Birleşik Devletleri'nde önde gelen yaylı çalgı öğretmenlerinden biri haline gelmişti. Kendisi de bir keman öğretmeni olan Fanelli (2011), öğretmeni Paul Rolland hakkında şunları demiştir: “Rolland'da, diğer keman eğitimcilerine kıyasla benzersiz olan, profesyonel bir performans seviyesine yönelik olarak eğitilmiş olmasına rağmen yine de kamu ve özel okullarda yaylı çalgılar eğitimine isteyerek dahil olmasıydı. Çünkü okullardaki bu öğrencilerin, gelecekteki yaylı çalgılar eğitimcileri ve icracıları olduğuna inanıyordu.”

1960-61 yıllarında, ABD Dışışleri Bakanlığı'ndan aldığı hibe parayı kullanarak Avusturya, Almanya, Yugoslavya, Macaristan ve Türkiye'deki keman eğitimini gözlemlemek ve Avrupa'yı gezmek için sabbatikal izni aldı (Fanelli, 2001). Macaristan, Yugoslavya ve İsrail'deki yaylı çalgılar eğitimden etkilenen Rolland, yaptığı incelemeler sonucunda, Türk eğitim sisteminin yetersiz finanse edildiğini ve Avusturya eğitim sisteminin bir fabrikadaymış gibi orkestra müzisyenleri ürettiğini belirtmiştir (Burns, 2013). Budapeşte'deki Franz Liszt Akademisi'nin yakınlarındaki bir çingene okulunda, keman çalmayı ezberden öğrenen öğrencilerin temiz tonlama becerilerini ve göz kamaştırıcı tekniklerini gözlemledi. Ezber öğretimi daha sonraları kendi öğretim yönteminde de önemli bir faktör haline gelecekti.

Rolland'ın dönüşünün ardından, Amerika'daki yaylı çalgılar programlarındaki performans seviyesi ve müfredat standartlarını tartışmak üzere sanatçılar ve öğretmenler 1963 ve 1964'te Tanglewood'da iki yaz boyunca düzenlenen konferansta bir araya geldi. Tanglewood sempozyumuna katılan katılımcılar, yaylı çalgılar eğitimindeki ana sorunu, devlet müzik okullarında öğretmen olarak görev yapmak isteyen nitelikli yaylı çalgılar öğretmenlerinin eksikliği olarak tanımladılar. Nitelikli sanatçılar öğretmenlikle ve öğretmekle ilgilenmiyorlardı. Yaylı çalgılar eğitimi o kadar düşük bir seviyedeydi ki, ünlü orkestra şefleri, orkestraları için yeterince yüksek standartta genç sanatçı bulmanın zor olduğundan şikayet ediyorlardı. Birçok müzik eğitimcisinin olması gerektiği kadar iyi müzisyen olmaması ve nitelikli genç müzisyenlerin de müzik eğitimine katılma konusundaki tereddütlerinin sonucu; zayıf ve kötü eğitilmiş bir nesil genç müzisyen adaylarıydı.

Paul Rolland, herhangi bir öğretim yöntemine dahil edilebilecek ve özel sınıflarda, homojen grupların bulunduğu sınıflarda veya heterojen grupların olduğu devlet okulu ortamlarında kullanılmak üzere uyarlanabilecek, başlangıç keman eğitiminin temel ilkeleri hakkında büyük bir proje için çalışmaya başlattı. Yöntem belirli bir gruba yönelik değildi ve herhangi bir yaş grubuna uygulanabilecekti. Rolland'ın amacı, doğal ve gerilimsiz keman çalma hareketleri, iyi ton üretimi ve sağlam temel tekniği öğreten herhangi bir yöntem için yararlı malzemeler geliştirmektir. Materyalleri; müzikal örnekler

ve alıştırma ve alıştırmaların yanı sıra, evde pratik yaparken kullanılacak kayıtlar, öğretmen eğitimi ve gösteri amaçlı bir dizi film de içerecekti. Ayrıca orta öğretim öğrencilerine yönelik rehabilitasyon ve iyileştirici eğitim için kısa bir kurs düzenlenecekti. Keman çalarken oluşan aşırı gerginlikler, kaslarda oluşan sertlikler ve koordinasyon eksiklikleri kurs süresince iyileştirmeye çalışılacaktı (Kredel, 1979).

Rolland'ın iki yıllık “Yaylı çalgılar eğitim programının geliştirilmesi ve denenmesi” başlıklı teklifi ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından onaylandı ve 1966'da telekomünikasyon eğitimindeki araştırmasını tamamlamak üzere Eğitim Bakanlığı'ndan 270.000 dolarlık bir hibe aldı (Rolland, 1966; Fanelli, 2001) 1966 ve 1970 yılları arasında gerçekleşen “Illinois yaylı çalgılar araştırma projesi”, Rolland'ın keman eğitimine olan bağlılığının en büyük göstergesi olmuştur.

2.1.2. Rolland yönteminin amacı ve felsefesi

“Keman Çalmada Hareketin Öğretimi”, Paul Rolland ve Marla Mutschler tarafından kemana yeni başlayan ve mevcut keman öğrencileri için iki yıllık kapsamlı bir öğretim ilkesi ve öğretim kursu olarak oluşturuldu. Rolland'ın çalışmasının hipotezi, yaylı çalgılarda hareket eğitiminin organize bir eğitim programıyla öğretilbileceği, bu programın eğitimin tüm bölümlerinde daha iyi bir öğrenme ve daha iyi bir performans ile sonuçlanacağıydı. Proje her ne kadar keman ve viyola öğretimi için tasarlanmış olsa da, düzenlemeler sayesinde prensipler ve materyaller çello ve kontrbasa da uygulandı (Rolland, 1974). Proje Illinois'de yirmi iki öğretim merkezinin yanı sıra eyalet dışında ilave merkezleri de içeren iki yıllık kapsamlı bir deneyle test edildi. Deney uygulamasında yardımcı olan öğretmenler ve Rolland tarafından seçilen yüksek lisans öğrencileri, öğretim metotlarındaki ilerlemeyi ve öğrenciler arasındaki motivasyon değişikliklerini rapor etti (Kredel, 2019).

Rolland'a göre, yaylı bir çalgıda ton sadece hareket yoluyla üretilir ve hareket de fizyolojik ve fiziksel olmak üzere iki kategoriye ayrılır (Rolland, 2000). Denge, sallama, sallanma, gerilim, aşırı gerilim, statik gerilim ve rahatlama çeşitli vücut fonksiyonları ile ilgili ve fizyolojik, yayı çeken kolun hızlanması, ağırlığı, başlama, yavaşlama, yön

değiştirme ve durma gibi hareketler fiziksel özellikler ile ilgilidir ve fizikseldir. Yöntemin anahtar kelimesi “doğallık”tır (Eisele, 1980).

Keman çalma hedefine odaklı olunması ve detaylara odaklanılmaması, hareket özgürlüğü, doğal vücut hareketlerinin kullanımı ve ses güzelliği Rolland’ın felsefesidir. Öğrenciler asgari enerjiyi harcayarak azami sonucu elde etmek için çaba göstermelidir. Müzik eğitimcileri, sadece iyi bir tona odaklanmamalı, aynı zamanda rahat hisseden ve keman çaldıkları sırada aşırı gergin olmadan iyi koordine edilmiş hareketler kullanan öğrenciler geliştirmeye çalışmalıdır.

Rolland’a göre iki tür öğrenme kanalı vardır: Gelişimsel ve tedavisel. Tedavisel öğrenmede sırasıyla yeni materyaller öğretilir, önceden öğrenilmiş fikirler derinleştirilir ve arıtılır. Gelişimsel öğretimde repertuvar odaklı olmamak, daimi gözden geçirme ve arıtım son derece önemlidir (Rolland, 1962). Kaliteyi yakalamak için gelişimsel öğrenme ve tedavisel öğrenme, öğrencinin çalma seviyesine orantılı şekilde sunulmalıdır. Eski alışkanlık ve refleksler, yeni hareket modelleriyle yenilenmek zorundadır.

“Keman Çalmada Hareketin Öğretimi” isimli projenin iki temel bileşeni kitap ve film serileridir. Kitap ve film serisi ayrı ayrı kullanılabilir olsalar da birbirlerini desteklemek için tasarlanmışlardır. Araştırmada Rolland yönteminden bahsederken, ilgili teknik hareketleri kelimelerle anlatmanın zor olduğu durumlarda film serisinden faydalanılmıştır. Rolland yöntemi ile ilgili başlıklar aşağıda sunulmuştur.

2.1.3. Rolland yöntemi

Rolland’ın yöntem hakkındaki değerlendirmesi, bedenin ve vücut hareketlerinin bilinmesi, öğrencinin refahına, rahatlığına ve serbest dolaşımına fayda sağlayacağı yönündedir (Fischbach, 1987). Dolaşım da doğru nefes ile geliştirilebilir. İrade gücü bağımsız iken, dolaşım, kalp fonksiyonları ve solunum iradesi etkilenebilir. Bu gerçek, tüm dolaşım sistemimizin etkin çalışması için solunumun önemini vurgular (Szende & Nemessuri, 1971). Kişinin duruşu doğal ise nefes alışı da doğaldır, ister öğrenci olsun ister profesyonel; keman çalan kişinin duruşu her türlü fiziksel eylemi etkiler (Fanelli,

1997). Vücuttaki dengeli duruş ve rahat hareket, keman çalma verimini arttıracaktır. Uygun duruşun avantajı, dengeyi korumak için gerekli olan kas hareketlerinin asgari çaba ile gerçekleşecek olmasıdır. Birçok keman yöntemi kitabı, genellikle kemanın konumunun, yay kullanımının diyagramlarını ve resimlerini içerir. Fakat Rolland, kemanın vücutla olan ilişkisinin konumunun önemini vurgulamıştır. Rolland için, rahat ve doğal bir üst vücut en önemli önceliktir (Brown, 1997).

Rolland, öğrencilere kemanın ağırlığını büyük kas gruplarına aktarmayı, onları eğitimin başlangıç aşamalarından itibaren ileri teknikler için hazırlayarak, fiziksel problemlerin gelişmesini önleyecek temel hareket kalıplarını aşılamıştır. Başlangıç eğitiminde kazandırılan beceriler, ileride öğrenilecek olan beceriler ile bağlantı kurulmasını sağlayarak doğru tekniğin oluşmasını ve yerleşmesini sağlar (Guadagnoli & Linquist, 2008). Rolland, daha ilk derslerde doğru bir çalgı tekniği için doğru tohumların atılması gerektiğini fark etmiştir. Çünkü doğru tekniğin temelini bu ilk derslerdeki eğitim oluşturacaktır (Zweig, 2011). Hareket eğitimi, öğrenci keman çalmaya başlamadan önce verilip, keman eğitimi boyunca da devam etmelidir. Medoff (1999)'a göre öğrencilere hareket deneyimi sağlamanın avantajları şunlardır:

- Öğrenciler kinestetik öğrenenlerdir.
- Önemli müzik kavramları, ritim, dinamikler ve cümleler, özel olarak tasarlanmış hareket alıştırmaları ile daha kalıcı öğrenilebilir.
- Fiziksel aktivite hareketleri kullanılarak eğitilen öğrencilerin, durağan çalma durumlarına kilitlenmiş olma olasılıkları daha düşüktür.

Rolland'ın yönteminin, temel ve iyileştirici keman eğitime verdiği benzersiz dikkat, bugün çoğu keman eğitimcisi için faydalı bir yardımcı olmaya devam etse de, ülkemizde çok fazla bilinmemesi büyük bir eksikliktir. Yöntem hakkında bilgisi olan bir öğretmen, yeni başlayan bir sınıf öğrencisi ya da teknik açıdan sorunları olan bir öğrenci ile etkili sonuçlar elde etmek için Rolland yöntemini kendi uyguladığı öğretim programına dahil ederek kullanabilir (Gillespie, 2000).

2.1.3.1. Keman tutuşu

Bu bölümde, öğrencilerin dengeli bir keman tutuşuna sahip olmaları için gerekli durumlardan bahsedilmiştir. Rolland (2007)'a göre, doğru keman tutuşu için uzun bir süre, sabır ve ısrar gereklidir. Çünkü kemani doğru şekilde tutmak sadece pozisyon geçişleri ve vibratoyu etkilemekle kalmaz, aynı zamanda yay kullanımını da etkiler. Düzgün bir keman tutuşu olmadan iyi bir yay kullanımı çok zordur. Doğru keman tutuşunun gelişimi süreklilik isteyen bir süreçtir ve öğrenci bu süreçte öğretmen tarafından sıklıkla kontrol edilmelidir.

2.1.3.1.1. Keman boyutu

Öğrenci için uygun olan keman boyutu, öğrenci çalma pozisyonundayken sol eliyle kemanın salyangozuna erişmesi istenerek test edilebilir. Öğrenci, sol elini kullanarak kemanın salyangozunu kavrayabilmelidir. Erişmede zorluk yaşadığı durumlarda, bir boy küçük keman kullanımı önerilir.

2.1.3.1.2. Kemanda fiks kullanımı

Rolland (2007)'a göre, kemani, yöneme uygun biçimde öğretebilmek için, her bir tel için fiks kullanmak önemlidir. Bu fazlasıyla zamandan tasarruf ettirir, öğrencinin akort sürecine ve yöntemin prensiplerine dâhil olmasını mümkün kılar. Geleneksel yöntemde sıklıkla, öğrenci kemani öğretmenin elinde akort edilir ve öğrenciye verilir. Rolland yönteminde keman öğrencinin kontrolündedir ve öğrenci yayı ilgili teller üzerinde çekerken, akort öğretmen tarafından yapılır.

2.1.3.1.3. Tuşedeki belirteç noktaları

Yöntemde üç tane yapışkanlı işaret noktası kullanılır. Tel uzunluğunun yarısını belirten belirteç (tel dizisinde tam sekizli) öğrenciye orta pozisyonlarda el yerleşimini ayarlamasında yardımcı olur. Birinci parmak belirteci (tam ikili) ve üçüncü parmak

belirteci (tam dörtlü) almaya başlamadan önce birinci pozisyonda sol el ve parmak yerleşimini oluştururken gereklidir.

2.1.3.1.4. enelik seçimi

Cilt tahribatı, çene kemiği Çeneliğin yüksek çıkıntısına geldiğinde oluşur. Bu sebepten Çenelik alçak bir noktada olmalıdır. eneliğin sağ tarafındaki çıkıntı çene kemiğine tam oturmalıdır, bu güvenli bir tutuş için çeneyi boyundan uzaklaştırır. eneliğin aşağı doğru eğimi iyi bir kaldıraç gücü sağlamak için çene baskısını arkaya, alanın boynuna doğru yöneltir. Yukarı doğru yükselen bir yüzeyi olan enelikten uzak durulmalıdır. Geniş ve etli bir çenesi olan ğrenci geniş ve yassı bir Çenelik kullanmalıdır. Geniş temas yüzeyi, öğrencinin kemanı doğru tutmasını sağlar. Uzun boyunlu bir ğrenci, yüksek bir eneliğe ihtiyaç duyar. Kısa kollu öğrenciler için genellikle kemanı omuzundan daha yüksek bir pozisyonda tutmasını sağlayan Çenelik tavsiye edilir (Rolland, 2000).

2.1.3.1.5. Keman yastığı seçimi

Yöntemde keman yastığı kullanımına dair kesin bir yargı yoktur. Bunun yanında, küçük öğrencilerin yetişkinler için tasarlanmış keman yastığı kullanımı tavsiye edilmez. Katlanmış bir havlu ya da küçük bir sünger parçası kemanın altına iliştirilebilir (Rolland, 2007).

2.1.3.1.6. Görerek ğrenme

Pratik yapılan odaya bir duvar aynası koymak, öğrenciye rahat bir hareket kabiliyeti ve iyi bir pozisyon alışkanlığı kazanması hususunda yardımcı olabilir. Aynadan en yüksek verimi almak için ğrenci öğretmeninin örneklerinden sonra yansıyan görüntülerini takip etmeye hevesli olmalıdır. Öğretmenin formlarını yakından takip ve gzlemlleme, hem yardımcı hem de teşvik edici olabilir.

2.1.3.1.7. Enstrümanı yerleştirme ve sol eli şekillendirme

Üçüncü ve dördüncü parmaklarla yapılan sol el pizzicatosu, sol elin ve bileğin keman sapında doğru şekil almasına yardımcı olur (Rolland, 2007).

- Keman dinlenme pozisyonunda, salyangoz yüze yakın ve sol el orta pozisyonda olacak biçimde tutulur. Dördüncü parmak, tel dizisi üzerindeki tam sekizli noktasının üzerinde, kemanda ortalama olarak dördüncü pozisyona denk gelecek şekilde konumlanan sol el, keman sapının eşiğine yakın olmalıdır.

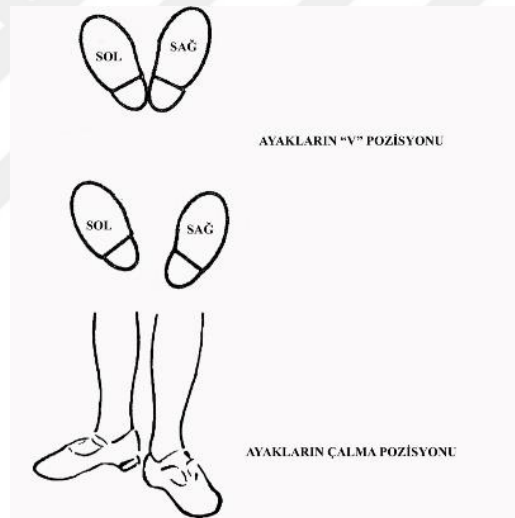

Resim 2.1. Dinlenme pozisyonu

- Her bir tel, dördüncü ve üçüncü parmaklarla çekilir. Çok sert çekmemeye özellikle dikkat edilmeli, net ve hızlı hareketlerle düzgün ses oluşturmak için hafifçe çekilmelidir.
- Sağ el yardımıyla keman omuza yerleştirilir. Doğru sol el ve kol pozisyonunu korumak için pizzicatoya devam edilmelidir.
- Pizzicato, birçok ritim kalıbı kullanılarak çalıştırılır. Sus içeren kalıplarda öğrenciden dizlerini hafifçe bükmesini isteyerek, oluşacak fiziksel gerginliklerin de önüne geçmiş olunur.
- Öğrenciden, çalınan melodilere pizzicato ile eşlik etmesi ve ritim doğaçlamaları çalması istenir.
- Çalışmalar yapılırken, öğrencinin kemani düzgün tutması, telleri çok sert çekmemesi ve sol el parmaklarının yerleşimine dikkat etmesi öğretmenin kontrolündedir.

2.1.3.2. Duruş

Rolland (2007)'a göre, esnek ve aktif bir tutuş için en doğru pozisyon, ayakların birbirinden 10-15 cm. uzak olduğu pozisyonudur. Sol ayak çok hafif sağ ayağın önündedir ve vücut ağırlığını daha fazla taşır. Dizler tek bir pozisyona sabitlenmemeli, aksine hafifçe bükülmeli ve keman çalarken ağırlığı bir bacadan diğerine rahatça aktarabilecek şekilde esnek olmalıdır. Öğretmen, öğrencinin dengeli ve doğru bir duruş geliştirmesine yardımcı olmak için kemanın salyangoz kısmından onu hafifçe hareket ettirmelidir. Eğer duruşu esnek ve dengeli ise vücudu, öğretmenin ağırlık transferi çabasına direnç göstermeyecektir.

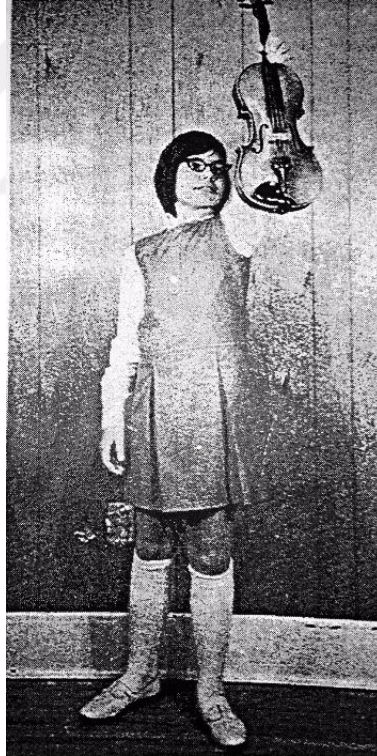
Resim 2.2. Ayakların çalma pozisyonu

- Keman dinlenme pozisyonunda tutulur.
- Ayaklar 'V' pozisyonuna getirilir.
- Sol ayak sağ ayağın biraz önünde konumlandırılır. Böylece topuklar birbirinden birkaç cm. uzaklaşır. Vücut ağırlığının daha büyük kısmını sol ayakla desteklenir.
- Vücut ağırlığı bir ayaktan diğerine olacak şekilde aktarılır, bu dizlerin hafifçe bükülmesini ve ayakların kasılmamasını sağlayacaktır.
- Keman çalma pozisyonuna getirilir. Adımlar tekrar edilir.
- Ayakların birbirine çok yakın ya da çok uzak olmamasına dikkat edilmelidir. Aksi halde ağırlık aktarımı zorlaşacaktır.

2.1.3.2.1. “Özgürlük Heykeli” duruşu

Bu hareketin amacı, öğrencinin vücudunu doğru şekilde kullanarak ve sağ elinin yardımı olmadan kemanı doğru şekilde omuzuna yerleştirmektir (Rolland, 2007; LaVallee, 2012).

- Keman dinlenme pozisyonunda tutulur. Sol el kemanın orta pozisyonunda, ayaklar “V” oluşturacak şekilde açıktır.
- Keman bir meşale gibi yukarı ve öne kaldırılır. “V” pozisyonunda bulunan sol ayağın doğal olarak öne çıkması sağlanır. Öğrenciden bu hareketi yaparken kemanın sırt kısmına bakması istenir.

Resim 2.3. Özgürlük heykeli duruşu (Rolland, 2007)

- Keman, çalma pozisyonuna getirilir. Kuyruk düğmesinin öğrencinin boynunun ortasında olmasına ve boynuna temas etmesine dikkat edilir.

Resim 2.4. Çalma pozisyonu (Rolland, 2007)

- Keman özgürlük heykeli duruşu ile çalma pozisyonu arasında getirip götürülür.
- Sol elin üçüncü ve dördüncü parmaklarının belirteç üzerinde ve orta pozisyonda olmasına dikkat edilir.
- Kemanın doğru açı ve yükseklikte olmasını ve kalmasını sağlamak için, çalma pozisyonundayken sol ve re telleri arasına kauçuk bir top koyulup öğrenciden topu dengede tutması istenebilir. Bu çalışma, öğrenciyi doğru duruş için de teşvik edecektir.

2.1.3.2.2. Enstrümanı güvence altına alma

Rolland (2007)'a göre, kemani tutma, hem omuz ve çenenin bütünleşik kullanımını, hem de çene, omuz ve sol el arasında kurulmuş bir köprü gibi düşünülmesini isteyen iki yaklaşımı birden destekler. Köprü yaklaşımı daha rahat bir duruş iken çene ve omuz sol eli serbest bırakabilmek adına bazen tüm tutuşu desteklemek zorundadır.

Öğrencilere çenelikteki kaldırıcı gücünü sağlamak adına kafa ağırlığını kullanmaları öğretilmelidir. Çeneliğin arka kısmına doğru yapılan temas, kaldırıcı gücünü artırır.

Resim 2.5. Kaldıraç prensibi

- Keman omuza yerleştirilir. Kuyruk düğmesi boynun ortasına temas etmeli, keman orta pozisyonda tutuluyor olmalıdır.
- Öğrenciden sağ elinin kullanarak temas noktalarını hissetmesi istenir. Kemanı yerinden oynatarak doğru pozisyonun oturması sağlanır.
- Çeneyi çenelikten kaldırıp tekrar koyarak rahat bir tutuş oluşması sağlanır.
- Doğru pozisyonun oturması için sol el kemandan ayrılır ve parmaklarla sağ omuz başının kavranması istenir.
- Kolların düşürülmesi istenir. Omuzda gerginlik oluşmaması için iki kol da ileri geri sallanır.
- Özgürlük heykeli duruşundan bu kısma kadar tekrar ettirilir.

2.1.3.2.3. Tuşe üzerinde gidip-gelme

Geleneksel yöntemler, sol elin tuşe üzerinde yerleşimi için genellikle birinci pozisyon bölgesini tavsiye eder. Rolland yöntemine göre bu durum, sol kolun hareketsiz kalmasını sağlar ve sıklıkla aşırı gerilmeyle sonuçlanır (LaVallee, 2012). Tuşe üzerindeki hareketli bir sol kol, gerilmeyi azaltacağı gibi vücudu da aktif şekilde kullanmaya teşvik eder. Aynı zamanda doğru keman tutuşunun sürdürülebilmesine yardımcı olur. Keman eğitiminde önemli konular olan pozisyon geçişleri ile vibrato kullanımı için de, zihni ve vücudu hazırlar. Bununla birlikte, bu çalışmanın başlangıç aşamasında yapılması, gelecekteki ton kalitesini artırmanın yanı sıra teknik açıdan da yeterlilik kazanmayı kolaylaştıracaktır (Goodkin, 2002; Keller, 1974; Keetman, 1977).

Rolland (2007)'a göre, tuşe üzerindeki yapılacak olan bu çalışmaya, ilk yay kullanma çalışmalarından önce başlanmalı ve farklı formlardaki çalışmalar ile devam ettirilmelidir. Gerekli görüldüğü takdirde, sol işaret parmağının sapa temas eden noktası öğretmen tarafından işaretlenebilir.

- Keman orta pozisyonda tutularak çenenin altına yerleştirilir. Çene desteği ve duruş kontrol edilir.
- Sağ el ile keman desteklenebilir. Sol el, temas noktalarına dikkat edilerek tuşe üzerinde birinci ve beşinci pozisyonlar arasında hareket ettirilir. Burada hedeflenen üç konum; birinci pozisyonun olduğu, yöntemde orta pozisyon olarak bahsedilen ve dört numaralı parmağın belirtece temas ettiği konum ve sap ile kemanın birleşme noktasında başparmak ile destek alınan yüksek pozisyonudur.

Resim 2.6. Birinci, orta ve yüksek pozisyonlar

- Parmakların teller üzerinde fazla bir baskı olmadan pürüzsüz biçimde gidip-gelmesi sağlanır. Pozisyon değişimlerinde parmakların basıncı en aza indirgenmiş olmalıdır (Galamian, 1962). Bu çalışma esnasında elin, bileğin ve ön kolun düz bir hizada tutulması önemlidir ve öğretmen tarafından kontrolü sağlanmalıdır.
- İlgili pozisyonlarda üçüncü ve dördüncü parmaklarla pizzicato çalışmaları yapılır. Farklı ritimler denenir.
- Kemandan sağ el desteği çekilerek aynı çalışmalar yapılır.
- Omuzdaki esneklik arttıkça gidip-gelme menzili arttırılabilir.

- Geçişlerin sarsıntısız ve düzenli olması için başparmağın sapta temas ettiği noktalar öğretmen tarafından sık sık kontrol edilmelidir.

2.1.3.2.4. Sol kol sallama

Bu çalışma, sol elin tel değişim hareketleriyle ve pozisyonlar arasındaki geçişlerle ilgilidir. Bu hareketin başlangıç eğitiminde gösterilmesi, sol koldaki ve omuzdaki rahat hareketi arttıracaktır (Rolland, 2000).

- Keman orta pozisyonda tutulur ve sol dirsek içe-dışa sallanır.
- Kol ve dirsek içerdeyken “sol” teli, dışarıdayken de “mi” teli parmakla çekilir. Bu hareketin çeşitli ritim kalıplarıyla çalıştırılması önerilir.

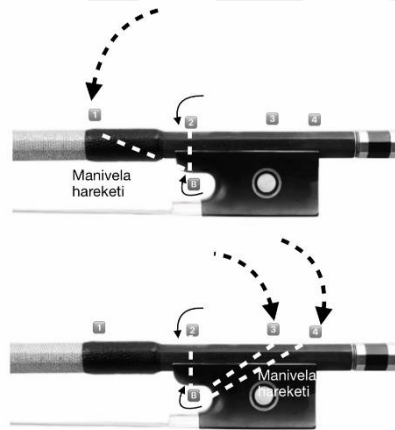
Resim 2.7. Sol kol sallama (Rolland, 2007)

2.1.3.3. Yay tutuşu

Yönteme göre keman yayı en doğal şekilde tutulmalıdır. Sağ kol vücudun yanında sallanırken, gevşek parmaklar yayı tutmak için mükemmel bir pozisyonudur. El ve parmaklar sanki bir topu tutar gibi nazikçe bükülür.

Yay tutuşunu sıfırdan oluşturmak ya da hatalı bir yay tutuşunu düzeltmeye çalışmak için öğretmenin ve öğrencinin dağılmamış dikkati çok önemlidir (Rolland, 2000). Bu da öğretmen tarafından sürekli kontrol, öğrenci tarafından ise tekrarlı çalışma demektir.

Yay üzerine parmakların düzgün yerleşmesi, yapılacak yay hareketlerine yardımcı olur ve ses kontrolü için iyi bir kaldıraç gücü sağlar. Parmaklar keman yayına beş noktadan temas kurar. Bu temas noktalarındaki birinci, ikinci ve başparmağın yer aldığı ön kısım, kreşendo, forte ve vurgularda yaya baskı uygulama aracı, bir numaralı parmak hariç tüm parmakların yer aldığı arka kısım diminuendo, piano ve yayın telden ayrılması için gerekli olan yayı destekleme aracı olarak kullanılır (Rolland, 2007) . Bahsedilen düz ve ters basınçların öğrenci tarafından kusursuz olarak uygulanması için pratik yapılmalıdır.

Resim 2.8. Yayın baskılanması ve desteklenmesi

Merkez konumda bulunan iki numaralı parmak, baskı ekleme ya da baskı azaltma aracı olarak çift taraflı rol üstlenir. Dengeli ve doğru bir yay tutuşu, tutuşun ön ve arka kısımları tarafından oluşturulan kaldıraç güçlerine bağlıdır. İyi bir kaldıraç gücü için bir yandan başparmak ve işaret parmağı arasından yeterli mesafenin olması gerekirken, diğer yandan da başparmak ile üç ve dördüncü parmaklar arasında yeterli mesafe gerektirir. Bu sebepten dolayı başparmak ve ikinci parmak eksenini korunmalıdır. Parmaklar farkında

olmadan yayın topuk kısmından uzaklaşmamalıdır, bu durum topuğun kontrol edilmesini engeller, elin ve kolun gereksiz kasılmasına yol açar.

2.1.3.3.1. Yay tutuşunu hazırlama

- Sağ kol vücudun yanında ve gevşek bir durumdadır.
- Başparmak, iki numaralı parmağın ilk boğum yerine temas edecek şekilde bir çember oluşturulur.

Resim 2.9. Çemberin oluşturulması

- Bir kalem ya da benzer işlevi görecektir bir nesne başparmak ile iki numaralı parmağın ilk boğumu arasında kaydırılır. Başparmağın kasılmaması, esnek kalması önemlidir. Aksi halde oluşacak gerginlik, yay kullanımı ve ses üretiminde ciddi problemlere yol açabilir.

Resim 2.10. Kalem tutma

- İşaret parmağı, kaleme sadece orta boğumuyla temas etmelidir, üç numaralı parmak kalemi kavrar, yuvarlatılmış ve kavis almış dört numaralı parmak kalemin üstüne dayanır.

Resim 2.11. Parmakların yerleşimi

- Tüm parmakların yerleşimi kontrol edilir, öğrenciden kalemi sallaması ve serbest bir şekilde hareket ettirmesi istenir.
- Çalışma boyunca parmakların pozisyonları öğretmen tarafından dikkatli bir şekilde kontrol edilmelidir.

Resim 2.12. Kalem çalışması

2.1.3.3.2. İlk yay tutuşu

Yay tutuşuna hazırlık kısmında yapılan çalışmaların tekrarının yay ile yapıldığı, öğrencinin yay ile tanıştığı aşamadır. Bu aşamada yayın denge noktası üzerinden dik şekilde tutulması istenir. Yay bu şekilde tutulduğunda öğrenciye daha hafif gelecek ve dolayısıyla öğrenci elinin doğal hareketlerini kullanabilecektir.

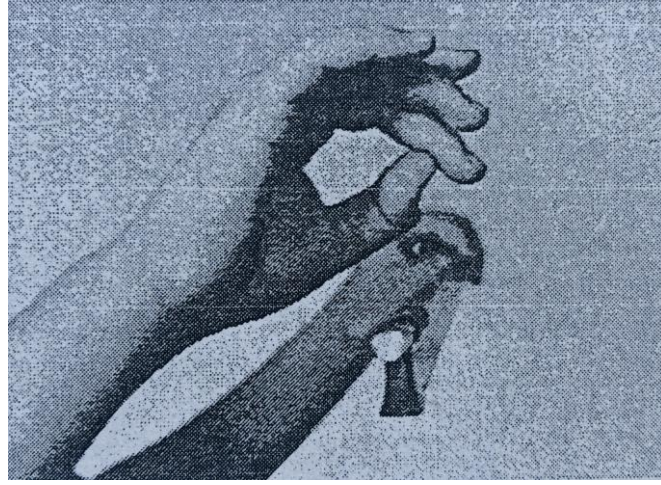
Öncelikle öğrenci tarafından kullanılacak yayın denge noktası belirlenir ve işaretlenir. İşaretlenen nokta, başparmak ve işaret parmağı eksenini oluşturacaktır. Yayın denge noktası üzerinde bir noktadan tutulmaması önemlidir (Rolland, 2000).

İlk yay tutuş sürecinin çalışma süresi, öğrenciye göre farklılık gösterebilir. Öğrenci yayı doğru şekilde tutmayı ve rahat hareketlerle kullanmayı öğrendikçe, öğretmen kademeli olarak başparmak-ikinci parmak eksenini yay topuğuna doğru kaydırır. Kuralına uygun yay tutuşuna kadar gereken süre öğretmen tarafından belirlenir (Rolland, 2007).

- Keman yayının ucu sol elle tutulur.
- Sağ el, yayı önceki çalışmalarda istenen şekli ile denge noktası üzerinde ya da öğretmenin belirlediği yerden kavrar.
- Yay tutuşuna hazırlanırken kalem ile yapılan çalışmalar tekrar edilir.
- Çalışma boyunca parmakların durumları öğretmen tarafından dikkatli bir şekilde kontrol edilir.

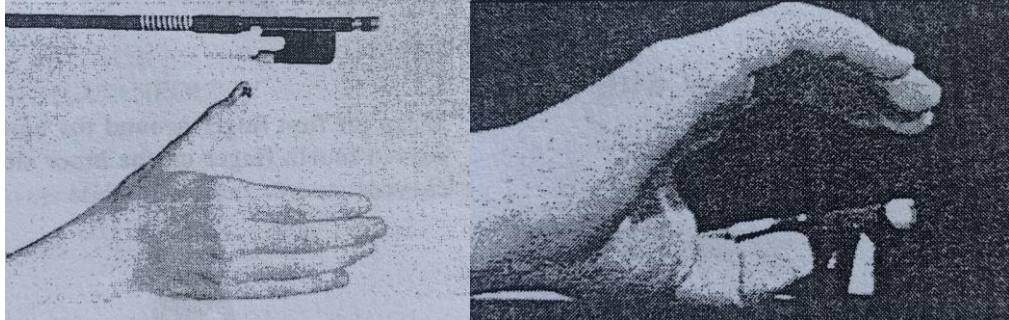
2.1.3.3.3. Kuralına uygun yay tutuşu

- Yay, kılları zemine paralel biçimde, sol el ile uç kısmından sağlam bir şekilde tutulur.
- Sağ el ile şekilde gösterildiği gibi bir çember oluşturulur.

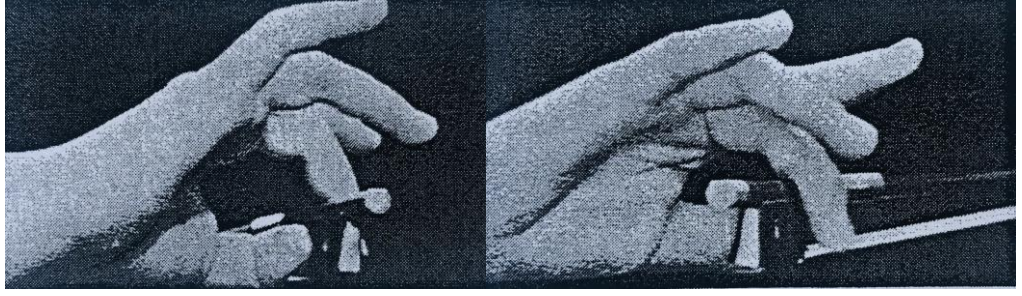
Resim 2.13. Yay tutuşunun hazırlanması (Rolland, 2007)

- Başparmak, resimde gösterilen temas noktasından yayın topuğuyla buluşturulur ve dengelenmesi sağlanır.

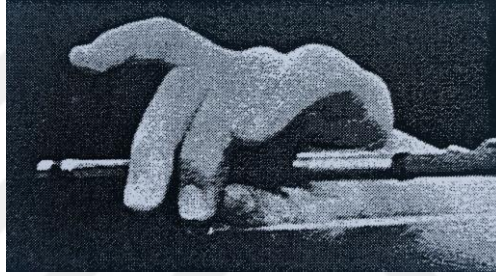
Resim 2.14. Yay topuğuna başparmak yerleşimi (Rolland, 2007)

- Yay çubuğu, ikinci parmağın birinci eklem yeri ile bükülmüş başparmağın tam karşısında olacak şekilde kavranır.
- Başparmak ile ikinci parmağın oluşturduğu çember, yayı kavrarken de korunur. Başparmak yayın kıllarına yakın, hatta dokunur vaziyette tutulmalıdır.

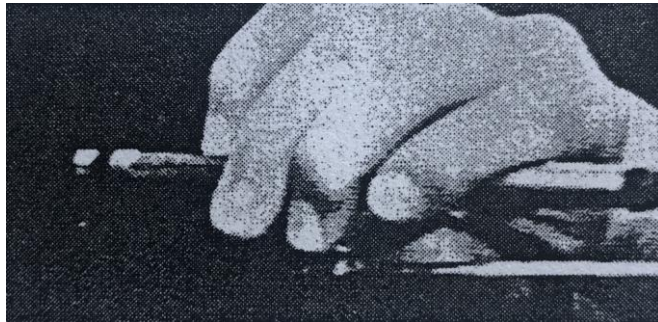
Resim 2.15. İkinci parmak yerleşimi ve çemberin korunması (Rolland, 2007)

- Üçüncü parmağın etli kısmı, yay topuğunun uç kısmına yerleştirilir.

Resim 2.16. Üçüncü parmağın yerleşimi (Rolland, 2007)

- İşaret parmağı resimdeki gibi yaya sarılır. Bükülmüş dördüncü parmağın ucu, topuğun bittiği noktaya temas edecek biçimde yerleştirilir. Başparmağın kasılmamasına, bükülmüş şekilde durmasına dikkat edilir.

Resim 2.17. Kuralına uygun yay tutuşu (Rolland, 2007)

- Yay kuralına uygun biçimde ve parmaklar kasılmadan tutulur. Sol elle sağlam şekilde desteklenen yay, yukarı aşağı özgür ve esnek biçimde sallanarak hareket ettirilir.

2.1.3.3.4. Gölge yay çalışması

Rolland (2007)'a göre bu çalışma yay çekerken kolun düzgün ve düzenli bir hal alması için tasarlanmıştır. Dirsekten gelen ön kol çalışmasını destekler. Erken yay tutuşu ve kuralına uygun yay tutuşu çalışmalarının her ikisiyle de uygulanabilir.

- Yayın kılları sol omuza temas edecek biçimde yay tutuşu sağlanır. Yaya reçine sürülmüşse, çalışma omuza koyulacak bir bez parçası üzerinde yapılabilir. Yay ile çekme-itme çalışmaları yapılır. El ve parmakların kontrolü sağlanır, kol ile yayın aynı düzlemde olmasına dikkat edilir. Çalışma yapılırken hızlı ve keskin hareketlerden kaçınılmalı, öğrencinin dikkati düzenli üst kol ve ön kol hareketleri üzerinde olmalıdır.
- Çalışma hazır bir müzik parçası ya da öğretmenin çalacağı bir parçaya ritmik olarak eşlik edecek biçimde olabilir. Öğrenciye farklı ritim kalıpları çalıştırılabilir.

Resim 2.18. Omuz üzerinde gölge yay çalışması

- Gerek duyulduğu takdirde, öğrenciden bir boruyu omuz ve çenesinin seviyesinde tutması istenebilir ve çalışma borunun içinde devam ettirilir (Rolland, 2000). Bu çalışma, yayı belirli bir açıdan sınırlamış olur ve öğrencinin dikkati üst ve ön kola daha kolay yönelir. Ayrıca çene seviyesinde konumlandırılan borunun tutulduğu açı, ortalama olarak keman tellerinin yüksekliğinde olacağı için, kemanla yayı buluşturmada önce yapılabilecek verimli bir çalışmadır. Borunun doğru bir açıda olmasını sağlamak öğretmenin kontrolündedir.

Resim 2.19. Boru ile gölge yay çalışması

2.1.3.3.5. Kemanı ve yayı aynı anda tutma

Bu çalışma, keman ve yay tutuşları öğretildikten sonra yapılan ve kemanın ve yayın ilk defa buluştuğu çalışmadır. Keman, sol el orta pozisyonda olacak şekilde kuralına uygun tutulur. Yay, öğrencinin durumuna göre erken yay tutuşu ya da kuralına uygun yay tutuşunun her ikisiyle de uygulanabilir.

- Keman yayı, kıllar öğrenciye dönük olacak şekilde sağ avuçta, keman sağ koltuk altında dinlenme pozisyonunda tutulur.

Resim 2.20. Dinlenme pozisyonunda keman tutuşu

- Keman, çalma pozisyonunda tutulur. Orta tutuş pozisyonunda bulunan sol elin dört numaralı parmağı, yayın uç kısmına geçirilir. Yay; başparmak ve ikinci parmak ekseninde tutularak kaldırılır.

Resim 2.21. Yayı asma

- Serçe parmak ile desteklenen yay üzerinde diğer parmaklar da kuralına uygun şekilde yerleştirilir. Yay tutuşu kontrol edilir, elin ve parmakların esnek olması sağlanır.

Resim 2.22. Yay tutuşunun kontrolü

- Yay, “re” ya da “la” telleri üzerine götürülür. Yayın kıllarını tellere doğru açıyla yerleştirmeye dikkat edilmelidir. Tellere temas doğru açıyla ve yayın denge noktası üzerinden sağlanır.

Resim 2.23. Yayı tellere yerleştirme

- Yay tutuşu dikkatli şekilde kontrol edilir ve gerekirse düzeltilir.

2.1.3.3.6. Kolun salınması ve yayı sallama (sessiz egzersizler)

Kolun salınması, omuzların sertleşmemesini ve tel geçiş hareketlerini kolaylaştırmayı sağlar. Yayı sallama hareketi, kolu, eli ve bileği rahatlatarak kasılmalarını engeller. Her iki çalışma da, kolda ve parmaklarda ileride oluşabilecek kasılma ve sertleşme sorunlarını engellemek için kullanılır.

- Keman, çalma pozisyonuna alınır. Sol el orta pozisyonda, keman yayı sol elin serçe parmağına takılı vaziyette ve sağ el yay doğru tutuş pozisyonunda tutulur.
- Sağ kol omuz ekleminden yukarı ve aşağı salınır. Yayın belirli bir doğrultuda hareket etmesine dikkat edilir.

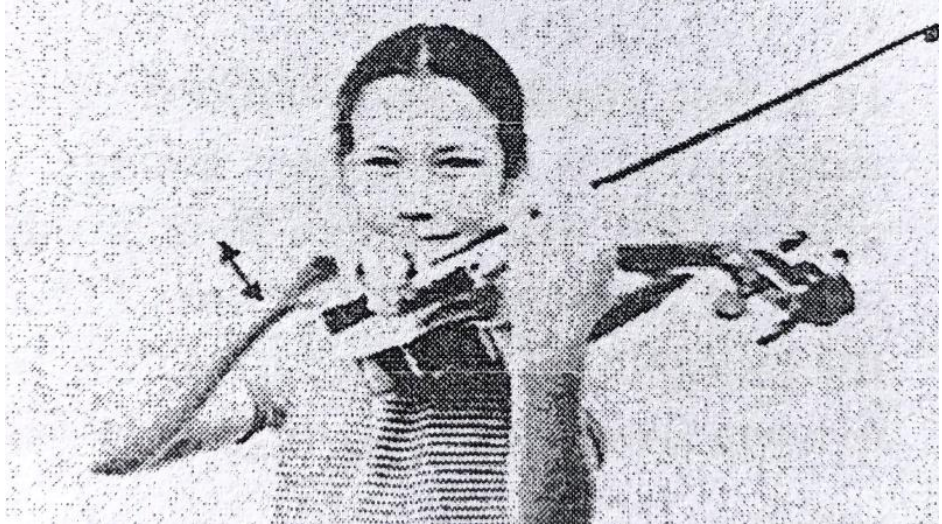
Resim 2.24. Asılı yayın koldan salınımı (Rolland, 2007)

- Yay aşağıdayken bilekten sallanır. Hareket yapılırken bilek doğal şekilde hareket etmelidir. Kol dengede ve bilek ve dirsek hareketli olmalıdır. Yayı sallarken el ve dirseğin bir kaldıraç gibi alçalıp yükselmesine, kolun dengede kalmasına dikkat edilmelidir.

Resim 2.25. Asılı yayın bilekten salınımı (Rolland, 2007)

- Aynı hareket, yay denge noktasından tellerin üzerindeyken de yapılır. Telin ağırlığı desteklemesine izin verilir.

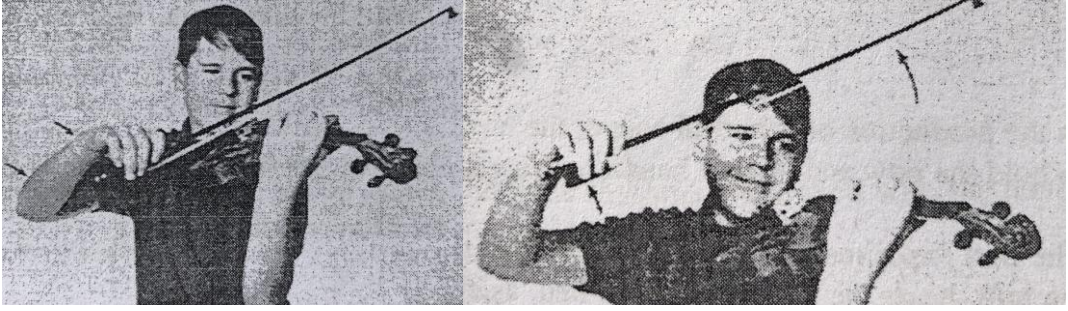

Resim 2.26. Tel üzerindeki yayın salınımı (Rolland, 2007)

2.1.3.3.7. Yayı yerleştirme ve kaldırma

Bu sessiz çalışma, öğrencinin yayı tellerin üzerine kontrollü bir şekilde yerleştirmesine yardımcı olur, sabit bir yay tutuşuna teşvik eder. Yayı yerleştirme ve kaldırma çalışması, Lucien Capet, Ivan Galamian ve Shinichi Suzuki tarafından sıklıkla kullanılmıştır (Rolland, 2007).

- Keman yayı denge noktası üzerinden tellere yerleştirilir.
- Parmakların doğru yerleşimini bozmadan teller üzerinden yaklaşık 20 cm. kadar yukarı kaldırılır.

Resim 2.27. Yayı yerleştirme ve kaldırma (Rolland, 2007)

- Yay kontrollü biçimde tekrar tellerin üzerine yerleştirilir.
- Elin ve kolun esnek olmasına dikkat edilir. Eğer kasılan parmak varsa; öğrenciden ilgili parmağı yay tellerin üzerindeyken esnek şekilde hareket ettirmesi, kolunu ve elini esnek şekilde tutarak yayı sallaması istenir.

2.1.3.4. Yay kullanımı

Rolland (2007)'a göre, öğrencinin ilk yay kullanımı dikkatli şekilde öğretmen kontrolünde yapılmalıdır. Yay tutuşu ve tellere temas noktası kontrol edilmeli, tel üzerinde doğru açıda kalınması için rehberlik edilmelidir.

- Keman orta pozisyonda olacak şekilde ve keman çalma pozisyonunda tutulur.

- Yay tutuşu sağlanır, “re” ya da “la” tellerinden biri üzerine denge noktasından temas edecek şekilde yerleştirilir.

Resim 2.28. Öğrenci yayına yol gösterme (Rolland, 2007)

- Boş teller üzerinde kısa ve basit şekilde yay kullanımı sağlanır. Bu kısımda serbest ritim uygulanabilir. Ses üretimine zarar verecek sertliklere karşı önlem alınır. Üretilen seste aşırı sertlik hissedilirse, öğrenciden yayı telden kaldırıp tekrar yerleştirilmesi istenebilir.

2.1.3.4.1. Orta yayda kısa dokunuşlar ile çalma

Orta yay, kontrolü en kolay olan yay bölümüdür. Çünkü dirsek eklemi, üst kol ve ön kolun dik açılı olduğu orta pozisyon, kolun en konforlu halidir. Kol bu pozisyondayken, yay teller ile doğru açıyı daha kolay yakaladığı için daha kolay kullanılır (Rolland, 2007). Yayın ağırlığının yarısını el yarısını da teller desteklediği için, yay basıncını dengelemek ve ön kol-üst kol arasındaki etkileşimi ortaya çıkartmak, orta yay bölümünde daha kolaydır. Çalışma boyunca sağ el, kemana orta pozisyonda tutmaya devam etmelidir.

Kemana yeni başlayan öğrenci yay çekerken, yayı omuz ekleminde çekme ve tüm kolu tek parçaymış gibi kullanma eğilimindedir. Kullanılan yay kısmı genişletildikçe bütün yayı kullanma hareketlerine yansması doğaldır. Eğer bu doğal hareket, dirsekten

gelecek olan ön kol hareketi ile doğru şekilde harmanlanmazsa yay kavisli biçimde hareket edecektir ve yay üst kısmında eşiğin arkasına doğru, alt kısmında da sap yönüne doğru kayacaktır. Yayın, keman tellerine temas eden kısmı ne kadar uzunsa, çarpık yay kullanma eğilimi o kadar büyük olacaktır.

İlk yay kullanma hareketlerine, yayın denge noktası üzerinde kısa dokunuşlarla ve yayı çekerek başlanmalıdır. Üst kol omuzdan hafifçe sallanmalı, gergin olmamalıdır. Ön kol hareketlerini de ekleyerek tellere temas kademeli olarak genişletilir. Temas arttıkça ön kol daha aktif hale gelecektir. Üst kolun esnekliğini koruması önemlidir ve salınım hareketi hiçbir zaman kaybedilmemelidir.

Başlangıçta ısrarla dikkat edilmesi söylenen ön kol hareketi baskındır fakat az olan, hatta fark edilemeyen üst kol salınımı da öğretmenin kontrolünde olmalıdır. Dirsek ve omuz esnekliğine aynı hassasiyetle yaklaşılmalı, hareketsiz kalmalarından kaçınılmalıdır. El, bilek ve parmaklar da yay kullanımına katkı sağlar fakat bunların gelişimi ve zarif kullanımı ileri aşamalarda ortaya çıkacaktır.

2.1.3.4.2. Kısa dokunuşlar ile çalma

- Keman omuza doğru şekilde yerleştirilir.
- Yay, denge noktası üzerinden “la” ya da “re” teli üzerine yerleştirilir. Yayın ağırlığı boş tel ile desteklenir. Yay, eşik ile tuşe arasındaki bölgenin ortasına yerleştirilmeli ve kıllarının tamamı boş tele temas etmelidir.
- Denge noktasından başlayarak yay kısa ve temiz bir şekilde çekilir.

Kemana yeni başlayan öğrenciler yayı omuzdan bir bütün olarak çekme eğilimindedirler. Bu aşamada öğretmen doğru yay tutuşunda ısrarcı olmalı ve doğal üst kol hareketine müdahale etmemelidir (Rolland, 2000).

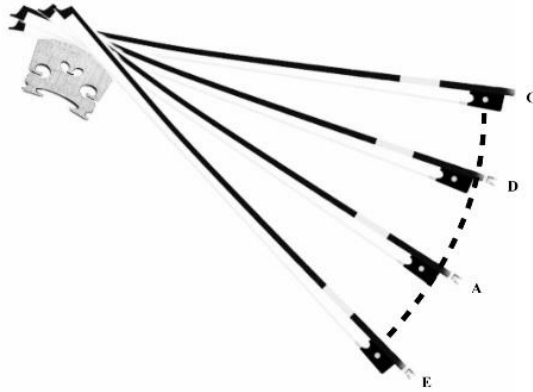
- İçinde sus değerleri de barındıran küçük ritim kalıpları çalıştırılır. Gölge yay çalışmasında kullanılan ritim kalıpları tekrar çalıştırılabilir (Rolland, 2007).

- Yay kullanımı biraz daha genişletilir. Ön kol hareketi daha aktif rol almaya başladıkça üst kol öğretmen tarafından esnekliği korunmak şartıyla desteklenebilir. Destek, öğrencinin dirsek ekleminde ön kola doğru hareketleri uygulaması şeklinde olabilir.

Resim 2.29. Dirsek ekleminde önkolun desteklenmesi (Rolland, 2007)

- Yayı kullanırken kullanılacak kol aralığının çalıştırılması için, yay üst kısmından tele yerleştirilir. En düşük ve en yüksek teller arasında sağ kol sallandırılır (bkz. Resim 2.30.). Bu sessiz çalışma yapılırken, sağ omuz ve üst kol aktif şekilde rol almalı, esneklik sağlanmalıdır.
- Tüm boş tellerde ritim örnekleri çalıştırılır. Telden tele geçişlerde kol seviyesinin değiştirilmesi için, aktif ve esnek bir sağ kol önerilmektedir.

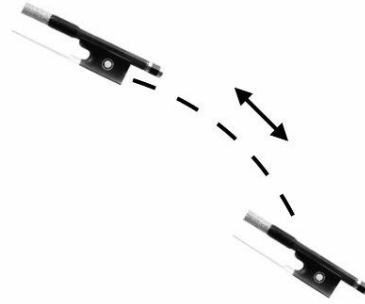

Resim 2.30. Tellere göre yay kolu aralığı

2.1.3.4.3. Telden tele bağlı geçiş

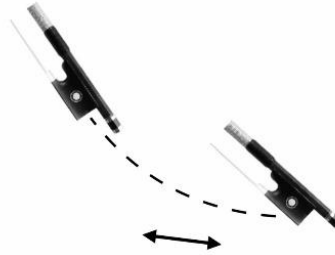
Bağlı yay geçişinin başlangıç eğitiminde çalıştırılması dirsek eklemindeki esnekliğin oluşması için önemlidir. Telden tele geçişler sarsıntısız ve kademeli olmalıdır. Kısa ön kol hareketi, dirsek ekleminde gelen üst kol hareketi ile uyumlu olmalıdır. Her iki hareket de, tel geçişi ve tel değişimi esnasında duraksamadan, pürüzsüz biçimde birleştirilmelidir (Rolland, 2007; LaVallee, 2012).

- Yay denge noktası üzerinden “re” teline yerleştirilir. Sağ kol “la” sesi için alçaltılır, “re” sesi için yükseltilir. Yay ve kol aynı düzlemde olmalı, dirsek esnek ve hareketli olmalıdır.

Resim 2.31. Üst telden alt tele topuk hareketi

- Yay denge noktası üzerinden “la” teline yerleştirilir. Sağ kol “re” sesi için yükseltilir, “la” sesi için alçaltılır. Bu çalışmada da, yay ve kol aynı düzlemde olmalı, dirsek esnek ve hareketli olmalıdır.

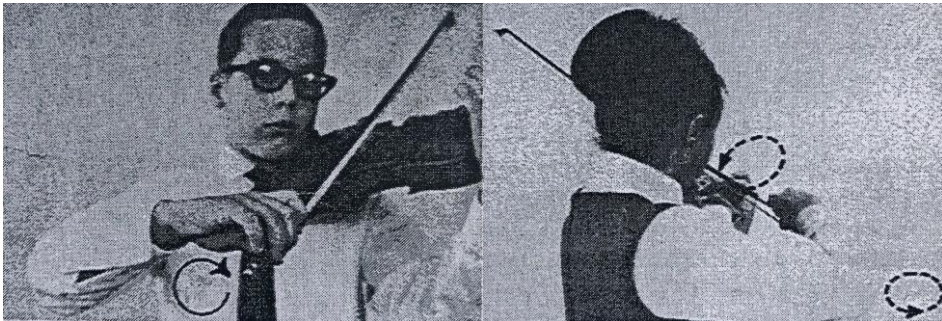
Resim 2.32. Alt telden üst tele topuk hareketi

Öğretmen, herhangi bir gerilim ya da direnç durumuna karşı çalışma esnasında öğrencinin sağ kolunu ve dirseğini sallayarak hareket ettirmelidir.

2.1.3.5. Ton çıkartmaya başlangıç

Öğrenciye sürekli iyi bir ses üretiminin ancak dikkatli biçimde dinleme, doğru ve esnek hareketlerle mümkün olacağını hatırlatmak gerekir. Bu hareket öğrencilerin iyi bir ses kalitesi ve farklı dinamik seviyeler konusunda daha bilinçli olmasını sağlar (Rolland, 2000). Öğrencinin yay yerleştirme, yay baskısı ve sese başlangıç için gerekli yay hızını öğrenmesinde yardımcı olur. Aynı zamanda sesin pürüzsüz ve tonlu olmasını sağlayan kavisli hareketleri gösterir.

- Yay denge noktasından tele birkaç kez yerleştirilir ve kaldırılır. Bu esnada sağ kolun esnek ve aktif olması önemlidir.
- Denge noktası üzerinden kısa yaylar kullanarak sadece çekme çalışması yaptırılır. Kaldırılan yay, nazikçe denge noktası üzerinden tele yerleştirilir. Bu çalışma esnasında, yayın topuk kısmı dairesel bir yol izlemelidir. Parmaklar kavisli ve esnek olmalıdır.
- Öğrencinin çıkan sesi dinlemesi ve ses kalitesini daha iyi hale getirmek için birçok kez tekrar yapması önemlidir. Kaliteli bir ton yakalamak için; köprüyle tuşe arasındaki mesafenin doğru kullanılması, yayın biraz daha fazla kullanılması ve yay baskısının düzenlenmesi gibi seçenekler gözden geçirilir.
- Farklı teller kullanılarak çalışma genişletilmeli ve tele temas kademeli olarak artırılmalıdır.

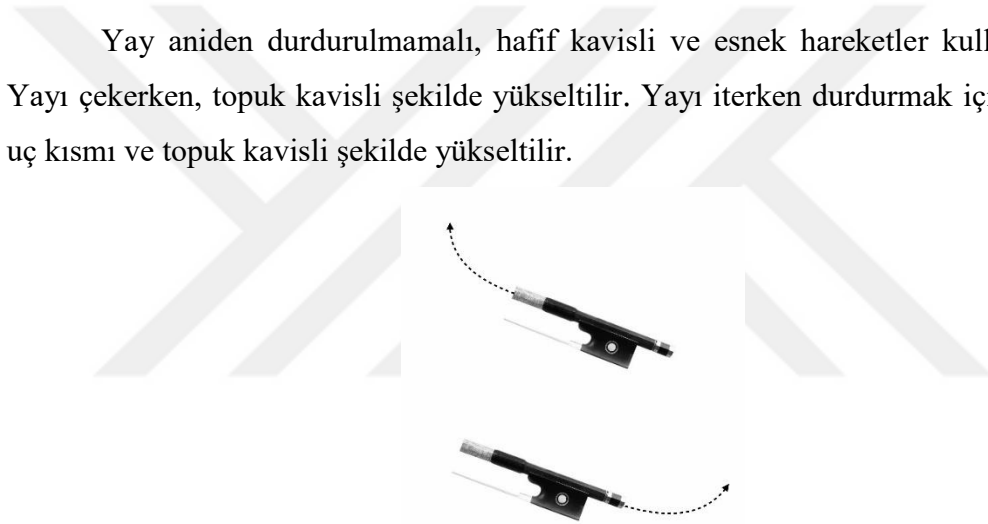

Resim 2.33. Yay topuğunun kavisli hareketi (Rolland, 2007)

2.1.3.5.1. Ton çıkartmayı geliştirme

Öğrenciler, ses bitişlerinde yayı telin üzerinde aniden durdurmaya meyillidir. Bu hatadan kaçınmak için iki alternatif vardır, çekme işlemi devam ederken yayı telden hafifçe kaldırmak ya da yay telin üzerinde kademeli olarak yavaşlamaya başlarken yay baskısını azaltmak. İlk yaklaşım çalınan sestten sonra sus varsa ya da sus, yayı kaldırmaya yetecek kadar uzunsa kullanılır. İkinci yaklaşım ise aşağı yay salınımı yukarı doğru yay salınımını takip ettiğinde veya sus işareti yayı kaldırmaya yetmeyecek kadar kısa olduğunda kullanılır.

Yay aniden durdurulmamalı, hafif kavisli ve esnek hareketler kullanılmalıdır. Yayı çekerken, topuk kavisli şekilde yükseltilir. Yayı iterken durdurmak için de, yayın uç kısmı ve topuk kavisli şekilde yükseltilir.

Resim 2.34. Yayı durdurmada topuk hareketi

2.1.3.6. Birinci pozisyonda sol el ve parmakların yerleşimi

Keman tutuşunu, sol el pizzicatosu ve telden tele geçiş çalışmaları ile sol kol pozisyonunu doğru şekilde sağladıktan sonra artık sıra, keman sapına sol el parmaklarını ve sol elin birinci pozisyon üzerindeki doğru şeklini oluşturulmasındadır.

Kemana yeni başlayan öğrenci, parmak yerleşiminde rahatlık bakımından en rahat pozisyonu seçer. Fakat bu pozisyon genellikle yanlış bir pozisyonudur. Keman sapını avuç içine dayama ve parmakların tele düz bir biçimde yerleşmesi; bileğin öğrenciye doğru katlanmasına, bileğin sağa ya da sola yanlış şekilde bükülmesine, keman sapının

başparmak ve işaret parmağı arasında sıkışıp kalmasına ya da başparmağın sapın altında katlanmasına yol açar (Rolland, 2007).

Bu eğilimlerden kurtulmak adına, sağ kolun yerleşimine dikkat edilmeli ve ön kol, keman sapıyla aynı hizada konumlandırılmalıdır. İşaret parmağının sapa temas ettiği nokta ile bir numaralı parmak düzgün bir hizada olmalıdır.

2.1.3.6.1. Doğal el pozisyonu

Sol elin doğal durumdayken aldığı parmak şekli, işaret parmağı hariç diğer üç parmağın birbirine yakın olduğu pozisyonudur. Öğretmen tarafından bilinçli bir yönlendirme olmadığı takdirde sağ el keman sapı üzerinde de bu pozisyonu alacaktır. Bu aşamada öğretmen doğal el pozisyonuna müdahale ederek bir numaralı parmağı diğer parmaklardan geride ve dik şekilde, dört numaralı parmağı ise biraz ileride olacak şekilde konumlandırılmalıdır. İkinci ve üçüncü parmağın doğal yerleşimi, sol elin düzgün dengelenmesini belirler (Rolland, 2007).

Parmaklar birbirine yakın olan doğal pozisyonlarına dönmek isteyecekleri için, öğrenciden keman sapına kuvvet uygulaması istenebilir. Parmaklar bu kuvveti uygulayacak güce sahip olmalarına rağmen, salınma ve kaldırma hareketlerinde zayıflardır. Bu yüzden öğrencinin, keman sapına yapılan baskıyı hafifletmeye, hızlı ve aktif kaldırma hareketlerine odaklanması istenmelidir. Bu aşamada yapılacak çalışmalar, tuşe üzerindeki bir ve üç numaralı parmakların basacağı belirteç noktaları ile yapılmalıdır (LaVallee, 2012).

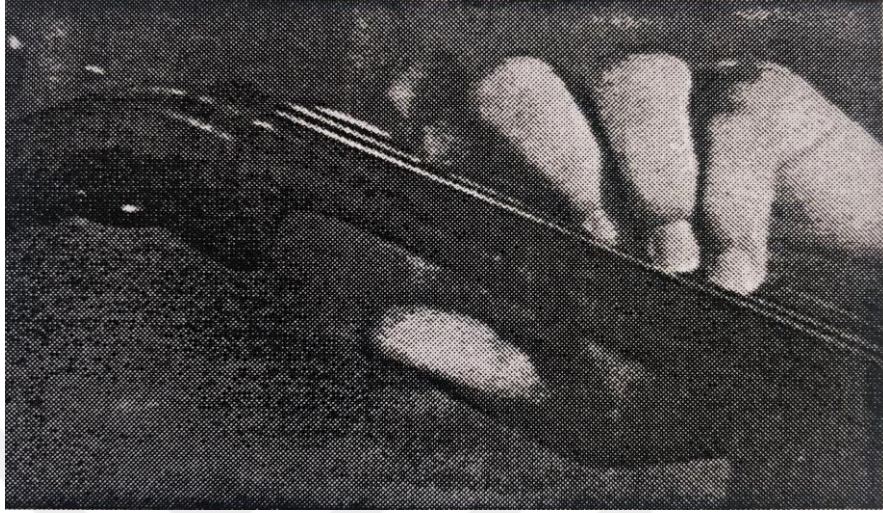

Resim 2.35. Belirteç noktaları

2.1.3.6.2. Parmakların tuşe üzerine yerleşimi

Bu çalışmaya başlamadan önce, sol elin birinci parmağının keman sapına temas edeceği nokta belirlenir, gerekirse işaretlenebilir. Parmağın ucu tuşe üzerindeki ilk belirteç noktası üzerinde konumlandırılır. İki ve üç numaralı parmaklar, doğal pozisyonlarını kaybetmeden tuşe üzerine konumlandırılır. Bu aşamada bir numaralı parmağın konumu, belirteç noktası üzerinde çok fazla olmayan bir baskı ile korunmalıdır. Üç numaralı parmak da ikinci belirteç noktası üzerinde konumlandırılır. Dört numaralı parmak doğal şekliyle üç numaralı parmağın yanına konumlanacaktır. İlk iki belirteç noktası üzerinden alınan destek ile dört numaralı parmağın ileride ve dik olarak konumlandırılması sağlanır. Eğer kol ve parmaklar yorulursa, sallayarak hareket ettirilmelidir. Yerleşimin sağlanması için çalışma sıklıkla tekrar edilmeli, temas eden her bir parmağın tuşe üzerinde bağımsız olarak konumlanması sağlanmalıdır. Baş parmak

dahil olmak üzere her bir parmak ayrı ayrı tuşe üzerinden kaldırılıp tekrar aynı noktaya temas etmelidir (Rolland, 2007).

Resim 2.36. Doğal el pozisyonunda parmak yerleşimi

2.1.3.6.3. Oktav oyunu

Rolland (2007)'a göre, oktav aralıkların işitilmesi ve fark edilmesi kolaydır. Bu çalışma iyi bir sol el pozisyonu ve tonlamanın başlangıç aşamasında gelişmesi için önemlidir. Bir ve iki numaralı parmaklar ile birlikte üç numaralı parmak da tel üzerinde konumlandırılır, ilgili boş tel ile ve orta yayda bağlı ve bağısız olacak şekilde seslendirilir. Oktav oyunu, farklı ritim kalıplarıyla da denenmelidir. Sol elin yerleşimi ve tel değişiminin sağlanması açısından, başlangıç eğitiminde verilmesi son derece önemli bir çalışmadır.

2.1.3.6.4. Birinci pozisyonda pizzicato çalışması

Bu çalışma öğrenciye parmağını telin üzerine hızlı, aktif ve düzgün bir şekilde koymayı öğrenme konusunda yardımcı olur. Temiz bir sol el kullanımı için güç, etkili bir hız ile dengeli bir şekilde kullanılmalıdır. Ayrıca bu hareketin erken aşamalarda

öğretilmesi, öğrenciden ileride kazanılması istenecek birçok becerinin daha kolay kazanılması için önemlidir.

Boş tel üzerinde üç numaralı parmak ile temas sağlanır. Ses aralığının doğruluğu sağ el pizzicatosu ile kontrol edilir. Sonrasında sol el pizzicatosu ile boş bir tel çekilir, ardından parmak yumuşak ve temiz şekilde boş telin oktavına dokunur. Çalışma belirli bir ritim kalıbıyla birlikte yapılacağı gibi, bitişik tüm tellerde çalışılmalıdır. Eğer oktav tonu düzgün olmazsa, parmak yerleşimi düzeltilip geliştirilmelidir (Rolland, 2000).

Resim 2.37. Pizzicato oyunu çalışması

2.1.3.6.5. Sol el ve parmak hareketi prensipleri

Keman sanatçıları ve öğretmenler, çalışılan eserin ihtiyaçlarına ya da belli bir bölüme göre sol elin ve başparmağın yerleşiminde ufak ayarlamalar yaparlar.

Başparmak çeşitli şekillerde kullanılsa da her zaman esnek ve hassastır. Parmakların açısı da tellerin tuşeye en yüksek verimlilikte baskı yapabileceği biçimdedir.

Rolland’a (2007) göre, öğrencinin sol elini şekillendirilirken elin boyutu, şekli ve parmak uzunlukları hesaba katılmalıdır. Sol elin şekillenmesine yardım edilirken denge, yükseklik, başparmak yerleşimi, parmakların açısı, parmak ucu temas noktaları ve işaret parmağının sapa temas etmesi gibi konular öğretmen tarafından çok dikkatli şekilde ele alınmalıdır. Yöntemin başından itibaren yapılan sol el çalışmaları, öğrencinin sol el yerleşimine çok büyük kolaylıklar sağlamış olsa da, hissedilen en ufak kasılmalar ve sertleşmeler öğretmen tarafından tespit edilmeli ve öğretmen tarafından gerekli müdahaleler yapılmalıdır.

2.1.3.7. Yay kullanımını genişletme

Öğrenci yayın ortasında kısa dokunuşlarla çalarak yeterli hareket kabiliyetine ve ses kontrolüne eriştikten sonra, artık yay kullanımını genişletmeye hazırdır. Yay kullanımını genişletirken, öncelikle tüm doğal vücut hareketlerine dikkat edilmesi gerekir. Kol salınırken vücut ağırlığının bacaklar arası aktarımı, vücut dengesinin eş güdümüne ve esnekliğine fayda sağlar.

Yöntemde bütün yay kullanımına hazırlık olarak, keman yayı kullanmadan sağ el ile yapılan “uçan pizzicato” çalışması tavsiye edilmiştir. Bu çalışma yapılırken keman sol el ile orta pozisyonda tutulur.

2.1.3.7.1. Uçan pizzicato

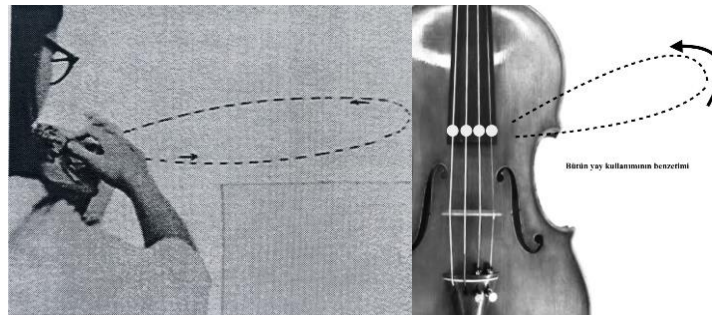
Bu çalışma, tam yay kullanımına geçmeden önce, vücudu geniş ve esnek hareketler ile bu tecrübeye hazırlaması açısından yöntemin kullanımında özellikle tavsiye edilen hareketlerdendir. Öğrenciye sadece bütün yay kullanımı benzetimi sağlamaz, aynı zamanda vücut ağırlığı aktarımını da öğrettiği için müziksel tatmin de sağlar.

- Çalma ve orta pozisyonda tutulan keman, her iki ayağın ağırlığı ile dengelenir. Öğretmen bu aşamada kemanın salyangozunu hareket ettirerek öğrencinin esnekliğini test etmeli, ayaklar arası ağırlık aktarımını gözlemlemelidir.

Resim 2.38. Vücut ağırlığının aktarımı

- Öğrencinin vücut ağırlığı dengelendikten sonra, sağ el pizzicatosu çalması için hazırlanır. Boş tellerden birisi çekilir ve el, bütün yay kullanımına benzer şekilde bir düzlemde ilerletilir. Eş zamanlı olarak vücut ağırlığının sol ayak üzerine aktarılmasına izin verilir. Sağ el tekrar tel üzerine dönerken, ağırlık başlangıç pozisyonuna yani her iki ayaktaki dengeli haline geri döner.

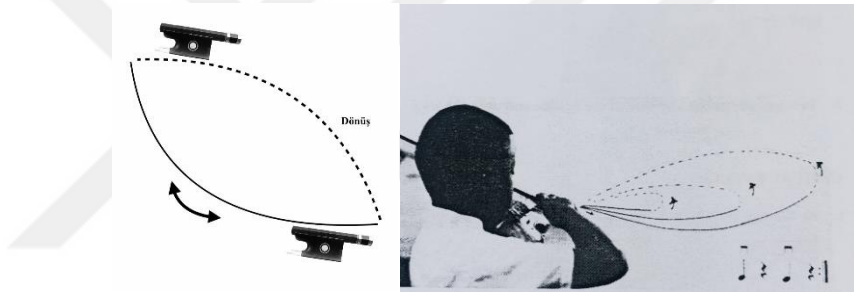
Resim 2.39. Bütün yay kullanımının benzetimi

- Çalışma belirli bir ritim kalıbı ile ve öğretmen tarafından çalınan basit bir parçaya eşlik edilmesi sağlanarak da kullanılabilir. Sağ elin kavisli hareketinin

zamanlaması ve salyangoz ile ters istikameti çok önemlidir. Bu aşamada sağ elin izlediği düzlem, yay kullanımında olması gereken düzlemdir. Zamanlamanın doğru olmasına, elin geriye doğru yönelmemesi ve pizzicatoya başlamadan önce ağırlığın sol ayak üzerine verilmemesine dikkat edilmelidir.

2.1.3.7.2. Yay kullanımında sağ kol kavisi

Rolland’a (2000) göre bu çalışma, sağ kola esneklik ve serbest kullanım sağlar. Kavisli yay kullanımı, yayın ucundaki baskıyı arttırarak topuktaki baskıyı azaltır, ses üretimi ve tonlamaya katkı sağlar. “Uçan Pizzicato” çalışmasının devamı olan çalışmada, sağ kolun hareketleri ve vücudun ağırlık aktarımı aynıdır.

Resim 2.40. Yay kullanımında sağ kol kavisi

Başlangıç keman eğitiminde kullanılan tüm bu özel çalışmalar, vücut esnekliğini sağlayıp kaybetmemek ve öğrenciyi katı disiplin kuralları arasına hapsedmemek üzerine kuruludur.

2.1.4. Rolland yönteminin diğer özel öğretim yöntemleri ile ilişkisi

21. Yüzyılın başından itibaren gelişen müzik eğitimi yöntemleri, müzik eğitimcileri için heyecan verici olmalarının yanı sıra ilham verici de olmuşlardır. Dolayısıyla bu yöntemlerin birbirlerinden etkilenmemiş olmaları düşünülemez. Bunun yanı sıra, gelişen teknoloji ile birlikte artan teknik talepler doğrultusunda, müzik eğitiminde kullanılmaya başlayan araç-gereçleri ve yenilikçi yöntemleri göz ardı etmek zordur.

Müzik eğitimi alanında kullanılan özel öğretim yöntemleri denildiğinde ilk aklı gelen yöntemler arasında Suzuki, Orff, Dalcroze ve Kodály yöntemlerini sayabiliriz, bunun yanında çalgı eğitimine yönelik olması bakımından Suzuki Yöntemi, diğer özel öğretim yöntemlerinden ayrılmaktadır. Günümüzde dahi Suzuki ve yöntemi, genel olarak yaylı çalgılar öğretmenleri arasında yaygın olarak tanınmakta ve saygı görmektedir.

Dünyada çalgı eğitiminde kullanılan diğer yöntemlere bakacak olursak, Rolland, Havas, Galamian, Flesch, Auer vb. birçok metot ve yöntem göze çarpar. Her bir öğretmen kendi öğrendikleri yöntemi ya da kendi tecrübeleri doğrultusunda en başarılı buldukları yöntemi geliştirmişlerdir ve bu yöntemlerin de diğer önde gelen yöntemlerde olduğu gibi birbirlerinden etkilenmemiş olmalarını düşünmek yanlış olur. Başlangıç keman eğitiminde kullanılabilecek yöntemleri düşünürsek, araştırmanın konusu ile bağlantılı olarak; Rolland, Suzuki ve Havas'ın yöntemleri öne çıkmaktadır. Çünkü dünyadaki ileri düzey keman öğrencileri, öğretmenler ve sanatçılar Galamian, Auer ve Flesch'in eserlerini kullanmakta, bu metotlar başlangıç düzeyi için uygun sayılmamakta, bu metotlar genellikle konservatuvarların repertuvarlarını oluşturmaktadır (Przygocki, 2004; Nelson, 1994). Bununla birlikte, Havas'ın kullandığı yöntem ve tekniklerin, geleneksel öğretim yöntemlerinden ayrıldığı, özengen keman eğitime daha uygun olduğu, yöntemi oluştururken kendi aldığı keman eğitimi doğrultusunda çingene gelenekleri ve kendine ait deneysel yöntemler barındırdığı söylenebilir (Bomfim, 2013). Bu açıdan, Rolland ve Suzuki'nin, mesleki keman eğitime Havas'tan daha uyumlu yönleri olduğunu söyleyebiliriz.

Suzuki'nin, aldığı keman eğitiminin sonucu olarak eski Alman okul geleneğine uygun bir yöntem geliştirdiğini söylemek yerinde olur. Rolland ise; Avrupa geleneğine bağlı ve kendisi gibi Macar bir keman eğitimcisi olan Carl Flesch (1873-1944)'in fikirlerine benzer bir yöntemi savunmuştur. Rolland'ın doğal vücut hareketlerini kullanarak denge ve esnekliğin kazanımına yaptığı vurgu, Dalcroze ve Orff'un savunduğu fikirleri desteklemektedir (Przygocki, 2004). Rolland yönteminin içerdiği tamamlayıcı eğitim bölümü sayesinde, keman eğitimi gelişiminin her aşamasında kullanılabilir olmasının yanında özellikle kemana yeni başlayan öğrenciler için daha yararlı olduğu söylenebilir. Suzuki de, esnekliği savunmasının yanı sıra tıpkı Kodály gibi,

yavaş ritimler yerine hızlı ritimleri savunur. Hareketli ve hızlı ritimler, çocukların günlük yaşam ritimlerine en uygun ritimlerdir, yarım vuruşluk ritimleri çocukların yürüyüşü, çeyrek vuruşluk notaları ise onların koşusu olarak düşünülmüştür (Choksy, 1988). Ayrıca, tıpkı Dalcroze, Kodály ve Orff gibi, ulusal müziğin öğretim amaçlarına uygun olduğunu ve müzik öğelerini tanıtmak için uygun bir yol olduğunu savunmuştur (Landis & Carder, 1972).

Mengert (2002)'e göre başlangıç keman eğitiminde kullanılan yöntemlerin ortak noktası harekettir. Hareket ve ritim, kemana yeni başlayan öğrenciler için doğaldır ve öğretmenler bunu öğrenci yararına kolayca kullanabilmektedir. Ayrıca, yapılan araştırmalar sonucunda, hareketin öğrenmeyi kolaylaştırdığını, beynin bilgi ve becerileri daha çabuk edindiğini, edinilen bilgi ve becerilerin uzun süre korunduğunu, hareketin öğrenme sürecine dahil edildiğinde öğrencilerin yeni eklenen bilgilere daha kolay eriştiğini göstermektedir. Suzuki yönteminin de başlangıç keman eğitiminde kullanılan ve yeni bilgilerin programlı bir şekilde eklenmesi ile gerçekleşen bir yöntem olduğu söylenebilir. Bu açıdan yola çıkılarak, ülkemizdeki müzik eğitimcileri tarafından bilinen, uygulanan ve yapılan araştırmalara daha çok konu olan Suzuki Yönteminin, Rolland Yöntemi ile ilişkisinden bahsetmek yerinde olacaktır.

2.1.4.1. Rolland yöntemi ve Suzuki yöntemine genel bakış

Rolland'ın yönteminin temeli denge ve harekettir. Suzuki, denge ve hareket konusunda doğrudan bir bilgiyi ele almamıştır. Her iki yöntemde de; ayaklar “V” şeklinde ve sol ayak diğerinden önde olacak biçimde yere basmaktadır. Fakat Suzuki vücut ağırlığının öncelikle sol ayak üzerinde dengelenmesi gerektiğini savunurken, Rolland; vücut ağırlığının her iki ayak üzerinde eşit olarak dengelenmesi gerektiğini savunur. Rolland, yay kullanımı esnasında vücut ağırlığının sol bacak ile her iki ayak arasında doğal bir şekilde aktarılması gerektiğini söylemiştir. Suzuki, iki ayak arasındaki aktarıma bir miktar izin verir fakat aşırı hareket ve sallanmaya karşı uyarır.

Rolland, kemani tutarken altı temas noktasından bahsetmiştir. Bunlar; köprücük kemiği, çene, başparmak, birinci parmağın iç tarafı, parmak uçları ve bileğin iç kısmıdır

(Rolland, 2007). Suzuki ise kemanı sadece çene ve köprücük kemiği arasında desteklenmesi, böylece sol el ve kolun serbest olması gerektiğini savunmuştur. Rolland bu tutuşun statik gerilimlere neden olacağı için zararlı olduğunu savunmuştur (Nelson, 1994). Her iki eğitimci de keman tutuşu için, kemanın sol ayağın üzerinde konumlandığı ve zemine paralel olarak tutulduğu bir duruşu savunur.

Rolland keman yayı tutuşuna başlangıç için denge noktasını önermiştir. Yönteminde, düzenli yay tutuşundan önce ve kemandan bağımsız yapılan çeşitli çalışmalar (ilk yay tutuşu, gölge yay çalışması) öğütlemiştir. Kuralına uygun yay tutuşu stili, Fransız- Belçika okulu tarzındadır ve Flesch'in erken yay tutuşu modeliyle benzerlik göstermektedir (Nelson, 1994). Suzuki yay tutuşuna topuk üzerinde başlar, fakat başparmak yay topuğunun dış kısmında konumlandırılır. Kuralına uygun yay tutuşuna ilerleyen zamanlarda geçiş sağlanır.

Rolland'a göre, keman yayının üst kısmını kullanırken keman yayı düz tutulmalı, alt yarı ve topuk kısmında çalarken yayın hafifçe eğilmesi gereklidir. Fakat öğrenci, keman yayını kemanın arka kısma doğru eğerken, bileği yükseğe kaldırmaktan kaçınmalı, başparmağı kıvrarak keman yayının kıllarına doğru kıvrıp yuvarlamalıdır (Rolland, 2007). Suzuki, keman yayını kullanırken her zaman düz tutulması gerektiğini, topuktaki yay değişimi esnasında ise asla tuşeye doğru ilerlememesi gerektiğini söyler.

Rolland keman yayını kullanırken, sağ kolda iki taraflı eklem hareketi kavramını yöntemine dahil ederken, Suzuki tek taraflı hareketi, yani sabit kolu savunur. Rolland, sağ kolun ağırlığını verimli kullanabilmek için; yayı çekerken pronasyon, iterken de supinasyon hareketlerinden bahseder. Böylece üst yarıda çalarken, kol ağırlığı yay basıncını arttırmaya yardımcı olur ve kol daha az enerji harcar. Aynı şekilde yayın alt yarısını kullanırken de basıncı azaltmak ve yay dengesini korumak mümkün olmaktadır. Suzuki yönteminde pronasyon ve supinasyon hareketlerinden bahsetmez. "Pan-Da" hareketinin gerekli yay basıncını sağladığını ve sağ el parmaklarının kullanımının da esnekliği sağlamada yeterli olduğunu belirtmiştir (Perkins, 1993).

Keman yayının teller ile temas yeri için Rolland; müziğin stili ve dinamiklerine göre esneklik önermiş ve temas noktaları için üç bölge önermiştir (Rolland, 2000). Suzuki

için temas yeri, keman köprüsüne yakın ve paralel bir hattır. Suzuki tarafından “Kreisler Highway” diye adlandırılan bu hatta kaliteli ses üretebilmek için, keman yayı sıkı bir şekilde tutulmalıdır (Nelson, 1994).

Suzuki, temel yay kullanımını ve ritmik kalıpları öğrenciye öğretirken, sağ kolun dirsek hareket tekniğini güçlendirmek için öğrenciden taklit etmesini ister. Rolland ise “Gölge yay çalışması” isimli, sadece keman yayını kullanarak yapılan çalışmayı ve bu çalışmayla yapılan keman yayını kullanma eylemlerinin hem yeni başlayan öğrencilerde, hem de iyileştirici öğretimde faydalı olduğunu savunur. Bunun yanında, sağ dirseğin bilek ile aynı seviyede olması gerektiğini söyler. Suzuki, bileğin vücuda yakın ve bilekten daha aşağıda bir noktada konumlandırılması gerektiğinden bahsetmiştir (Nelson, 1994). Her iki eğitmen de, dirseğin serbest ve hareketli kalması gerektiğini belirtmiştir.

Sol kol ve dirseğin konumu her iki yöntemde aynı sayılır. Rolland, doğal vücut hareketi için sol dirseğin de özgür olması gerektiğinden bahseder, yönteminde sol kolun salınımı başlıklı bir bölüm bulunmaktadır. Suzuki’nin yönteminde; sol dirseğin sol ayak ve kemanın arasındaki bir noktada hizalanması gerekliliği sonucunda, bazı öğrenciler tarafından orada sabit kalacağı şeklinde anlaşılmaya müsaittir (Lee, 2012). Bu yanlış anlaşılma sol kolda hareketsizliğe ve kasılmalara yol açabilir.

Sol elin çalma pozisyonu, parmaklar keman tuşesi üzerindeyken her iki yöntemde de neredeyse aynı gözüktür. Rolland’ın “Doğallıktan Gelen” sol el pozisyonuna karşılık Suzuki, “Doğal” sol el pozisyonunu önerir. Rolland’ın yaklaşımında bir numaralı parmak “re” telinde “mi”, iki ve üç numaralı parmaklar “la” telinde “do#” ve “re”, dört numaralı parmak da “mi” telinde “sibemol” seslerinin üzerine yerleştirilirken; Suzuki, yönteminde parmakların “la” teli üzerinde sırasıyla “si”, “do#” ve “re” seslerinin üzerine yerleştirilmesini ve sol el için en uygun pozisyonun bu olduğunu savunur. Suzuki’nin yaklaşımında dört numaralı parmak, başlangıç eğitiminde kullanılmaz, kullanımına daha ileri bir dönemde başlanır. Temel parmak hareketlerinde ise Rolland, yatay, dikey ve aralıklı parmak hareketini savunurken, Suzuki sadece geleneksel olarak dikey parmak hareketini savunur. Rolland’ın dördüncü parmak eğitimine “Parmak Pizzicatosu” ile erkenden başlaması, sol elin yerleşimi konusunda da kullanımını erken bir zamana

çekmektedir. Her iki eğitmen de sürekli tekrar çalışmaları yapmanın, çalma tekniğinin gelişmesi ve sağlamlaşması için önemli olduğunu belirtmiştir.

Rolland, keman tutuşuna başlarken yaptırdığı oktav çalışmaları ve pozisyon içeren çalışmalar sayesinde öğrenciyi pozisyon geçişleri için başlangıçtan itibaren hazır konuma getirmiştir. Suzuki yönteminde ise pozisyon geçişleri ileri bir konudur ve başlangıç eğitiminden oldukça ileri bir düzeydedir.

Her iki öğretmenin yöntemleri de, öğrenci ve öğretmenleri eğitmek için eksiksiz bir eğitim, teknik ve repertuvar sunan kapsamlı bir program yapısına sahiptir (Nelson, 1994). Rolland yönteminin içinde bulunan tamamlayıcı/iyileştirici öğretim teknikleri ile keman öğrencilerindeki eksikleri ya da yanlış yerleşmiş teknikleri düzeltmek ve tamamlamak mümkün iken, Suzuki yöntemi, çok küçük yaştaki öğrencilere yönelik olduğu için iyileştirici ya da tamamlayıcı öğretim teknikleri içermez.

Tablo 2.1. Rolland ve Suzuki yöntemlerinin karşılaştırılması (Perkins, 1995)

YÖNTEM	ROLLAND	SUZUKI
<i>Felsefe</i>	Hareket Özgürlüğü ve Doğal Vücut Hareketleri	Sevgi ile eğitmek
<i>Temel Yapı</i>	Denge ve Hareket	Dinleme ve Taklit
<i>Duruş</i>	Ağırlık her iki ayak üzerinde geçişlidir	Ağırlık çoğunlukla sol ayak üzerindedir
<i>Keman Tutuşu</i>	Keman, altı temas noktası ile dengelenerek tutulur, salyangoz sol ayak yönündedir	Keman omuz ve çene ile tutulur, salyangoz sol ayak yönündedir
<i>Keman Seviyesi</i>	Göz seviyesinde	Göz seviyesinde
<i>Yay Tutuşu</i>	Geleneksel Fransız-Belçika Tarzı	Eski Alman Okulu tarzı, (Joachim)
<i>Başparmak Pozisyonu ve İşlevi</i>	Başparmağın ikinci parmağın karşısında yerleşimi <u>denge</u> için önemlidir	Başparmağın ikinci parmağın karşısında yerleşimi <u>ton ve artikülasyon</u> için önemlidir

<i>Sağ Kol Hareketleri</i>	Sağ üst kol yay hareketini başlatır	Sağ üst kol ve dirsek yay hareketini başlatır
<i>Pronasyon ve Supinasyon</i>	Pronasyon ve Supinasyon önemlidir	Pronasyon ve Supinasyon yoktur
<i>Yay Hareketleri</i>	Devirli döner hareketler	Dışbükey kavisli hareketler
<i>İki taraflı Hareketler</i>	Evet	Hayır
<i>Yay Kullanma Yolu</i>	Müziğe göre değişen Üç Bölge	Sürekli “Kreiser Highway” takipli
<i>Sol Kol Hareketleri</i>	Sol dirsek kemanın altında salınır	Sol dirsek kemanın altında tutulur
<i>Sol Parmakların Yerleşimi</i>	Duruma göre dikey ve yatay şekilde tel boyunca	Temelde dikey, nadiren yatay
<i>Vibrato</i>	Geleneksel tarz	Geleneksel tarz
<i>Pozisyon Geçişleri/ Kaydırma</i>	Oktav oyunu egzersizi ile erken öğretim, Geleneksel	Eğitimin ileri aşamalarında, Geleneksel
<i>Ton Kalitesi</i>	Şarkı kalitesini etkileyen doğal vücut hareketi	“Elmas Ton” , “Yaşayan Ruhlu Ton”
<i>Taklit Etme</i>	Bazı yay çalışmalarında	Yay çalışmalarında
<i>Solfej</i>	Kullanılmaz	Kullanılmaz
<i>İyileştirici Eğitim</i>	Evet	Hayır
<i>Felsefi ve Manevi Özellikler</i>	Hayır, gerekli değil	Evet, felsefi temele bağlı, manevi özellikler isteğe bağlı
<i>Ritmik çalışmalar</i>	Evet, Kodály temelli	Öncelikle dinleyerek

Perkins (1993) tarafından oluşturulan Tablo 2.1.’de görüldüğü gibi, Suzuki ve Rolland yöntemlerinde kullanılan tekniklerin birçok ortak özelliği vardır. Her iki yöntemde de doğallık ön planda tutulmuştur. Araştırma ile ilgili olarak, Rolland yönteminde öne çıkan ileri yaş çalgı eğitimine uygun olmak ve hali hazırda keman çalan öğrenciler için iyileştirici eğitim seçeneği sunmak, yöntemin önemini arttırmaktadır. Bahsi geçen yöntemlerle ilgili gerekli bilgiler, araştırmanın önceki başlıklarında ayrıntılı olarak sunulmuştur.

2.2. Konuyla İlgili Yapılmış Araştırmalar

Konu ile yapılmış araştırmalar, Türkiye’de ve Türkiye dışında yapılmış araştırmalar olarak iki ayrı bölümde sınıflandırılmıştır. Türkiye’de yapılmış çalışmalara, araştırmanın Türkiye’de Rolland Yöntemi ile ilgili yapılan ilk deneysel çalışma olması

nedeniyle, araştırma konusuna paralel olarak başlangıç keman eğitimi ve müzik özel öğretim yöntemleri ile ilgili çalışmalar eklenmiştir.

2.2.1. Türkiye’de yapılmış araştırmalar

Uluç (2006) tarafından yapılan araştırmada, Güzel Sanatlar Liselerinde eğitim ve öğretim gören öğrencilerin ileri yaşlarda çalgı eğitimine başlamalarının getirdiği fiziksel ve psikolojik zorlukları incelemiştir. Ayrıca bu dönemde, keman eğitimi öğretmenlerinin de belirli sıkıntılar yaşadığından bahsetmiştir. Araştırmada, ileri yaş keman eğitimi alan öğrencilerin keman eğitimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri saptamayı ve bu güçlüklerin çözülmesi konusunda öneriler geliştirmeyi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda fiziksel açıdan öğrencilerin en çok yaşadıkları rahatsızlıkların omuz ve sırt ağrıları, kola yayılan boyun ağrıları, el ve parmak ağrıları olduğundan ve özellikle başlangıç aşamasında verilecek keman eğitim yöntemlerinin niteliğinin öneminden bahsedilmiştir. Ayrıca Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi alan öğrencilerin başarıya ulaşabilmesi için, keman eğitimine en geç 10 yaşlarında başlanmasının yararlı olacağı sonucuna varılmıştır.

Yıldırım (2009), yapmış olduğu çalışmada Kodály yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Ön test-son test kontrol gruplu deneme modelindeki bu araştırma, İzmir Yöneliş Kolejinde, daha önceden herhangi bir çalgı eğitimi almamış 3. 4. ve 5. sınıflarda öğrenim gören 13 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sırasında haftada bir saat olmak üzere, deney grubunda (n=7) Kodály yöntemi ile genel müzik eğitimi, kontrol grubunda (n=6) ise geleneksel müzik öğretimi uygulanmış, ayrıca her iki gruptaki öğrencilere haftada bir saat keman dersi verilmiştir. Araştırma sırasında her iki gruba da aynı şarkılar ve konular öğretilmiş, ölçme araçları araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve tüm dersler araştırmacı tarafından verilmiştir. Araştırma sonunda, Kodály yönteminin keman çalma becerisinin müzikal boyutunda, keman çalmaya ilişkin tutum ve keman çalmaya yönelik özyeterliğin yatkınlık boyutu üzerinde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüştür.

Cary (2011) yaptığı “Comparing Two Contemporary Violin Teaching Methods: Suzuki And Rolland” isimli çalışmada, Amerikan okullarındaki keman eğitiminde 1960’lardan itibaren geniş bir alanda kullanılan iki keman öğretim metodunu incelemiştir. Bu metotların benzerlikleri, farklılıkları ve keman öğretimindeki faydaları tartışılmıştır. Araştırma sonucu iki yöntem arasında; ezber nota eğitimi yaklaşımı, doğru çalma duruşu, nispeten küçük ama sürekli büyüyen bir repertuvarın sürekli gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi, ilk başta kısa, hızlı yay vuruşlarının kullanılması ve erken yay tutuşu kavramı, vibrato öğretme yaklaşımları gibi benzerlikler bulunmuştur. Ayrıca, Suzuki öğretiminde en önemli noktanın teknik, ton ve seslerin yeniden üretilmesi olduğundan, Suzuki öğretmenlerinin titiz bir sertifikasyon sürecinden geçtiğinden ve ebeveynlerin, öğretmenin eğitim seviyesi ve uzmanlığı hakkında bilgi sahibi olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Diğer yandan, Rolland yaklaşımını kullanan öğretmenlerin, sesin kalitesine ve ayrıca öğrencilerin tekniğine odaklanma sürecinde çok fazla zaman harcadığından ve bunun sonucunda öğrencilerin keman derslerindeki gerilimi serbest bırakmak için tekrarlayan fiziksel eylemleri yapmaları gerektiğinden bahsetmiştir. Araştırma sonucunda iki yöntem arasındaki bazı farklar; ebeveyn katılımının gerekliliği, nota okumaya başlangıç süreci, grup derslerinin gerekliliği, erken yay tutuşunun farkları vb. gibi belirtilmiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda, her iki yöntemin de Türkiye’de yaygınlaşması ve kullanılması için gerekli çalışmaların yapılması gerekliliğinden bahsedilmiştir.

Şeker (2011) tarafından yapılan çalışmada, 9-11 yaş grubu çocuklarda Orff-Schulwerk destekli keman eğitiminin keman dersine ilişkin tutum, keman çalmaya yönelik öz yeterlik algısı, öz güven ve keman çalma becerisi üzerindeki etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma, daha önceden keman eğitimi almamış toplam 36 öğrenci üzerinde uygulanmış, 14 hafta süren deney sürecinde deney ve kontrol gruplarına haftada bir saat bireysel keman eğitimi verilmiştir. Ayrıca deney grubuna, ek olarak haftada iki saat Orff-Schulwerk destekli keman eğitimi uygulanmıştır. Konuyla alakalı olarak, Orff-Schulwerk destekli keman eğitimi, geleneksel keman öğretimine göre keman çalma becerisi üzerinde ve öğrencilerin keman dersine ilişkin tutumları üzerinde anlamlı fark oluşturmuştur sonuçlarına ulaşılmıştır.

Cary (2015) yaptığı çalışmada, Rolland keman metodunun ortaya çıkışı, gelişimi ve temel aldığı ilkelere yer vermiştir. Ayrıca, Türk keman eğitimcilerinin, Rolland yaklaşım hakkında çok az bilgiye sahip oldukları ya da hiçbir bilgiye sahip olmadıklarından yola çıkarak, metotla ilgili olarak farkındalık oluşturmak ve Türkiye’de bu metodun uygulanabilirliğini tartışmayı amaçlamıştır. Yapılan araştırmada; Türkiye’deki keman eğitimcilerine Rolland yöntemini anlatacak yabancı uzmanlar getirilmeli, tüm bunların yanında konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri ve müzik öğretmenliği ana bilim dalları ile işbirliğine girilerek toplu bir çalışmaya gidilmelidir sonuçlarına ulaşılmıştır.

Döğer (2016) yaptığı çalışmada, keman eğitiminde gerçekleştirilen mikro öğretim yöntemine dayalı uygulamaların, keman çalmaya yeni başlayan öğrencilerin performansları ve keman dersine yönelik tutumları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Diyarbakır Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümünde öğrenim gören 16 keman öğrencisi oluşturmuş. Seçkisiz atama yoluyla deney ve kontrol gruplarına ayrılan öğrencilere 10 hafta boyunca mikro öğretim yöntemi ve geleneksel keman eğitimi uygulanmış, mikro öğretim yöntemine dayalı keman eğitimi alan grubun duruş ve tutuş, sağ el/ sol el tekniği, müzikalite ve toplam beceri puanları geleneksel yöntemle keman eğitimi alan öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Bunun yanında tempo, deşifre ve keman dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Okan (2017), yapmış olduğu çalışmada uzaktan öğretim modelinin keman öğrenimine etkisinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada deneysel araştırma modellerinden biri olan ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda; başlangıç seviyesinde 12, orta seviyede 12 öğrenci yer almıştır. Keman dersleri, kontrol grupları ile 8 hafta süreyle yüz yüze; deney grupları ile dersler 8 hafta süreyle uzaktan öğretim şeklinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda başlangıç seviyesi deney grubunun ön test-son test puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu farkın son test lehine olduğu görülmüştür. Başlangıç seviyesi kontrol grubunun ön test-son test puanları arasında son test lehine anlamlı fark bulunmuştur. Ancak başlangıç seviyesi

deney ve kontrol gruplarının ön test puanları arasında ve son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç yüz yüze öğretim modeli ile uzaktan öğretim modeli arasında öğrenciye temel becerileri kazandırma bağlamında bir farklılaşma olmadığını göstermiştir.

2.2.2. Türkiye dışında yapılmış araştırmalar

Perkins (1993) yaptığı araştırmada, Havas'ın Yeni Yaklaşımı, Rolland Yöntemi ve Suzuki Yönteminde yer alan keman çalma tekniklerini karşılaştırmayı amaçlamıştır. Her bir tekniği oluşturan ana bileşenleri ayrıntılı olarak incelemiştir. Yaptığı incelemeler sonucunda, Suzuki ve Rolland Yöntemlerinin teknik bileşenlerinin birbiriyle uyumlu olduğu, Suzuki Yönteminin diğer iki yönetime göre daha geleneksel görüldüğü fakat Suzuki Yöntemi öğretmenlerinin yöntemi yanlış anlayıp uygulayabildiği sonuçlarına ulaşmıştır. Her bir yöntem arasındaki benzerlikler ve farklılıklar hakkında bir tablo içeren çalışmada ayrıca araştırmacı tarafından hazırlanmış bir videokaset de bulunmaktadır.

Nelson (1994), yaptığı araştırmada, yirminci yüzyılın altı büyük pedagogu olan Leopold Auer, Carl Flesch, Ivan Galamian, Paul Rolland, Kato Havas ve Shinichi Suzuki'nin keman tekniğine katkılarını incelemiş ve karşılaştırmıştır. Öncelikle pedagogların yöntemlerinde kullandıkları; duruş ve keman tutma, sol el ve kol tekniği, sağ el ve kol tekniklerini üç kategoride analiz etmiş, sonrasında tüm öğretmenlerin öğretileri doğrultusunda birleşik bir yöntem oluşturmayı amaçlamıştır. Yaptığı araştırma sonucunda; altı pedagogun tüm öğretilerini içeren birleşik bir keman tekniği teorisinin inşasının, aralarındaki birçok çelişki ve farklı bakış açıları yüzünden mümkün olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte, ortak bir sentez eksikliğinin aslında öğretmene daha fazla seçim özgürlüğü sunduğunu ve altı pedagogun fikirlerinin çeşitli öğretme-öğrenme durumlarında kullanılması gerektiğini gözlemlemiştir.

Medoff (1999), çalışmasında Paul Rolland, John Kendall, Kato Havas ve Yehudi Menuhin gibi hareket eğitimini yöntemlerine dahil eden kemancıların öğretilerine genel bir bakış sunmuş, Laban ve Dalcroze gibi geleneksel yöntemleri de gözden geçirerek genç ve yetişkin keman öğrencilerinde yaygın olan postüral ve biyomekanik hataları ve

iyileştirici çalışmaları ele almayı amaçlamıştır. Bu amaçtan yola çıkarak, öğrencilere verilecek hareket eğitiminin, çalma kalitesini artırma ve kas-iskelet yaralanmalarını azaltmada oynayabileceği rolü araştırmış, postüral hataların nasıl tespit edilip düzeltilebileceğini tartışmış ve öğrencilerin tedavisi için öğrencilere verilecek belirli bir hareket ve duruş eğitiminin faydalarını araştırmıştır. Sonuç olarak, John Kendall ve Paul Rolland'ın dışındaki yöntemlerin iyileştirici eğitim programı içermediği, duruş ve hareket mekaniğini düzeltmenin sorumluluğunun, keman öğretmeninde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fanelli (2001) yaptığı araştırmada, Paul Rolland'ın 1938'den 1978'e kadar meslek kariyeri boyunca keman pedagojisine ve yaylı çalgılar eğitimine yaptığı katkıları araştırmayı amaçlamıştır. Bu çalışma doğrultusunda; Rolland'ın öğretim yöntemini nasıl biçimlendiği, Macaristan'da almış olduğu keman eğitimi, kendi yöntemini oluştururken ne ölçüde etkili olduğu, iki yıllık yaylı öğretim programının geliştirilmesi, denenmesi, kavramsallaştırılması ve yönlendirilmesinde önemli olaylar veya faktörlerin neler olduğu sorularını yanıtlanmıştır.

Ross (2001) tarafından yapılmış olan araştırmada, keman öğretmeni ve keman sanatçıların öz-analize yönlendirmek amaçlanmıştır. Öğretme ve performansta odak noktasının hareket özgürlüğü ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağını araştıran çalışmada, mevcut keman duruş ve tutuşundaki yanlışların nasıl düzeltilebileceği de tartışılmıştır. Rolland yönteminin felsefesi olan doğal duruş ve hareket temelinden yola çıkarak, istenmeyen statik gerilimlerden uzak durmak için en iyi ergonomik çözümlerin arandığı çalışmada öğretmenlerden, bireysel fiziksel farklılıklara dikkat etmeleri gerektiği sonucu çıkarılmıştır. Bunun yanında, öğrencilerin nefes alış-verişlerinin öğretmenler tarafından göz ardı edildiği, verimsiz nefes almanın kemancıyı hareket özgürlüğünden mahrum bıraktığı da araştırmanın diğer sonuçları arasında sayılabilir. Araştırmada ayrıca Alexander Tekniği gibi, doğru duruş ve dengenin gelişmesini hedefleyen diğer teknikler de tartışılmıştır. Fiziksel vücut durumunun, gevşeme aktivitelerinin, sağlıklı uygulama ve performans alışkanlıklarının, keman çalmanın neden olduğu yaralanmaları önlediği, hareket özgürlüğünün özenle uygulandığı takdirde, daha az bir çabayla başarılı bir şekilde keman çalınabildiği belirtilmiştir.

LaVallee (2012) yaptığı araştırmada, Rolland Yöntemini ve ilgili yöntemin film serisindeki bölümleri teknik ve pedagojik olarak detaylı bir şekilde incelemiş ve rapor haline getirmiştir. Bu rapor sayesinde, okuyucuların keman çalmanın her seviyesinde uygulanabilecek önemli temel keman çalma tekniklerini daha kolay anlamaya başlaması amaçlanmıştır. LaVallee, Rolland'ın keman çalma ilkeleri pedagojik açıdan yenilikçi olsa da, Dr. F.A. Steinhausen, Carl Flesch ve Shinichi Suzuki gibi geçmişin birçok büyük yaylı pedagoglarından etkilendiği, bunun yanında, İngiliz konuşma öğretmeni Frederick Matthias Alexander ve kinesiyoloji bilimci Frances A. Hellebrandt'tan da büyük ölçüde etkilendiği, buna rağmen Rolland yönteminin; temel kavramlar, fikirleri uygulama ve vücut hareketleri hakkında akut bir farkındalık geliştirmesi bakımından pedagojik olarak benzersiz olduğu sonucunu savunmuştur.

Tuscaloosa (2013) tarafından yapılan “Yaylı Çalgılarda Eşgüdüm Eylemi: Paul Rolland ve Karen Tuttle'ın Yöntemlerinin Karşılaştırılması” isimli araştırmada, yirminci yüzyılın iki önemli yaylı çalgılar öğretmeni olan Paul Rolland ve Karen Tuttle'ın yöntemleri incelenmiştir. Her iki öğretmenin biyografik bilgilerinin yanı sıra yöntemlerindeki felsefe, duruş, yay kullanımı ve sol el/ kol kullanımı kriterleri detaylı olarak incelenmiştir. Çalışmada Rolland'ın etütleri, Tuttle'ın koordinasyon sistemindeki çalışmalarına yardımcı olmak ve öğrencilerin hatalarını düzeltmek için kullanılmıştır. Sonrasında araştırmacı tarafından, öğrencilerdeki müzikal ifadeyi geliştirmek için kullanılabilecek bir grup çalışması hazırlanmış ve uygulanmıştır. Hazırlanan koordinasyon çalışmalarının, diğer öğretmenler tarafından uygulanacak her hangi bir tekniğin öğretimini geliştirmek için egzersizler içermektedir. Araştırma sonucunda, geliştirilen koordinasyon çalışmalarının öğrencinin sanat ve ifade eğitimi için faydalı olduğu, yeterli teknik ve etkileyici becerilere sahip sanatçılar olarak yetiştirilebilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

McLeod (2014) tarafından araştırmada, kemandan kaliteli ton üretimi hakkında, keman yayı ve keman arasındaki etkileşim mekaniği incelenmiştir. Literatür taraması yöntemi kullanılarak betimsel analizler yapılmış olan araştırmada, Lucien Capet, Leopold Auer, Carl Flesch, Paul Rolland, Kató Havas, Ivan Galamian ve Simon Fischer'in pratik deneyimlerine dayanan yöntemler incelenmiş ve gerekli analizler yapılmıştır. Araştırma

sonucunda, her bir yöntem sahibinin ton üretimine dair farklı bir anlayışı temsil ettiği, her bir yöntemin altında yatan mekanizmanın farklı işlediği, bu yöntemlerin daha kapsamlı olarak incelenip tutarlı bir şekilde karşılaştırılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Delgado (2014), araştırmasında keman pedagojisindeki güncel yöntemler ile Motor öğrenme teorisi arasındaki ilişkileri araştırmayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda; Suzuki ve Rolland gibi büyük keman eğitimi yöntemlerinde, öğretmenin farkındalığı veya onayı olmasa da ne ölçüde uygulanabileceği, öğretmenlerin bu öğretim yöntemlerini ne derece doğru uyguladığı, kazanılan başarıların Motor öğrenme ilkelerinin kullanımına bağlılığının derecesi nedir sorularını yanıtlamaya çalışmıştır. İki bölüm olarak yazılan çalışmanın ilk bölümü; Motor öğrenme teorisi ile ilgili keman eğitimi yöntemlerinin kavramları oluşturmuştur. İkinci bölümde ise, Motor öğrenme'nin ve öğretmenlerin uygulamalarındaki etkilerinin araştırıldığı geniş bir deneysel çalışma programının bulguları sunulmuştur. Sonuç olarak, keman öğretmenlerinin Motor öğrenme ilkeleri altında etkili olarak kabul edilen yöntemlerdeki varlığını doğruladığı ve uzmanlık düzeylerine bağlı olarak alışkanlıklarında farklılıklara yol açtığı tespit edilmiştir.

Jacobs (2016) tarafından yapılan çalışmada, Indiana Üniversitesi Jacobs Müzik Okulu'ndan Mimi Zweig tarafından geliştirilen, Paul Rolland ve Shinichi Suzuki'nin çalışmalarından büyük ölçüde etkilenerek hazırlanmış yaylı çalgılar programını uygulayan beş yaylı çalgılar akademisinin bireysel ve kolektif program özelliklerini incelemek amaçlanmıştır. Çalışmada, akademilerin altı özelliğine odaklanılmıştır: öğretim programı, coğrafi ve fiziksel ortam, organizasyon yapısı ve idaresi, finans, öğrenci alımı ve personel. Analiz sürecinde, toplumda fakülte ve öğrenci etkinlikleri isimli ek bir özellik eklenmiştir. Araştırmada veriler çevrimiçi kaynaklardan, arşiv belgelerinden, e-posta yazışmalarından ve beş akademi müdürünün yanı sıra diğer yaylı çalgılar akademilerinin fakülte ve personeli ile kapsamlı görüşmeler vasıtası ile toplanmıştır. Çalışma, ABD'deki yaylı çalgılar akademilerindeki organizasyonları ve uygulanan öğretim programlarının evrimini açıklamaktadır. Araştırma sonucunda, Rolland ve Suzuki'nin öğretim felsefelerine dayanan bu okulların sık sık çıraklık modeli öğretmen geliştirme seminerleri düzenlediği, farklı müfredat uygulayan diğer

akademilerden farklı derecelerde özerklikle çalıştıkları saptanmıştır. Ayrıca, ilgili yöntemlerin başlangıçta keman odaklı olarak geliştirilmiş yöntemler oldukları için, viyola, viyolonsel ve kontrbas eğitimlerinin daha az adaptasyonla sonuçlandığı belirtilmiştir.

Türkiye dışında yapılmış olan ve ortak yönü Rolland yöntemi olarak belirlenen araştırmalar incelendiğinde, yapılmış çalışmaların deneysel olmayan, çoğunlukla literatür taramaya ve Rolland yönteminin farklı diğer keman eğitim yöntemleriyle kıyaslandığı betimsel çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu açıdan, yapılan çalışmanın bu alandaki boşluğu dolduracağı ve ileride konuyla ilgili yapılacak çalışmalara iyi bir zemin oluşturacağı düşünülmektedir.

III. BÖLÜM

3. Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Rolland yönteminin başlangıç keman eğitiminde keman çalma becerilerine etkisini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu çalışmada karma yöntem deseni kullanılmıştır. Karma yöntem, araştırmanın bir ya da daha fazla aşaması boyunca hem nicel hem de nitel araştırma yaklaşımlarının bütüncül ya da ardışık olacak biçimde kullanılmasına olanak sağlayan bir dizi deseni kapsayan bir yöntem olarak tanımlanmıştır (Balcı, 2016). Bir karma yöntem deseni olan açıklayıcı sıralı karma yöntem deseni, ilk olarak nicel verilerin toplanmasından, ardından nicel sonuçların açıklanmasına ve detaylandırılmasına yardımcı olması için nitel verilerin toplanmasından oluşur (Creswell, 2019). Bu süreçte ilk aşama nicel verilerin toplanması ve verilerin analizini içermektedir. Daha sonra ise nitel aşamada yapılan mülakatlarla nicel boyutta elde edilen cevapların desteklenmesine yardımcı olmak amaçlanmaktadır (Creswell, 2017). Uygulanan yöntemin işlem yolu aşağıdaki gibidir.

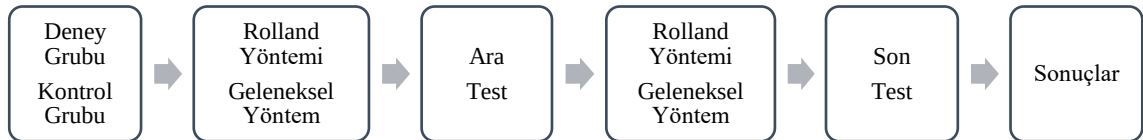
Şekil 3.1. Açıklayıcı sıralı karma yöntem deseni

Araştırmanın nitel verilerini elde etmek için, yöntemin test edildiği çalışma grubunun deney işlemi öncesinde keman eğitimi almamış olmasından ve öğrencilerin keman çalma becerileri yönünden eşleştirilmesi mümkün olmadığından dolayı, son test denkleştirilmemiş gruplu desen kullanılmıştır. Son test denkleştirilmemiş gruplu deneysel araştırma deseninde, hazır olan gruplar kullanılır (Büyüköztürk, 2014).

Şekil 3.2. Nicel veriler için işlem yolu

13 hafta boyunca keman eğitimi alan deney ve kontrol gruplarına, bir ara test ve son test uygulanmıştır. Bu yapılan iki testi karşılaştırıp, öğrencilerin aldıkları keman eğitimindeki ilerleme durumlarını kıyaslamak için deneysel yöntemlerden ön test- son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır (Karasar, 2015).

Şekil 3.3. Nicel veriler için işlem yolu

Nitel verileri elde etmek için ise deney grubunda bulunan öğrenciler ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri, eğitim alanında yapılan çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Gizir, 2014; Byers & Wilcox, 1988; Barbour & Kitzinger, 1999) katılımcıların bir konu hakkındaki algılarını, kişisel görüşleri hakkında ayrıntılı bilgileri elde etmek amacıyla planlanmış etkileşim ortamlarıdır (Yıldırım & Şimşek, 2018; Banister, Burman, Parker, Taylor, & Tindall, 1994).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalı'nda öğrenim görmekte olan ve önceden keman eğitimi almamış 10 (n=10) üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Deney ve kontrol gruplarının homojen dağılımı için, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalı için yapılan yetenek sınavının işitme sınav aşaması puanları konservatuvar izni ile alınmış (EK-3), grup dağılımları sağlandıktan sonra gruplar arasında başlangıç puanları bakımından fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrenciler ile ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.1. Çalışma grubunun dağılımları

Öğrenci	Cinsiyet	Yaş	İşitme Sınav Puanı	Grup
Ö1	Erkek	21	87,75	Deney
Ö2	Kadın	19	87,75	Kontrol
Ö3	Erkek	20	83,5	Deney
Ö4	Kadın	21	79,75	Kontrol
Ö5	Kadın	20	75,25	Kontrol
Ö6	Kadın	19	71	Deney
Ö7	Kadın	20	69,25	Kontrol

Ö8	Kadın	18	64,75	Kontrol
Ö9	Kadın	20	62,25	Deney
Ö10	Kadın	18	54,25	Deney

Çalışma grubunun gruplar arası dağılımlarına bakıldığında, deney grubunun 3 kadın 2 erkekten, kontrol grubunun 5 kadından oluştuğu, yaş ortalamalarının her iki grup için de 19,6 olduğu görülmektedir. Grup dağılımlarının sağlanması ile ilgili tablo ön analizler kısmında (bkz. Tablo 4.1.) sunulmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel verileri elde etmek için, alanında uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulan “Keman dersi performans değerlendirme formu” kullanılmıştır. Keman dersi performans değerlendirme formunun kapsam geçerliliğine yönelik uzman görüşü konusunda, alanında 25 yıldan fazla deneyime sahip 4 keman eğitimcisinin görüşüne başvurulmuştur. Uzman kişilerden ikisi Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında, biri Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde, biri Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Araştırmanın nitel verilerini elde etmek için ise deney grubu öğrencileri ile odak grup görüşmesi yapılmıştır.

3.3.1. Keman dersi performans değerlendirme formu

Araştırmada öğrencilerin keman dersindeki performanslarını ölçmek amacıyla “Keman dersi performans değerlendirme formu” kullanılmıştır. Form içerisindeki beceriler ve alt beceriler oluşturulurken; Keman dersi performans değerlendirme formunun kapsam geçerliliğine yönelik uzman kişilerin görüşleri alındıktan sonra gerekli düzenlemeler ve “Davis Tekniği” uygulanarak kapsam geçerlilik çalışması yapılmıştır.

Davis (1992) Tekniği, uzman görüşlerini (a) “Madde uygun”, (b) “Madde hafifçe gözden geçirilmeli”, (c) “Madde ciddi olarak gözden geçirilmeli” ve (d) “Madde uygun değil” şeklinde dörtlü derecelendirmektedir. Bu teknikte (a) ve (b) seçeneğini işaretleyen uzmanların sayısı toplam uzman sayısına bölünerek maddeye ilişkin “kapsam geçerlik indeksi” elde edilmektedir ve bu değer istatistiksel bir ölçütü karşılaştırmak yerine 0,80 değeri ölçüt olarak kabul edilmektedir (Yurdugül, 2005). Araştırmada kullanılan keman dersi performans değerlendirme formu, “Enstrüman kurulumu/kullanımı”, “Sabit ve hareketli duruş”, “Sağ el/ kol tekniği”, “Sol el/ kol tekniği”, “Yay kullanımı”, “Ritim” ve “Entonasyon” olmak üzere 7 ölçütten ve 28 davranıştan oluşmaktadır (EK-7).

3.3.2. Odak grup görüşmesi

Keman eğitimleri Rolland yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen deney grubu öğrencileri ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilere, kendilerine uygulanan yöntem hakkında bilgi verilmemiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin aldıkları keman eğitimi hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile yapılan odak grup görüşmesi öncesinde görüşmenin yapılacağı gün ve saat kararlaştırılmış, gerekli hazırlıklar (ışıklandırma, oturma düzeni, içecek servisi) yapılarak sınıf ortamında gerçekleşmiştir. Öğrenciler dairesel şekilde oturtulmuş ve araştırmacının açılış konuşması ile görüşme başlamıştır. Katılımcıların izniyle odak grup oturumunun ses kaydı, daha sonra analiz edilmek üzere araştırmacı tarafından kayıt edilmiş ve kopyalanmıştır. Odak grup görüşmelerinde, araştırmaya konu olan uygulama hakkında öğrencilerin düşüncelerini anlamak amaçlanır, elde edilen veriler belirli başlıklara göre gruplanır, özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım & Şimşek, 2018).

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma sürecinde çalışma grubuna uygulanan keman dersleri, katılımcıların izni ile video kamera kullanılarak kayıt altına alınmış, inceleme için keman eğitimi alanındaki uzman kişilerin görüş ve fikirlerine sunulmuş, uzman kişiler tarafından Keman dersi performans değerlendirme formuna göre değerlendirilerek puanlanmıştır. Deney

grubundaki keman dersleri Rolland yöntemi uygulanarak, kontrol grubundaki keman dersleri geleneksel yöntemle işlenmiş, derslere yöntem dışında herhangi bir müdahale yapılmamıştır. Süreç sonunda ara test ve son test ile her iki grubun da başarıları uzman kişiler tarafından değerlendirilerek puanlanmıştır. Nitel veriler, keman eğitimleri Rolland yöntemi kullanılarak uygulanmış olan deney grubuyla yapılan Odak grup görüşmesi ile elde edilmiştir.

3.4.1. Araştırma süreci

3.4.1.1. Deney süreci

Araştırmanın deney süreci; hazırlık, uygulama ve değerlendirme olmak üzere üç aşamadan oluşmuştur.

3.4.1.1.1. Hazırlık aşaması

Araştırmacı tarafından aynı marka, boyut ve ağaç özelliklerine sahip 10 adet keman temin edilmiş, alanında uzman bir keman yapımcısı tarafından üst eşik, alt eşik, köprü ve can direği ayarları gözden geçirilmiş, tel yükseklikleri aynı seviyede olacak şekilde gerekli düzenlemeleri yapılmıştır (EK-8). Uygulamada yapılan keman dersleri, Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Keman Dersi Öğretim Programındaki (2019) ünite, konu ve kazanımlara uygun olarak hazırlanmıştır. Uygulama sürecinde kullanılan kaynaklar içindeki eser, etüt ve bilgiler kaynak olarak kullanılmıştır.

Uygulama Sürecinde Kullanılan Kaynaklar:

- 1- The Teaching of Action in String Playing (Rolland, 2007)
- 2- The Teaching of Action in String Playing DVD (Rolland, 2008)
- 3- Basic Principles of Violin Playing (Rolland, 2000)
- 4- Young Strings in Action Paul Rolland's Approach to String Playing Volume II (Johnson, 1995)

- 5- Young Strings in Action Paul Rolland's Approach to String Playing Volume I (Johnson, 1987)
- 6- Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman Ders Kitabı 9 (Akpınar, Çetinkaya, & Ağcakaya, 2018)

Araştırmaya katılacak olan öğrencilere “Araştırma Öncesi Bilgi Formu (EK-5)” ile “Gönüllü Bilgilendirme Formu (EK-4)” verilmiş, araştırmaya özgür iradeleri ile katılmak istediklerine dair imzalı izinleri alınmıştır.

3.4.1.1.2. Uygulama aşaması

Bu aşamada, her iki grup da yapılan keman derslerinde ilgili ünite ve konuları işlemiş, deney grubunun dersleri Rolland yöntemi kullanılarak yönlendirilmiştir. Gruplar arası şartların eşit olması için, deney grubuna farklı eser ya da etüt çalıştırılmamış, yönlendirme sadece teknik çalışmalar anlamında uygulanmıştır. Dersler, gerekli izinler alınarak farklı açılardan kayıt almak adına iki adet video kamera kullanılarak kayıt altına alınmış, uzman kişiler tarafından incelenmiştir.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Keman Dersi 9. Sınıf Öğretim Programına uygun olarak araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan keman dersi dönemlik planı (EK-9) keman çalmanın temel unsurları, keman çalmada konumlar ve temel yay teknikleri ünitelerini içermektedir. Ders planındaki kazanımlar, her iki grup için de aynı olmakla birlikte sadece öğretim yöntem ve teknikleri bakımından ayrılmıştır. Her iki grubun da dersleri bireysel olarak, eşit şartlar ve koşullar altında araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Gününde ve saatinde yapılamayan derslerin telafisi aynı hafta içinde yapılmıştır.

Uygulamanın ilk haftasında, uygulama öncesi araştırmacı tarafından temin edilen kemanlar öğrencilere teslim edilmiş, “Keman ve yayın fiziksel özellikleri” konusu işlenmiştir. İlk dersin işlenişinde, gruplar arası bir ayrım olmamıştır. Keman ve yayı oluşturan bölümler gösterilerek tanıtılmış, kemanın bakımı ve korunması hakkında

bilgiler öğrencilere anlatılmıştır. Bunun yanında, dönemlik plan öğrencilerle paylaşılmış ve sonraki hafta işlenecek ders hakkında bilgiler verilmiştir.

3.4.1.1.2.1. Kontrol grubu ile dersler

İkinci haftanın konusu olan “Keman çalmada temel duruş ve tutuş”, kontrol grubuna önce araştırmacı tarafından yapılarak gösterilmiş, sonrasında öğrencilerden de aynı beceriyi tekrarlamaları istenmiştir. Keman tutuşundan sonra keman yayının tutuşu da önce öğretmen tarafından gösterilmiş, sonra öğrencilere tekrar ettirilmiştir. Kontrol grubu ile yapılan derslerde, keman yastıkları ilk derslerden itibaren kullanılmıştır. Bunun keman tutuşuna olumlu bir etkisi olmuştur. Bunun yanında, yay tutuşunun gelişmesi için çeşitli çalışma ödevleri verilmiş, sadece sağ ellerini kullanarak yayı sabit bir yerden almaları istenmiştir. Üçüncü ve dördüncü haftalarda “Keman çalmada sağ/sol elin konumu” konuları işlenmiştir. Dersler önceki haftanın kısa bir tekrarı ile başlamış, sonrasında kemanda sağ elin yerleşimine geçmiştir. Öğrencilerden sol elin birinci pozisyonda keman sapındaki yerleşimi öğretmen tarafından gösterilmiş, ardından öğrencilerden aynısını yapmaları istenmiştir. Kemanı doğru şekilde tutarken sağ elleriyle keman yayını tutmaları istenmiş, gerekli müdahaleler anında yapılmış, öğretmen tarafından uygulamalı olarak gösterilerek uygulatılmıştır. Sonrasında keman yayını tam ortasından kemanda “la” ve “re” tellerine koymaları istenmiş, ilgili telde orta yaydan başlayarak itme ve çekme çalışmaları yaptırılmıştır. Çalışma esnasında sadece ön kollarını kullanmaları, üst kollarını hareket ettirmemeleri istenmiştir. Gerekli kontroller ve düzeltmeler yapıldıktan sonra, orta yayda çekme ve itme çalışmaları ödev olarak verilmiştir. Beşinci haftada, genel bir tekrarın ardından yayı genişletme çalışmaları yapılmıştır. Altıncı hafta yapılacak olan değerlendirmenin parçaları öğrencilere dağıtılmış ve çalıştırılmıştır. Boş telde yay egzersizleri tüm tellerde çalıştırılmış, öğretmen tarafından gerekli kontrol ve düzeltmeler yapılmıştır. Ödev olarak, sonraki hafta yapılacak olan değerlendirme parçalarına çalışmaları istenmiştir. Yedinci hafta, önceki hafta yapılan değerlendirme hakkındaki yorumlar ile başlamıştır. Öğrencilere eksikleri söylenmiş, öğretmen tarafından uygulamalı olarak yapmaları gerekenler gösterilmiştir. Yedinci haftanın çalışma parçaları öğrencilere çalıştırılmış ve sonraki hafta başlayacak olan birinci konumda çalma konusu hakkında bilgiler, öğretmen tarafından

örneklenmiştir. Sekiz, dokuz ve onuncu haftaların konusu olan “Kemanda birinci konum”, çeşitli parçalar ile çalıştırılıp gerekli tekrarlar yaptırılmıştır. Kemanda sol elin kullanımı konusunun eklenmesi ile oluşan duruş ve tutuş eksiklikleri, ilgili derslerin içeriklerinde olmamasına rağmen öğretmen tarafından çeşitli çalışmalar verilerek düzeltilmeye çalışılmıştır. On birinci ve on ikinci haftanın konusu olan “Kemanda bağlı ve bağısız çalma”, öğrencilere son hafta yapılacak değerlendirmede çalmaları gereken parçaların tanıtılması ve öğretmen tarafından örneklendirilmesi ile başlamıştır. Öğrencilere, değerlendirmede çalacakları parçalar ölçü ölçü çalıştırılmış, teknikleri sürekli kontrol edilmiştir. Sonraki haftaya kadar yapmaları istenen çalışmaların ve gerekli ödevlerin verilmesi ile birlikte, keman eğitimi süreçleri sonlandırılmıştır.

3.4.1.1.2.2. Deney grubu ile dersler

Rolland yönteminin uygulandığı deney grubu ile dersler, dinlenme pozisyonunda keman tutuşu ile başlamıştır (bkz. II. Bölüm). Öğrencilerin sol ellerinin keman sapında doğru yerleşimi sağlandıktan sonra, önce sağ ellerinin yardımıyla, sonrasında ise sadece sol ellerini kullanarak “Özgürlük heykeli” duruşu (bkz. II. Bölüm) öğretilmiştir. Gerekli düzeltmeler öğretmen tarafından anında yapılmış, öğrencilerin doğal vücut hareketlerini kullanmaları sağlanmıştır. İlgili hareket çalıştırılırken, ayakların çalma pozisyonunu doğal bir şekilde alması sağlanmış, öğrencilere sonrasında ayakların alması gereken pozisyondan bahsedilmiş, doğru bir hareketin doğal olarak oluşması sağlanmıştır. Heykel duruşundan kemana tutma pozisyonuna geçiş çalıştırılmış ve ders ilgili çalışma ödevlerinin verilmesiyle sonlandırılmıştır. Üçüncü ve dördüncü haftalarda “Keman çalmada sağ/sol elin konumu” konuları işlenmiştir. Keman tutuşunun tekrarı yapılmış, öğrencilere sol elin birinci, orta ve yüksek pozisyon geçişleri gösterilmiştir. İlgili üç pozisyonda da sol elin dört numaralı parmağı ile pizzicato çalışmaları yaptırılmış, sol elin sertleşmemesi, esnek ve sürekli doğal bir hareket halinde olması sağlanmıştır. Buna ek olarak, “Sol kol sallama” çalışması (bkz. II. Bölüm) yaptırılarak, doğal vücut hareketinin sürekliliği sağlanmıştır. Keman yerleşimi sağlandıktan sonra, kemandan bağımsız olarak yay tutuşuna geçiştir. Sağ elin parmaklarının yerleşimi bir kalem vasıtası ile sağlanmış, ardından denge noktası üzerinden keman yayı tutturulmuştur. Gerekli örnekler ve düzeltmeler öğretmen tarafından yapılmış, denge noktası üzerinde tutulan yay ile

“Gölge yay çalışması” (bkz. II. Bölüm) yaptırılmıştır. Çeşitli ritim kalıplarıyla çalışmalar yaptırılmış, öğrenciden sağ elini topuk üzerine kaydırarak doğal yay tutuşunu yapması istenmiştir. Kuralına uygun yay tutuşu sağlanırken gerekli müdahaleler öğretmen tarafından gösterilerek ve örneklendirilerek yapılmıştır. Beşinci hafta, kemanı ve yayı birlikte tutma çalışmaları yaptırılarak başlamış, “Yayı asma” çalışmasıyla devam etmiştir. Sağ kolun esnekliğini ve doğallığını sağlayan çalışmalar pekiştirildikten sonra, orta yayda kısa dokunuşlar ile ilgili çalışmalar yaptırılmıştır. Gerekli durumlarda öğretmen tarafından dirsek ekleminden ön kol desteklenmiş, gereksiz kasılmaların önüne geçilmiştir. Tüm tellerde yapılan çalışmaların ardından, sonraki hafta yapılacak olan değerlendirmede çalınacak parçaların öğrencilere dağıtılıp çalıştırılmasıyla ders sonlandırılmıştır. Yedinci hafta, yapılan değerlendirmenin yorumları ile başlamış, önceki haftaların tekrarı ile devam etmiştir. Yay topuğunun kavisi ve topuk hareketleri konuları çalıştırılmış, sonraki haftanın konusu olan birinci konumda çalma konusu ile ilgili gerekli bilgiler ve hazırlık ödevleri verilmiştir. Sekiz, dokuz ve onuncu haftaların konusu olan “Kemanda birinci konum”, “Belirteç noktaları” (bkz. II. Bölüm) yardımı ile birlikte başlamış, tuşe üzerinde doğru parmak yerleşimi konularıyla devam etmiştir. “Oktav oyunu” (bkz. II. Bölüm) çalışması, sol elin parmaklarının gereksiz kasılmalarının önlemek amacıyla çalıştırılmış ve pekiştirilmiştir. On birinci ve on ikinci haftanın konusu olan “Kemanda bağlı ve bağısız çalma”, “Keman yayının kullanımını genişletme” ve “Bütün yayı kullanma” çalışmaları, ilgili şarkılar yardımıyla çalıştırılmıştır. Tel geçişleri için “Bütün yay kullanımının benzetimi” (bkz. II. Bölüm) çalışması yapılmış, sağ kolun en doğal şekliyle tüm yay kullanımına hazır hale gelmesi sağlanmıştır. Son hafta çaldırılacak parçalar öğrencilere dağıtılmış ve çalıştırılmıştır. Deney grubuna gerekli ödevler verilerek keman eğitimi süreçleri sonlandırılmıştır.

13 haftanın sonunda, keman eğitimi alan öğrencilere bir ara test bir de son test uygulanmış, kayıt altına alınan değerlendirme performansları alanında uzman kişiler tarafından “Keman dersi performans değerlendirme formu” kullanılarak puanlanmıştır. Ara test ve son test puanları, öğrencilerin keman eğitimi süreçlerindeki ilerleme durumlarını belirlemek, son test puanları ise yöntemler arası farkları belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Uygulama aşaması, deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesi ile sonlandırılmıştır.

3.4.1.1.3. Değerlendirme aşaması

Yapılan değerlendirme, beş kişiden oluşan alanında uzman kişiler tarafından puanlanmıştır. Puanlama aşamasında uzman kişiler arasında yer alan öğretim üyelerine, öğrencilerin hangi grupta yer aldığı bilgisi verilmemiştir. Araştırmacı sadece uygulamayı gerçekleştirmiş, puanlama aşamasına dahil olmamıştır. Uygulama sürecinin altıncı haftasında ara değerlendirme, son haftasında ise dönem sonu değerlendirme sınavı yapılmış, uygulama sınavları iki farklı açıdan çekilen video ile kayıt altına alınmış ve uzman kişiler tarafından değerlendirilmiştir. Performans değerlendirme formu kullanılarak ortaya çıkan sonuçlar, uzman kişiler tarafından verilen puanlara göre yapılan “Kendall W” testi sonuçlarına göre uzmanların verdiği puanlar arasında anlamlı bir fark yoktur sonucuna ulaşılmış ve tablo halinde sunulmuştur (bkz. Tablo 4.2.).

Kendall’ın W Uyum Katsayısı, ikiden fazla puanlayıcının, bir grup üzerinde yaptığı puanlamaların aralarında anlamlı derecede uyum olup olmadığını sınamak amacıyla kullanılır (Can, 2017). “Kendall W” testinde veriler en az sıralama ölçeği ile ölçülmüş olmalıdır (Daniel, 2000) ve 0 (uyum yoktur) ile 1 (tam uyumlu) hipotezleri arasında değerlendirilir. Bu sonuca göre, uzman kişilerin verdikleri puanlar birbirleri ile uyumludur sonucu elde edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS Statistics ver.25 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Deney ve kontrol grubu arasında elde edilen verilerin karşılaştırılmasında non-parametrik testlerden Man Whitney-u testi, ara test ve son test arasındaki tekrarlı ölçümlerde Wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Uzman kişiler tarafından verilen puanlar arasındaki uyumun ve güvenilirliğin belirlenmesi amacıyla ise, Kendall’ın Uyum Katsayısı (Kendall’s W) testi kullanılmıştır.

Mann Whitney U testi, elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder ve ilişkisiz ölçümlerin söz konusu olduğu az denekli deneysel çalışmalarda ilişkisiz t-testinin alternatifi olarak sıklıkla kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2010). Bu test, iki gruba ait yapılmış olan gözlemlerin ve değerlendirmelerin karşılaştırılmasında yaygın bir şekilde kullanılır.

Wilcoxon işaretli sıralar testi ya da Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi olarak bilinen bu teknik, ilişkili iki ölçüm setine ait puanlar arasındaki farkın anlamlılığını test etmek amacıyla kullanılır. Wilcoxon işaretli sıralar testi, sosyal bilimlerde az denekli yürütülen gruplar içi araştırmalarda sıklıkla kullanılır (Büyüköztürk, 2016).

Keman eğitimleri Rolland yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen deney grubu öğrencileri ile keman eğitimleri bittikten sonra odak grup görüşmesi yapılmıştır. Öğrencilerin aldıkları keman eğitimi hakkındaki görüşleri odak grup görüşmesi sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Yapılan görüşme sonucunda temel başlıklar; uygulama süreci, eğitim yöntemi, uygulama dağarcığı ve bireysel kazanımlar olarak belirlenmiştir. Odak grup görüşmesi sonrasında elde edilen nitel veriler, araştırmacı tarafından betimsel analiz yöntemi ile işlenerek, belirlenen temel başlıklar altında yorumlanmıştır.

IV. BÖLÜM

4. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin, ölçme araçları ile elde edilen veriler, istatistiksel teknikler ile çözümlenmiş, bulgular tablo ve grafikler halinde açıklanarak yorumlanmıştır.

4.1. Ön Analizler

Bu bölümde, önceden keman eğitimi almamış olan 2018-2019 eğitim öğretim yılında, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalı'nda öğrenim görmekte olan toplamda 10 (n=10) üniversite öğrencisinin oluşturduğu çalışma grubunun özel yetenek işitme sınav puan dağılımlarına yer verilmiştir. Çalışma grubunun, deney ve kontrol grubu olarak dağılımları sağlandıktan sonra gruplar arasında başlangıç puanları bakımından fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.1. Deney ve kontrol gruplarının özel yetenek işitme sınavı puanlarına göre dağılımı

Grup	n	Ortalama $\pm$ Std. Hata	Min. – Maks.	p
Deney	5	71,85 $\pm$ 6,27	54,25 – 87,75	,730
Kontrol	5	75,38 $\pm$ 5,19	64,75 – 87,75	

Tablo 4.1.'e göre, deney (n=5) ve kontrol (n=5) grupları arasında özel yetenek müziksel işitme sınav puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur sonucu elde edilmiştir (p=0,730>0,05).

Araştırmada, uzman kişiler tarafından verilen puanların arasındaki uyumun tespit edilmesi için “Kendall W” testi yapılmıştır. Kendall’ın W Uyum Katsayısı, ikiden fazla puanlayıcının, bir grup üzerinde yaptığı puanlamaların aralarında anlamlı derecede uyum olup olmadığını sınamak amacıyla kullanılır (Can, 2017). “Kendall W” testinde veriler en az sıralama ölçeği ile ölçülmüş olmalıdır (Daniel, 2000) ve 0 (uyum yoktur) ile 1 (tam uyumlu) hipotezleri arasında değerlendirilir.

Tablo 4.2. Uzman kişiler tarafından verilen puanlar arasındaki uyum

Değerlendirme Kriteri	n	Kendall’s W	p
Enstrüman Kurulumu/ Kullanımı	5	,912	>,001
Sabit ve Hareketli Duruş	5	,958	>,001
Sağ El/ Kol Tekniği	5	,939	>,001
Sol El/ Kol Tekniği	5	,941	>,001
Yay Kullanımı	5	,948	>,001
Ritim	5	,956	>,001
Entonasyon	5	,956	>,001
Toplam	5	,989	>,001

Tablo 4.2.’ye göre, uzman kişilerin verdikleri puanlar birbirleri ile uyumludur ($p=0,01<0,05$) sonucu elde edilmiştir.

4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Keman eğitimleri Rolland yöntemi uygulanarak yapılan deney grubu öğrencilerinin ara test ve son test performans (enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, yay

kullanımı, ritim) puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunun cevabı aranmış ve Rolland yöntemine dayalı keman eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin, ara test ve son testten aldıkları başarı puan ortalamaları alınmıştır. Ara test ve son testten alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla, Rolland yöntemine dayalı keman eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin, (Enstrüman kurulumu ve kullanımı, Sabit ve hareketli duruş, Sağ el/ kol tekniği, Yay kullanımı, Ritim) puanları arasında gelişimleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular, tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 4.3. Deney grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Deney Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	0	0	0			
Pozitif Sıra	4	2,5	10	-1,841	0,823	0,066
Eşit	1					
Toplam	5					

Deney grubunun, enstrüman kurulumu ve kullanıma ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında 4 öğrencinin puanları artış göstermiş, 1 öğrencinin puanları arasında bir artış olmamıştır. Hesaplanan test istatistik değeri -1,841, anlamlılık değeri 0,066 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,823 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>,05$). Sonuç olarak deney grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımında anlamlı bir artış görülmemektedir.

Enstrüman kurulumu ve kullanımına ait alt becerilere bakıldığında, keman ve yayı doğru tutma, vücudu keman çalmaya uygun şekilde kurma ve yayı kemana yerleştirme gözükmemektedir. Bu alt beceriler dört deney grubu öğrencisinde artış göstermiş, bir öğrencide ise eşit değerlendirilmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı bir artış gözükmemekle birlikte deney grubu öğrencilerinin enstrüman kurulumu ve kullanımı açısından oldukça başarılı oldukları söylenebilir.

Tablo 4.4. Deney grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Deney Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	0	0	0			
Pozitif Sıra	5	3	15	-2,023	0,905	0,043
Eşit	0					
Toplam	5					

Deney grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında artış gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,023, anlamlılık değeri 0,043 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,905 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<,05$). Sonuç olarak deney grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin performans düzeyinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir.

Tablo 4.5. Deney grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Deney Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	0	0	0			
Pozitif Sıra	5	3	15	-2,032	0,909	0,042
Eşit	0					
Toplam	5					

Deney grubunun sağ el/kol tekniğine ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında artış gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,032, anlamlılık değeri 0,042 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,909 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<,05$).

Sonuç olarak deney grubunun sağ el/kol tekniğine ilişkin performans düzeyinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Deney grubunun yay kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Deney Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	0	0	0			
Pozitif Sıra	5	3	15	-2,023	0,905	0,043
Eşit	0					
Toplam	5					

Deney grubunun yay kullanımına ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında artış gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,023, anlamlılık değeri 0,043 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,905 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak deney grubunun yay kullanımına ilişkin performans düzeyinde anlamlı bir artış olduğu görülmektedir.

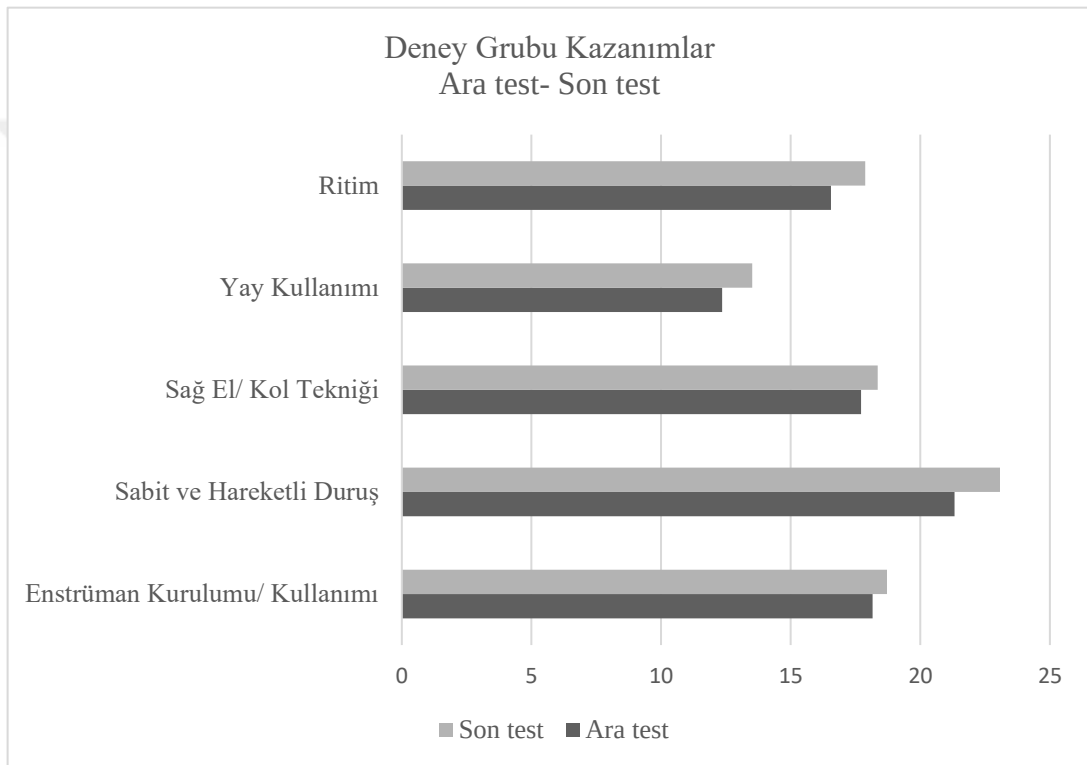
Tablo 4.7. Deney grubunun ritme ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Deney Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	1	2,5	2,5			
Pozitif Sıra	3	2,5	7,5	-0,921	0,412	0,357
Eşit	1					
Toplam	5					

Deney grubunun ritme ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında 3 öğrencinin puanları artış göstermiş, 1 öğrencinin puanları arasında bir artış

olmamış, 1 öğrencinin puanları arasında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -0,927, anlamlılık değeri 0,357 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,412 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>,05$). Sonuç olarak deney grubunun ritme ilişkin performans düzeyinde anlamlı bir artış görülmemektedir.

Grafik 4.1. Deney grubunun ara test- son test kazanım grafiği

Deney grubunun ara test ve son test arasındaki gelişimleri incelendiğinde, enstrüman kurulumu/ kullanımı ve ritim dışındaki kazanımlarının beceri puanlarında genel bir artış gözlemlenmiştir. Bahsedilen kazanımlarda artış olmamasına rağmen, sahip olunan teknik becerilerin korunduğu gözlemlenmiştir. Keman eğitimleri Rolland yöntemine dayalı olarak gerçekleştirilen deney grubu öğrencilerinin, teknik kazanımlar açısından başarılı oldukları ve kazandıkları davranışları olumlu olarak devam ettirdikleri söylenebilir.

4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Keman eğitimleri geleneksel yöntemle yapılan kontrol grubu öğrencilerinin ara test ve son test performans (enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, yay kullanımı, ritim) puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunun cevabı aranmış, bu doğrultuda Geleneksel yönetime dayalı keman eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin, ara test – son testten aldıkları başarı puan ortalamaları alınmıştır. Ara test – son testten alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla, geleneksel yönetime dayalı keman eğitimi alan deney grubu öğrencilerinin aldıkları puanlar arasındaki gelişimleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular, tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 4.8. Kontrol grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Kontrol Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	5	3	15			
Pozitif Sıra	0	0	0	-2,023	0,905	0,043
Eşit	0					
Toplam	5					

Kontrol grubunun enstrüman kurulumu ve kullanıma ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,023, anlamlılık değeri 0,043 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,905 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < ,05$). Sonuç olarak kontrol grubunun enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin performans düzeyinde anlamlı bir azalma görülmektedir.

Tablo 4.9. Kontrol grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Kontrol Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	5	3	15			
Pozitif Sıra	0	0	0	-2,023	0,905	0,043
Eşit	0					
Toplam	5					

Kontrol grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,023, anlamlılık değeri 0,043 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,905 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak kontrol grubunun sabit ve hareketli duruşa ilişkin performans düzeylerinde anlamlı bir azalma görülmektedir.

Tablo 4.10. Kontrol grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Kontrol Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	5	3	15			
Pozitif Sıra	0	0	0	-2,032	0,909	0,042
Eşit	0					
Toplam	5					

Kontrol grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,032, anlamlılık değeri 0,042 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,909 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark

bulunmuştur ($p<,05$). Sonuç olarak kontrol grubunun sağ el/ kol tekniğine ilişkin performans düzeylerinde anlamlı bir azalma görülmektedir.

Tablo 4.11. Kontrol grubunun yay kullanımına ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Kontrol Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	5	3	15			
Pozitif Sıra	0	0	0	-2,032	0,909	0,042
Eşit	0					
Toplam	5					

Kontrol grubunun yay kullanımına ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik değeri -2,032, anlamlılık değeri 0,042 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,909 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<,05$). Sonuç olarak kontrol grubunun yay kullanımına ilişkin performans düzeylerinde anlamlı bir azalma görülmektedir.

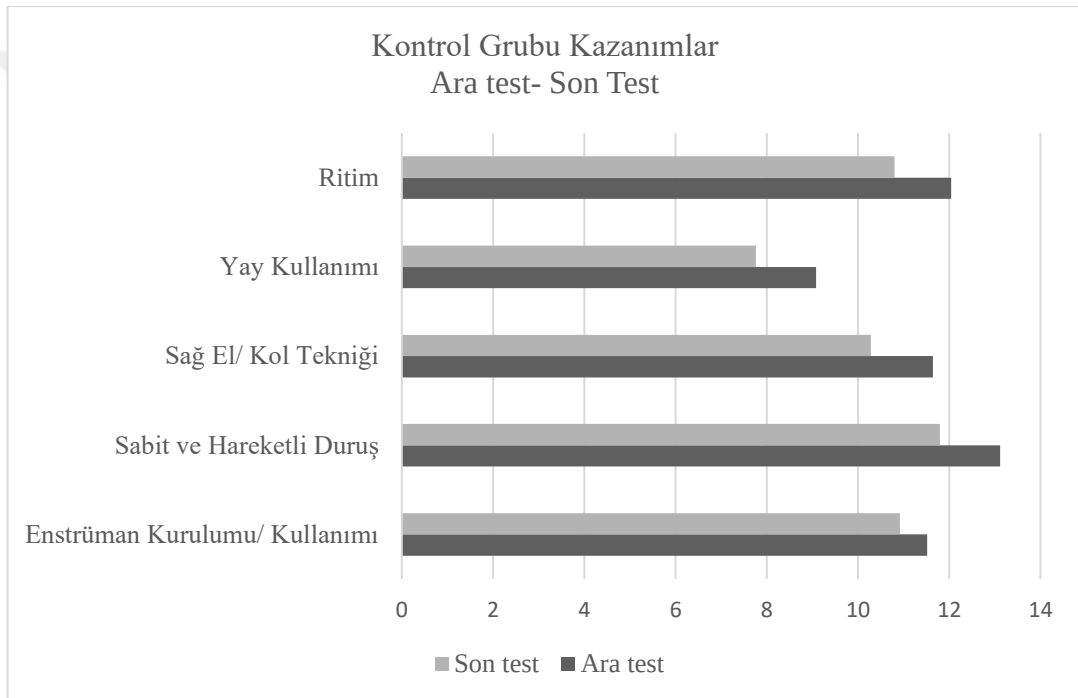
Tablo 4.12. Kontrol grubunun ritme ilişkin ara test – son test performans puanlarının Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Kontrol Grubu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	r	p
Ara Test - Son Test						
Negatif Sıra	5	3	15			
Pozitif Sıra	0	0	0	-2,023	0,905	0,043
Eşit	0					
Toplam	5					

Kontrol grubunun ritme ilişkin yapılan ara test – son test performans puanları arasında tüm öğrencilerin puanlarında azalma gözlemlenmiştir. Hesaplanan test istatistik

değeri -2,023, anlamlılık değeri 0,043 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,905 olarak hesaplanmıştır. Wilcoxon testi sonuçlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<,05$). Sonuç olarak kontrol grubunun ritme ilişkin performans düzeylerinde anlamlı bir azalma görülmektedir.

Grafik 4.2. Kontrol grubunun ara test- son test kazanım grafiği

Kontrol grubunun ara test ve son test değerlendirme puanları arasındaki farklar incelendiğinde, kazanılması istenen beceri puanlarında genel bir azalma gözlemlenmiştir. Bahsedilen kazanımlarda artış olmamasının nedeni, yeni konuların eklenmesi ile sahip olunan teknik becerilerin korunamadığı yönündedir. Keman eğitimleri Geleneksel yönetime dayalı olarak gerçekleştirilen kontrol grubu öğrencilerinin, teknik kazanımlar açısından başarılı oldukları gözlemlenmesine rağmen, kazandıkları davranışları olumlu olarak devam ettiremedikleri söylenebilir.

4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

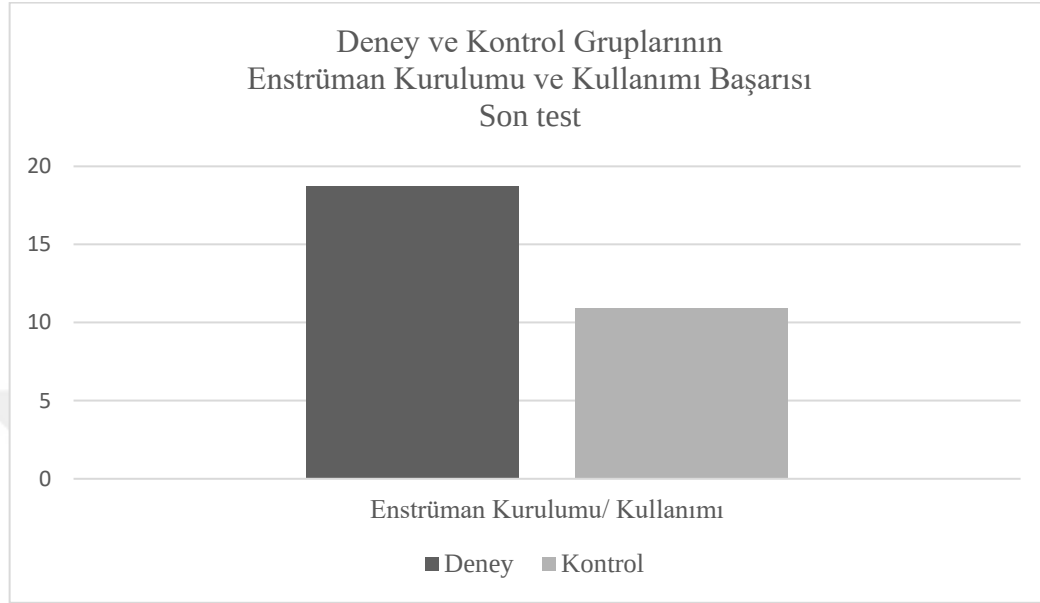
Araştırmanın üçüncü alt problemi, “Keman eğitimleri Rolland yöntemi kullanılarak yapılan deney grubu öğrencileri ve keman eğitimleri geleneksel yöntemle yapılan kontrol grubu öğrencilerinin, keman çalmaya ilişkin alt beceriler olarak belirlenen enstrüman kurulumu ve kullanımı, sabit ve hareketli duruş, sağ el/ kol tekniği, sol el/ kol tekniği, yay kullanımı, ritim ve entonasyon son test performans puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde belirlenmişti. Elde edilen bulgular, tablolar ve grafikler halinde sunulmuştur.

Tablo 4.13. Deney ve kontrol gruplarının enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,619	0,828	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki enstrüman kurulumu ve kullanımına ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,619, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,828 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun performans düzeyi, enstrüman kurulumu ve kullanımı açısından kontrol grubuna göre daha yüksektir.

Grafik 4.3. Deney ve kontrol gruplarının enstrüman kurulumu ve kullanımı başarısına ilişkin son test grafiği

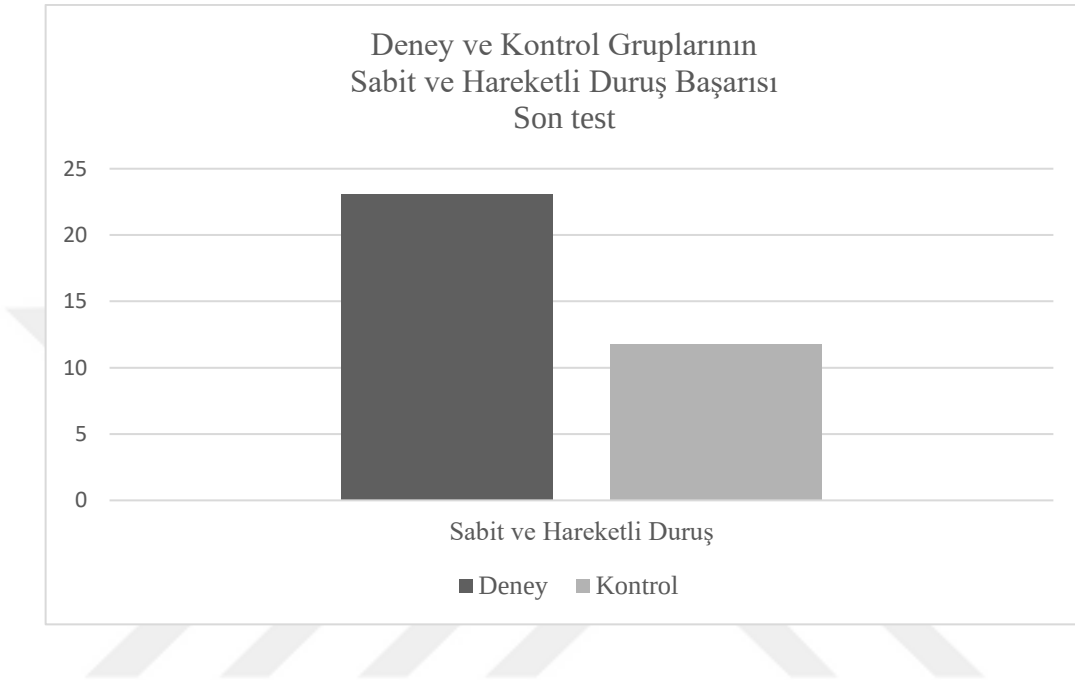

Tablo 4.14. Deney ve kontrol gruplarının sabit ve hareketli duruşa ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,611	0,826	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki sabit ve hareketli duruşa ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,611, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,826 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun sabit ve hareketli duruş açısından performans düzeyi, kontrol grubuna göre yüksektir.

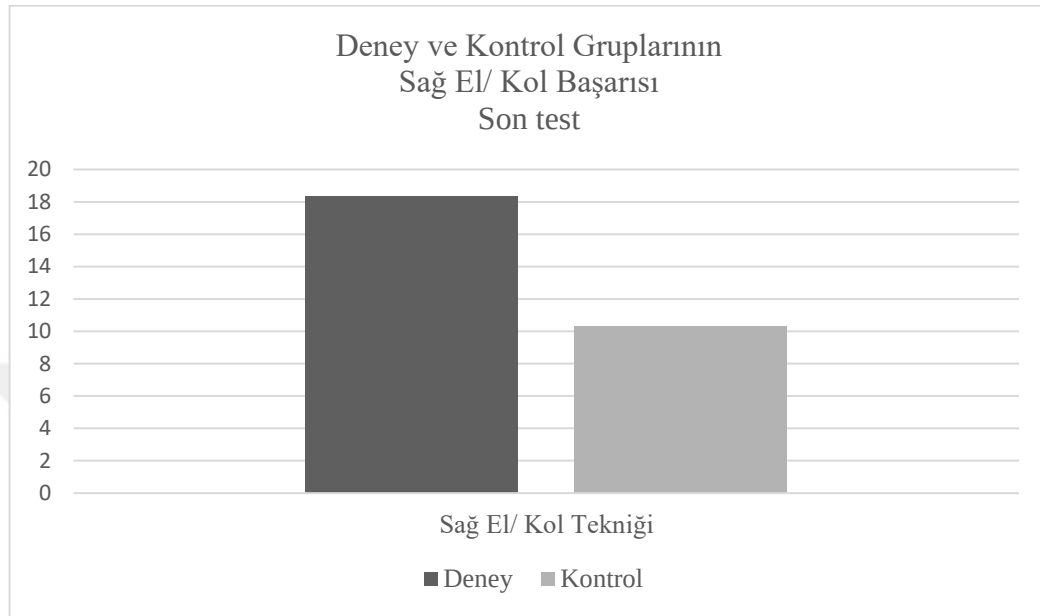
Grafik 4.4. Deney ve kontrol gruplarının sabit ve hareketli duruş başarısına ilişkin son test grafiği

Tablo 4.15. Deney ve kontrol gruplarının sağ el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

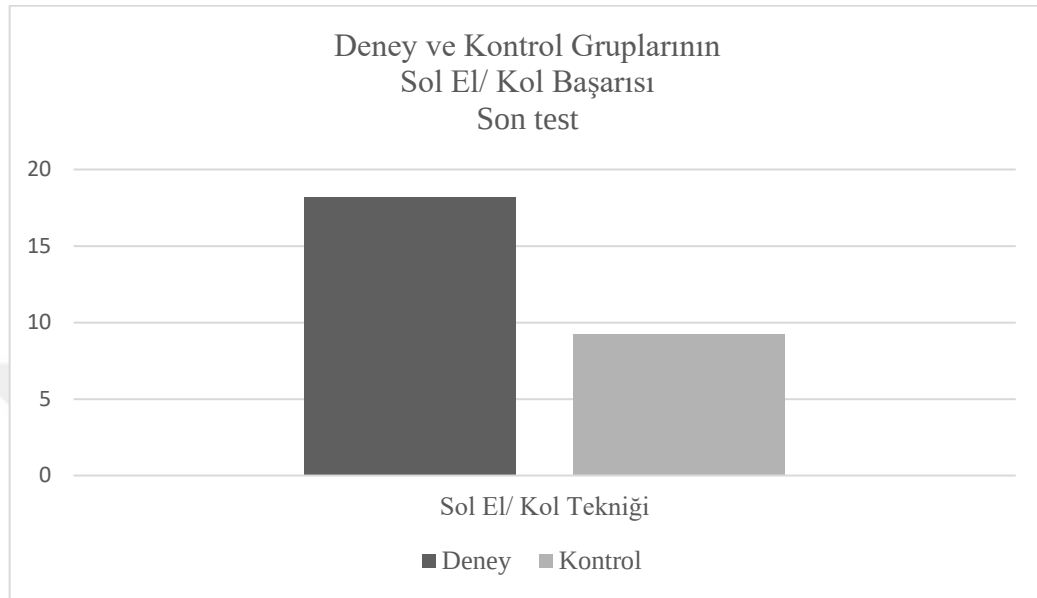
Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,619	0,828	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki sağ el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,619, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,828 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun sağ el/ kol tekniği açısından performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

Grafik 4.5. Deney ve kontrol gruplarının sağ el/ kol başarısına ilişkin son test grafiği**Tablo 4.16.** Deney ve kontrol gruplarının sol el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,619	0,828	0,008
Kontrol	5	3	15				

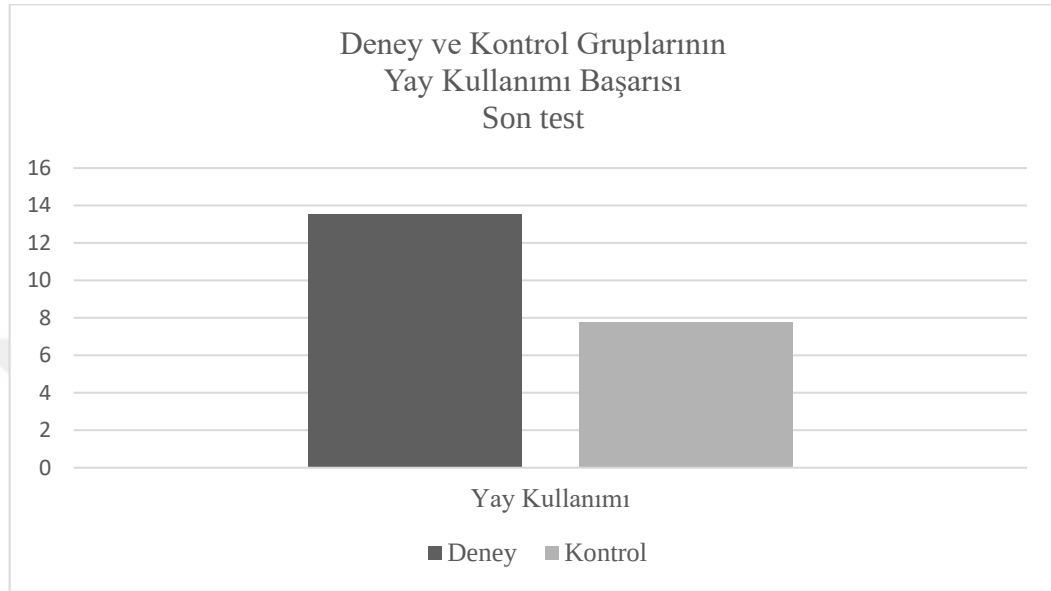
Deney ve kontrol gruplarının arasındaki sol el/ kol tekniğine ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,619, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,828 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun sol el/ kol tekniği açısından performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

Grafik 4.6. Deney ve kontrol gruplarının sol el/ kol başarısına ilişkin son test grafiği**Tablo 4.17.** Deney ve kontrol gruplarının yay kullanımına ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,611	0,826	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki yay kullanımına ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,611, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,826 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun yay kullanımı açısından performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

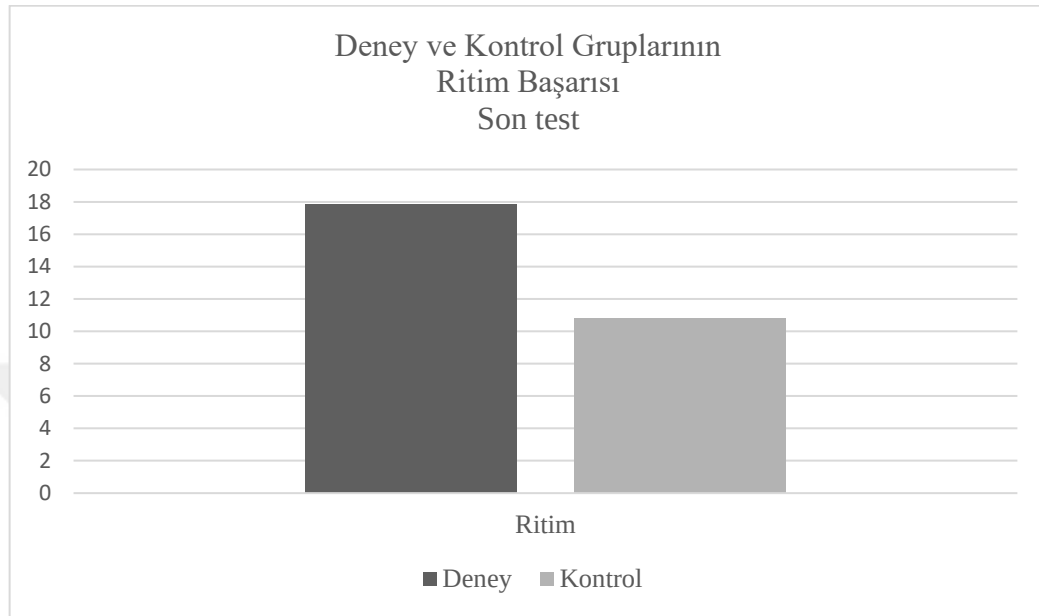
Grafik 4.7. Deney ve kontrol gruplarının yay kullanımı başarısına ilişkin son test grafiği

Tablo 4.18. Deney ve kontrol gruplarının ritme ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,611	0,826	0,008
Kontrol	5	3	15				

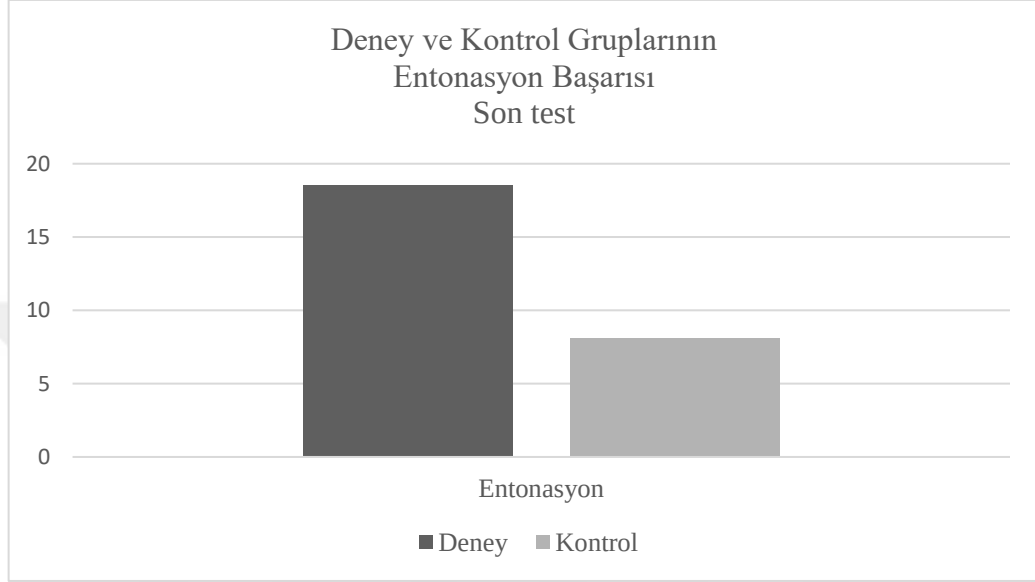
Deney ve kontrol gruplarının arasındaki ritme ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,611, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,826 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun ritim açısından performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

Grafik 4.8. Deney ve kontrol gruplarının ritim başarısına ilişkin son test grafiği**Tablo 4.19.** Deney ve kontrol gruplarının entonasyona ilişkin son test performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,627	0,831	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki entonasyona ilişkin son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,627, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,831 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun entonasyon açısından performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

Grafik 4.9. Deney ve kontrol gruplarının entonasyon başarısına ilişkin son test grafiği

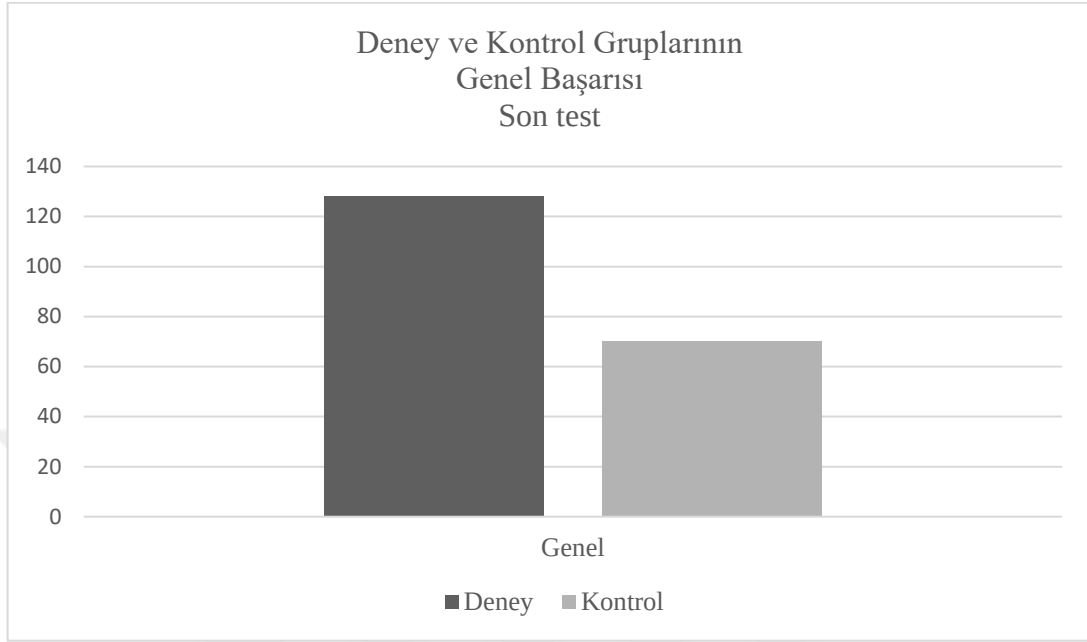

Tablo 4.20. Deney ve kontrol gruplarının son test genel performans puanlarına göre yapılan Mann Whitney U testi sonuçları

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	r	p
Deney	5	8	40	0,000	-2,611	0,826	0,008
Kontrol	5	3	15				

Deney ve kontrol gruplarının arasındaki genel son test performans puanlarının hesaplanan test istatistik değeri -2,611, anlamlılık değeri 0,008 olmuştur. Etki büyüklüğü 0,826 olarak hesaplanmıştır. Mann Whitney U testi sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak; deney grubunun toplam performans düzeyi kontrol grubuna göre yüksektir.

Grafik 4.10. Deney ve kontrol gruplarının genel başarısına ilişkin son test grafiği

4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi, “Keman eğitimlerinin Rolland yöntemi kullanılarak yapıldığı deney grubu öğrencilerinin, uygulama süreci ve yöntemle ilgili görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmişti. Görüşme öncesinde deney grubunda yer alan öğrencilere kendilerine uygulanan yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Bu doğrultuda deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesi sonucunda ortaya çıkan temel başlıklar; uygulama süreci, eğitim yöntemi ve uygulama dağarcığı, bireysel kazanımlar olarak belirlenmiştir.

4.5.1. Uygulama süreci

Öğrencilerden ikisi, haftalık bir saat olan ders saatinin yetersiz olduğundan, en az iki ders yapılmasının daha faydalı olacağından bahsetmiştir. Diğer üç öğrenci haftalık ders saatini yeterli bulmuştur.

“Ö1: Dersin haftada bir gün olması yetersizdi. En az iki saat olmalıydı, belki ders saatini ikiye bölebilir ve haftada iki gün görüşebilirdik. Daha verimli olurdu diye düşünüyorum.”

“Ö3: Ders saati bence yeterliydi, bir haftada ancak çalışabildim. Diğer derslerimiz yoğun geçiyordu, tüm hafta o derslerin ödevleriyle uğraşıyorduk.”

“Ö2: Ders saati yeterliydi, sonraki derse kadar çalışma fırsatı buldum. Özellikle keman dersinden önceki gün haftasonuna denk geldiği için evde çalışmaların tekrarlarını yapabildim.”

Keman eğitimi sürecinde zorlandıkları kazanımları ders saatinin yetersizliğine ve yeterli çalışmaları vakitsizlikten dolayı yeterli şekilde yapamamalarına bağlamışlardır. Genel olarak kendilerini keman konusunda yeterli buldukları söylenebilir.

“Ö5: Daha sık görüşebilseydik daha fazla şarkı çalışabilirdik, ama ben kendi adıma çok zorlandığımı düşünmüyorum. Keman dersinden çıktıktan sonra gerekli tekrarları yaptım, bunun çok faydasını gördüm.”

“Ö4: Hobi olarak gördüğüm için çok zorlanmadım, haftada iki ya da üç ders olsaydı bence hobi olmaktan çıkardı.”

“Ö3: Başlarda vücudumu fazla kasıyordum, ama sonradan daha rahat kullanmaya başladım. Çalışmaya daha fazla vakit ayırmayı istedim ama dönemimiz çok yoğun geçti. Yine de kendimi başarılı buluyorum.”

Öğrenciler, keman derslerinin bire bir olarak yapılmasının kendileri için daha faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

“Ö2: Toplu keman dersi bence yanlış, ben başka birisinin yanında çalmak istemezdim, özellikle başlangıç aşamasında.”

“Ö1: Derslerin bire bir yapılması kesinlikle daha iyi. Toplu derslerde süre ayarlaması bazen adaletsiz olabiliyor, keman derslerini toplu olarak yapsaydık kesinlikle zaman sorunu yaşardık.”

“Ö5: Keman dersleri kesinlikle bire bir yapılmalı, toplu olarak yapılsaydı daha uzun süreceği için sizin ve bizim dikkatimiz daha çabuk dağılabilirdi diye düşünüyorum.”

Keman derslerinin başında yapılan önceki dersin tekrarını ve ders esnasında bazı şarkıları öğretmen ile birlikte çalmayı faydalı olarak görmüşlerdir.

“Ö1: Bazen o hafta yanlış çalıştığımı fark etmek üzücü olsa da dersin başındaki tekrarlar bence faydalıydı. Haftada iki ders olsaydı hatalarımızı düzeltmek için bir hafta beklemedik... Sizin eşlik ettiğiniz parçaları daha kolay çaldım. Tek başıma çalarken ritmi kaçırdığım oluyordu. Yanlış çaldığım zaman belli olması dışında sizin eşliğinizle çalmayı faydalı görüyorum.”

“Ö5: Dersin başındaki tekrarları faydalı buldum, ama sonraki haftanın konusunu bilmemiz de bir o kadar faydalıydı. Böylece gerekli hazırlıkları yapıyordum... Sizinle birlikte çalıştığımız parçalar çok faydalı oldular, müzikal olarak uyum yakaladığımı düşünüyorum.”

“Ö2: Önceki dersin tekrarı önemliydi, diğer derslerimizde de ders tekrarı yapan hocaların derslerine daha iyi konsantre olabiliyorum... Birlikte çalınan şarkılar daha çok olabilirdi, o parçaları çalarken yaptığım hataları daha kolay fark edebildim.”

Uygulama sürecinde en sevdikleri konunun keman ile yayı birlikte kullanmaya başladıktan sonraki süreç olduğunu belirtmişlerdir. Burada bazı arkadaşlarının (kontrol grubunda yer alan öğrenciler) keman çalmaya erken başlaması, kendilerini yetersiz olarak görmeye yol açmıştır. Bunun yanında, öğretmeni taklit etmeyi ve teknik becerinin öğretmen tarafından örneklendirilmesini olumlu olarak görmüşlerdir.

“Ö3: Ben konuları anlamadığım için geç çalmaya başladığımı düşündüm, diğer arkadaşlar şarkı çalmaya başladık dediklerinde moralim biraz bozulmuştu... Genel olarak, çalışmalarda sizi taklit ederek daha iyi öğrendiğimi düşünüyorum.”

“Ö5: Ben baştaki konuları da eğlenceli ve öğretici buldum. Keman tutma ve yay tutma süreci kesinlikle çok önemli bir süreçti. Sonrasında kemanı yayla buluşturmak daha kolay oldu bence, ve çok hızlı ilerlediğimizi düşünüyorum. Keman ve yayı doğru olarak tutmak sanırım keman çalmanın yarısı diyebilirim... Yay çalışmalarında sizi taklit ederek daha kolay öğrendim. Ön kolumu esnek şekilde kullanmayı keşfettikten sonra yayı daha bilinçli olarak kullandığımı düşünüyorum.”

“Ö1: Tabiki çok faydalı çalışmalar yaptık ama tek başına keman tutma çalışması biraz sıkıcıydı. Yay çalışmaları daha eğlenceliydi ama en çok keman üzerinde yay çektiğimiz dersti. Bazı arkadaşların bizden önce keman çalmaya başlaması biraz moralimi bozmadı değil... Genellikle yay çalışmalarında sizin müdahaleleriniz önemliydi. Kemanın üzerinde yay çekmek daha zormuş, tek başına yaptığımız yay çalışmalarında çok kolay gelmişti, ama kemanla birlikte yayı kontrol etmekte zorlandım.”

4.5.2. Eğitim yöntemi ve uygulama dağılımı

Genel olarak öğrenciler keman eğitimleri süresince kendilerine uygulanan yöntemin sağladığı faydaları kabul etmiştir. Aldıkları eğitimin başarısı, yapılan uygulamanın sonuçlarını desteklemektedir. Bunun yanında, kullanılan yazılı kaynakları yeterli bulmakla birlikte, daha bilindik şarkıların olması gerektiğini savunmuşlardır. Öğrencilerin çoğunluğu derslerin devam etmesini istemektedir.

“Ö5: Bence uyguladığınız yöntem başarılı bir yöntem. Bir dönem gibi bir sürede geldiğimiz noktadan kendi adıma çok memnunum. Derslerin devam etmesini çok isterim... Çaldığımız etütler ve şarkılar eğiticiydi, gerekli parmak ve kol çalışmalarını yaparak keman yayının tamamını kullanmamızı sağladığını düşünüyorum... Başka şarkılar da çalabileceğimi düşünüyorum, çaldığımız şarkılarda tüm çalışma tekniklerini pekiştirdik.”

“Ö1: Başlangıçta yaptığımız çalışmalar gerçekten çok faydalıydı, yayı kemanla birlikte kullanmak daha kolay oldu. Keman çalmaya başlayınca

seslere odaklanıyorsun, aklından kemanı nasıl tutuyorum yay düz mü ya da yayın neresindeyim diye düşünmüyorsun... Çaldığımız şarkılar eğiticiydi ama biraz sıkıldım. Sanırım arada tanıdık başka şarkıları çalmak daha iyi olabilirdi. O duruma geldiğimizde de dönem bitti, umarım derslere devam ederiz.”

“Ö3: Bence bizim uyguladığımız yöntem daha başarılı, benden önce keman çalmaya başlayan arkadaşlar son hafta çaldığımız şarkılarda daha çok zorlandı... Daha bilindik şarkıları çalmak isterdim, özellikle Türk ezgileri de çalınabilir diye düşünüyorum.”

Yöntemde kullanılan araç gereçleri (karton boru, plastik top) ve fiziksel öğretme yöntemlerini (özgürlük heykeli duruşu, gölge yay çalışması, parmak pizzicatosu, pozisyon geçiş çalışmaları) eğlenceli ve eğitici bulmuşlardır. Dolayısıyla yöntemde kullanılan ve geleneksel yöntemden farklı olan bu araç gereç ve yöntemler, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirerek, keman eğitimlerine odaklanmaya fırsat sunmuştur.

“Ö2: Kemanı çok havaya kaldırdığımı lastik topu her seferinde düşürdüğümde fak ettim. Bana tutarken düz geliyordu ama top dengedeyken de düşük tutuyorum gibi geliyordu. Sonrasında alışmak daha kolay oldu... Sol elimizi kaydırarak telleri parmakla çektiğimiz çalışma kolumun kasılmamasını sağladı. Parmak basmalara geçtikten sonra ne zaman kolumda kasılma hissetsem tel çekme çalışması yaptım. Kolumun esnek olarak kullandığımı düşünüyorum... Kullandığımız lastik top ve kartın boru fikri çok yaratıcı, bu kadar basit şeyleri kullanarak keman çalmak güzel fikir. Ben de birisine keman öğretsem bunları kullanırdım.”

“Ö5: Kemanı doğru olarak tutarken kullandığımız kemanı havaya kaldırarak tutma çalışması (Özgürlük Heykeli Çalışması) çok başarılıydı, kemanı tutarken ayaklarımız da olması gereken pozisyonu zorlanmadan alıyordu. Keman omuzumdayken vücut salınımını sağlamak da çok doğal bir hareket... Ben lastik top çalışmasını da faydalı buldum, tel arasında dengede durduğunda doğru tuttuğumu biliyordum. Sonradan o açıyı her keman tutuşumda sağladım, vücudum her esnekti... Yay çalışmalarına

omuz üzerinde ve karton boru içinde başlamak, yayı keman üzerinde kullanmayı çok kolaylaştırdı. Çalıştığımız ritim kalıplarının aynısını keman üzerinde de yaptık, fazla bir zorluk yaşamadım.”

“Ö1: Heykel duruşu hareketi eğlenceli ve kolaydı, ben keman çalmadan önce herkesin öyle yaptığını düşünüyordum. Sonradan o harekete gerek kalmadan kemani tuttuğumu farkettim. Aynı duygu yay çalışmalarında da oldu, karton boru içinde yay çekmek keman üzerinde yay çekmekten çok daha kolay, ama seslere odaklanınca yayın kontrolünü unutuyorsun. Sanırım hemen çalmaya başlasaydık yay çekmek daha zor olurdu, çünkü düşününce yayı düz çekmek gerçekten zor... Vücudumu keman çalarken kullandığımı düşünüyorum. Pizzicatoyu biraz sert yapıyordum ama vücudumu serbest bırakınca daha hızlı yaptığımı farkettim, öncesinde ritmi aksatıyordum.”

Ders süresince kamera ile kayıt altında olmak ve uygulama sürecine dahil edilen iki değerlendirme sınavı öğrencilerin performansını çok etkilememiştir.

“Ö2: Yaptığınız iki sınavda da hazırdım, o yüzden kamera beni çok germedi. Zaten ilk dersten beri kayıt alıyordunuz, bir süre sonra ben kamerayı unutuyordum.”

“Ö3: Kamera ile dersin kaydedilmesi çok da sorun olmadı, ben çoğu kez kameranın varlığını unuttum. Sınavlarda çok gerilmedim, zaten ortalamamıza dahil edilmiyorlardı. Ama daha yüksek notlar almak isterdim.”

“Ö5: Ben kamera karşısında ve sınavlarda çok gerilmedim. Derslerden önce ders saatine kadar çalıştım, bunun faydasını gördüm.”

4.5.3. Bireysel kazanımlar

Öğrenciler, keman hakkındaki düşüncelerinde ve müzik dinleme alışkanlıklarında olumlu yönde bir değişim olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca aldıkları keman eğitiminin

kendileri için faydalı fakat yeterli olmadığını, sonraki dönemlerde de devam etmek istediklerini söylemişlerdir.

“Ö2: Bence keman hala en zor çalgı, derslere devam etsek mutlaka çok zorlanacağımız kısımlar var. Parmaklarımı o kadar hızlı hareket ettiremem gibi düşünüyorum... Ben kendimi yeterli görüyorum, sahnede keman kullanacağım bir rol gelirse gayet işime yarayacaktır diye düşünüyorum... Ben zaten klasik müziği çok severdim, ama şimdi dinlediğim şarkılardaki keman ezgilerini özellikle fark ediyorum. Çalmak istediğim bazı şarkılar var, derslerimiz devam ederse kendi kemanımı almayı isterim.”

“Ö3: Bence keman en zor çalgı değil, üflemeli çalgılar daha zor sanırım... Gayet iyi bir süreç oldu, size çok teşekkür ediyorum. Devam edecekse de gelmek isterim... Bizim için şanstı, arkadaşların da dediği gibi sahnede keman çalmak ile ilgili bir rol gelirse sanırım o rolü en iyi biz oynayacağız.”

“Ö5: Klasik müziği hep çok sevmiştim, özellikle keman çalmayı çok istedim. Şimdi özellikle klasik şarkıları daha çok dinliyorum... Bence kaldığımız noktadan itibaren keman derslerine devam etmeliyiz. Belki küçük bir orkestra bile kurabiliriz arkadaşlarla... Aldığımız eğitimi yarım kalmış gibi düşünüyorum. Önümüzdeki dönemlerde devam ederse mutlaka yer almak isterim.”

Keman eğitimi aldıkları süreçte fiziksel bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

“Ö5: Fiziksel olarak hiç zorlamadım, öğrettiğiniz çalışmalar vücudumuzu esnek ve doğal olarak kullanmaya yönelik olduğunu düşünüyorum.”

“Ö3: Keman eğitiminin ilk haftalarında vücudum kasılıyordu, ama sonradan sizin yönlendirmelerinizle rahat davranmam gerektiğini fark ettim. Zaten sürekli vücut esnekliğimizi kullanarak keman çalmamızı istediniz.”

Keman dersinin dışında aldıkları solfej dersinin, keman eğitimi süreçlerinde çok faydalı olduğundan bahsetmişlerdir.

“Ö1: Solfej dersimizin faydası çok oldu, keman dersimizin de solfej dersine faydası oldu. Bence biz keman çalışma grubu olarak şanslıydık.”

“Ö5: Solfej dersini de çok seviyorum, keman çalmanın solfej dersine olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum. Solfejde öğrendiklerimizi de keman dersinde kullandım, özellikle nota okumanın faydası çok oldu.”

“Ö2: Bence keman dersinin solfej dersine de olumlu etkisi oldu. Keman dersinde çaldığımız notalarda hiç zorlanmadım.”

Odak grup görüşmesi sonucunda öğrencilerin uygulama süresi boyunca aldıkları eğitimden memnun oldukları görülmektedir. Yöntemde kullanılan materyallerin ve çalışma yöntemlerinin öğrenciler için olumlu bir etki yarattığı söylenebilir. Ayrıca, deney grubu olarak aldıkları başarı puanları da bu etkiyi doğrular niteliktedir. Yazılı kaynakların uygulama için yeterli olduğu kısmen söylenebilir. Geleneksel yöntemden farklı olan çalışmaların, öğrenciler için keman eğitim süreçlerini geliştirmeye odaklanmalarına fırsat sunduğu gözlemlenmiştir. Deney grubunda bulunan öğrenciler, keman konusunda kendilerini yeterli görmekle birlikte, keman derslerine devam etmek istediklerini belirtmişlerdir.

V. BÖLÜM

5. Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

5.1. Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara dayalı olarak konu ile ilgili görüş ve önerilere yer verilmiştir. Sonuçlar araştırmanın alt problemlerine göre sıralanarak sunulmuştur.

5.1.1. Birinci alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma

Keman eğitimlerini Rolland yöntemine dayalı olarak alan deney grubu öğrencilerinin ortalamaları, teknik kazanım olarak belirlenen “enstrüman kurulumu ve kullanımı” bakımından incelendiğinde anlamlı bir artış farkının oluşmadığı görülmektedir ($p>,05$). Fakat teknik kazanımın alt başlıklarına göre bakıldığında, dört öğrencinin puanları arasında artış olmuştur. Bir öğrencide ise artış gözlemlenmese de, azalma da olmamış, öğrenci eşit olarak değerlendirilmiştir. İstatistiksel olarak anlamlı bir fark gözükme de, öğrencilerin “enstrüman kurulumu ve kullanımı” açısından teknik olarak başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Diğer bir teknik kazanım olan “sabit ve hareketli duruş” açısından bakıldığında, tüm deney grubu öğrencilerin performans puanlarının arttığı gözlemlenmiştir ($p<,05$). Rolland yönteminin felsefesi olan hareket özgürlüğü ve doğal vücut hareketlerinin kullanımı açısından, bu olumlu artış oldukça önemlidir. Goodkin (2002), Keetman (1977) ve Keller (1974), yaptıkları çalışmalarda sol elin esnekliğinin kemana başlangıç aşamasında sağlanmasının, gelecekte de ton kalitesini, vibrato kalitesini ve teknik açıdan yeterlilik sağlanmasını kolaylaştıracağından bahsetmişlerdir ve uygulanan yöntem ile birlikte öğrencilerde bu kazanımlar sağlanmıştır.

Keman ve yay tutuşunu, vücutlarını esnek ve doğal şekilde kullanarak tutan öğrenciler, ilerleyen konuların eklenmesine rağmen vücut esnekliklerini ve doğallıklarını korumuştur. Kemanı ve yayı ayrı olarak pratik ederek kullanmayı öğrenen öğrencilerin, keman ve yayın birlikte kullanımında daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir ve istatistiksel veriler de bu gözlemle örtüşür niteliktedir. “Sağ el/ kol tekniği” açısından bakıldığında da deney grubu öğrencilerinin performans puanlarında artış gerçekleşmiştir ($p<,05$). Alt kazanımlar olan kolun uygun açıyla kullanımı ve tel değişimi, yayın eşit, doğru basınçla ve eşiğe paralel kullanımı becerileri, parmak basma çalışmalarının eklenmesine rağmen olumlu şekilde artış gözlemlenmiş ve bu artış almış oldukları puanlara da yansımıştır. Deney grubunun “yay kullanımı”na ilişkin puanları arasında artış gözlemlenmiştir ($p<,05$). Sonuç olarak deney grubu öğrencilerinin, yayın bölümlerini (alt yarı, üst yarı, uç, orta, dip) ve bütünü kullanmada, tel değişimlerinde, yayın basıncını ve hızını dengelemede başarılı oldukları söylenebilir. Nelson (1994), yaptığı çalışmada Rolland yönteminde kullanılan yay çalışmalarının, diğer yaylı çalgılar yöntemlerinden farklı şekilde ayrıldığından, pekiştirilmesi uzun bir süreç olan doğru yay tutuşunun Rolland yöntemindeki çalışmalar ile daha kısa bir sürede başarılabileceğinden bahsetmiştir. Perkins (1993) üç farklı yaylı çalgılar yöntemini inceleyerek yapmış olduğu araştırmada, sağ bileğin, elin ve parmakların esnekliğinin, ilerleyen aşamalarda yayın kontrollü ve doğru bir şekilde kullanımının sürdürülebilirliğinin öneminden bahsetmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda deney grubu öğrencilerinin, yayın kontrolünü başlangıç aşamasında iyi öğrendikleri ve ilerleyen süreçte de doğru şekilde uyguladıklarını göstermektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda çok sık karşılaşılan yay kullanımı sorunlarının oluşmaması için yöntemdeki çalışmaların başlangıç keman eğitiminde uygulanmasının önemli olduğu söylenebilir. Öğrenciler, araştırmacı açısından ritim kazanımları olarak başarılı olarak gözlemlense de, bu istatistiksel olarak verilere yansımamış ve test sonuçlarına göre anlamlı bir artış gözlemlenmemiştir ($p>,05$). Artışın olmaması, keman ile yayın birlikte kullanımından önce deney grubu ile yapılan çeşitliliği yüksek yay çalışmalarının, son teste kadar çalışılan eserlerde kullanılan ritim çeşitlerinin daha basit olmasına bağlanabilir. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin ara testte aldıkları yüksek puanların son testte daha da yükselememesi de diğer bir neden olarak söylenebilir. Sonuç olarak, Rolland yöntemi uygulanan deney grubu öğrencilerinin genel olarak başarılı olduğu sonucuna varılabilir. Yeni ve karmaşık becerilerin eklenmesi, deney grubu

öğrencilerinin ilk kazanımlarını etkilememiş, aksine çoğu becerilerinin puanları arasında artış gözlemlenmiştir. Keman eğitimi aşamasının başlangıç seviyesi için teknik bakımdan kapsamlı şekilde açıklayıcı kaynağın az olduğu düşünüldüğünde (Krewer, 2018; Kolneder, 1998), yöntemin özellikle ülkemiz şartlarında uygulanabilirliğinin önemi büyüktür.

5.1.2. İkinci alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma

Keman eğitimlerini geleneksel yönetime dayalı olarak alan kontrol grubu öğrencilerinin ortalamaları, teknik kazanım olarak belirlenen “enstrüman kurulumu ve kullanımı” bakımından incelendiğinde, negatif yönde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($p<,05$). Öğrencilerde, “enstrüman kurulumu ve kullanımı” açısından puan kaybı gözlemlenmiştir. Enstrüman kurulumu ve kullanımına ait alt becerilere bakıldığında, keman ve yayı doğru tutma, vücudu keman çalmaya uygun şekilde kurma ve yayı kemana yerleştirme gözükmektedir. Öğrencilere, ara testten son teste kadar geçen sürede öğretilen “kemanda birinci konum” ve “kemanda bağlı ve bağısız çalma” konularının eklenmesi ile birlikte, gerçekleşmesi beklenen kazanımlar gittikçe zorlaşmış, kontrol grubundaki öğrencilerde teknik sorunlar olarak oraya çıkmış ve kontrol grubu öğrencilerinin son test performans değerlendirme puanlarına yansımıştır. Öğrencilerin dikkatleri sol el, kol ve parmaklarını kullanmak zorunda oldukları yeni konuya odaklandıkça, keman tutuşu ve yay kullanımında oluşan hatalar ve sorunlar araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Tarkum (2006) çalışmasında, kazanılması istenen davranışların gittikçe zorlaşıyor olmasının öğrenciler açısından başarısızlıklara neden olabileceğinden bahsetmiş, bu süreç kontrol grubu öğrencilerinde de gözlemlenmiştir. 6.haftadan itibaren öğretilmeye başlanan “kemanda birinci konum” konusu ile birlikte, sol el ve parmakların kullanımı, kontrol grubu öğrencilerinin duruş tekniklerine olumsuz olarak yansımıştır, bunun sonucu olarak da “sabit ve hareketli duruş” kazanımlarında anlamlı şekilde azalma gerçekleşmiştir ($p<,05$). Vücut esnekliğini doğru kullanamayan öğrencilerin dikkatleri sol el ve kollarına kaydırması, diğer hedeflenen kazanımların artmasını etkilemiş ve bu da son test performans değerlendirme puanlarına yansımıştır. Öğretmen müdahalelerine rağmen bu gereksiz sertleşmelerin uygulamanın son haftasına kadar devam ettiği gözlemlenmiştir. “Sağ el/ kol tekniği” açısından bakıldığında da

kontrol grubu öğrencilerinin performans puanlarında azalma gerçekleşmiştir ($p<,05$). Sağ el/ kol tekniğine ait alt becerilere bakıldığında, yayı eşit hızla ve doğru basınçla kullanma, yayın ve kolun uygun açı ile kullanımı görülmektedir. Gerçekleşmesi beklenen beceriler arttıkça, kontrol grubundaki öğrencilerin mevcut kazanımları da olumsuz etkilenmiştir. Özellikle birinci konum sesleri konusu ile başlayan sol el/ kol kullanımı, keman üzerinde hareket eden yayın kontrolünü ve dolayısı ile sağ el/ kol tekniğinin gelişimini olumsuz biçimde etkilemiştir. Diğer gerçekleşmesi istenen kazanımlarda olduğu gibi, kontrol grubu öğrencilerinin yay kullanımı da yukarıda sayılan nedenlerden dolayı olumsuz etkilenmiş, alt beceriler olarak belirlenen yayın bölümlerinin ve bütünüünün kullanımını, tel ve yay geçişlerinin pürüzsüz ve vurgusuz yapılmasını zorlaştırmıştır. Bu da öğrencilerin performans puanlarını anlamlı şekilde azaltmıştır ($p<,05$). Ritim konusunda, kontrol grubu öğrencilerinin ara test ve son test puanları arasında anlamlı bir azalma gözlemlenmiştir ($p<,05$). Yayı kullanırken oluşan sorunların, çaldıkları eserlerin ritimlerini anlasalar da çalgılarına doğru şekilde yansıtamamalarına yol açtığı araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Benzer bir çalışma Yıldırım (2009) tarafından, Kodály yönteminin keman çalma becerileri üzerindeki etkisini ortaya çıkartmak amacıyla yapılmış, geleneksel müzik eğitimi alan kontrol grubunda da benzer olumsuzlar ortaya çıkmıştır. Okan (2017) ve Döğür (2016) tarafından yapılan araştırmalarda da, keman eğitimi süreçleri geleneksel yöntemle uygulanan kontrol gruplarının, keman çalma becerileri üzerinde yeterli gelişimin sağlanmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada, keman eğitimleri geleneksel yöntem kullanılarak gerçekleştirilen kontrol grubu öğrencilerinde, gittikçe zorlaşan yeni kazanımların eklenmesi ile mevcut olan kazanımlarının da olumsuz olarak etkilendiği gözlemlenmiş, bu gözlem istatistiksel verilere de yansımıştır. İlk etapta öğrendikleri doğal duruş ve tutuşun yerini kasılmalara bıraktığı, bunun da öğrenciler üzerinde kısmen kemandan uzaklaşma ve soğuma etkisi yarattığı gözlemlenmiştir.

5.1.3. Üçüncü alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma

Rolland yöntemine dayalı olarak keman eğitimi alan deney grubu öğrencileri ile geleneksel yöntem kullanılarak keman eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin “Enstrüman kurulumu ve kullanımı” son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Sonuç olarak, enstrüman kurulumu ve

kullanımına ait alt beceriler olan keman yerleşimi, yay ve vücut kurulumu, yayın kemana konumlandırılması becerilerinin kazandırılmasında, Rolland yönteminin etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Bu açıdan Tuscaloosa (2013) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile örtüşen bir sonuç ortaya çıkmış, Rolland yönteminin öğretiminde kullanılan koordinasyon çalışmalarının öğrencinin keman tutuşuna ve kullanımına olumlu etkileri gözlemlenmiştir. Rolland yöntemine dayalı olarak keman eğitimi alan deney grubu öğrencileri ile geleneksel yöntem kullanılarak keman eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin “Sabit ve hareketli duruşa” ilişkin son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Sonuç olarak; deney grubunun sabit ve hareketli duruş açısından performans düzeyi, kontrol grubuna göre yüksektir. Buradan da, deney grubu öğrencilerinin kontrol grubuna göre keman ve yayı tutarken vücutlarını aktif ve esnek şekilde kullanabildikleri, el, bilek ve parmaklarını yumuşak ve esnek şekilde kullanabildikleri, kemanı çalarken vücut dinamiklerini aktif şekilde yansıtabildikleri sonucuna varmak mümkündür. Roos (2001) tarafından yazılmış olan keman çalmada hareket özgürlüğün öğretimi isimli çalışmanın sonuçların biri olan doğal duruş ve doğal hareket temelinin başlangıç keman eğitimindeki faydaları, elde edilen sonuçlar ile örtüşür niteliktedir. Ayrıca Nelson (1994) ve Perkins (1993) de, yaptıkları araştırmalarda Rolland yönteminde kullanılan keman çalmada doğal hareket özgürlüğünün öğretilmesi ve sağlanması bulgularının öneminden bahsetmişlerdir. Hareket özgürlüğünün, doğal vücut hareketlerinden yola çıkarak sağlanması, keman öğretiminin başlangıç aşamalarında öğrenciye mutlaka kazandırılmalıdır. Rolland yöntemine dayalı olarak keman eğitimi alan deney grubu öğrencileri ile geleneksel yöntem kullanılarak keman eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin “Sağ el ve kol tekniği” son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Rolland yöntemi uygulanan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubuna göre, keman yayını eşit hız ve doğru basınç uygulayarak kullandığı ve yayın bölümlerinin kullanımına daha hakim oldukları söylenebilir. “Sol el ve kol tekniği” son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Sonuç olarak, tellere uygun açılarla basma, sesleri çalarken başparmağın ve bileğin esnek olması ve ön kolun esnek biçimde kullanımı becerilerinin kazandırılmasında, Rolland yönteminin etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Rolland yöntemine dayalı olarak keman eğitimi alan deney grubu öğrencileri ile geleneksel yöntem kullanılarak keman eğitimi alan

kontrol grubu öğrencilerinin “Yay kullanımı” son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Bu sonuç; Rolland yönteminin, yayın bütünü ve bölümlerini kullanmada, tel ve yay değişimlerinin pürüzsüz şekilde yapılmasında, yayın basıncını ve hızını doğru şekilde kullanmada geleneksel yöntemle göre daha etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir. Fanelli (2001), Rolland’ın öğrencilik yıllarında yay kullanımı ile yaşadığı sorunların, ileride oluşturacağı yöntemi biçimlendiren bir birikim olduğundan bahsetmiştir. Buradan, yay kullanımı için tüm birikimlerini olumlu anlamda geliştirerek yöntemine dahil ettiği sonucuna varılabilir. Araştırmanın sonuçları dahilinde de bu olumlu etkiyi görmek mümkündür. Rolland yöntemine dayalı olarak keman eğitimi alan deney grubu öğrencileri ile geleneksel yöntem kullanılarak keman eğitimi alan kontrol grubu öğrencilerinin “Ritme” ilişkin son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<,05$). Sonuç olarak deney grubunda yer alan öğrenciler, çalıştırılan eser ve etütlerin ritimlerini kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre daha doğru şekilde çalmıştır. Dolayısıyla Rolland yönteminin, ritme ilişkin alt becerilerin kazandırılması için etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Entonasyon” son test performans puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır ($p<,05$). Mcleod (2014) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile örtüşen bir sonuç ortaya çıkmış, kemandan kaliteli ton üretimi hakkında Rolland yönteminde kullanılan çalışmaların faydaları gözlemlenmiş, sonuç olarak Rolland yöntemi uygulanan deney grubu öğrencileri, 1. konumdaki seslerin doğru olarak çalınmasında, kontrol grubundaki öğrencilerden daha başarılıdır sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.4. Dördüncü alt probleme yönelik sonuçlar ve tartışma

Keman eğitimlerini Rolland yöntemi kullanılarak alan deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesinde, öğrencilerin uygulama süreci ve yöntemle ilgili görüşleri alınmıştır. Haftada 1 saat, toplamda 13 hafta süren uygulama sürecinde öğrencilerin ilerleme durumlarını tespit edebilmek için iki değerlendirme yapılmıştır. Haftalık ders saati konusunda iki görüş belirtilmiştir; iki öğrenci ders saatini yetersiz, diğer üç öğrenci ise yeterli bulmuştur. Araştırmanın yapıldığı öğrenci grubunun, mesleki bir müzik eğitimi programında yer almamaları göz önüne alındığında ders saati

konusundaki fikirleri tartışmaya açıktır. Uygulama sürecinin sonunda kendilerini keman çalma konusunda yeterli görmekte-dirler. Uygulamada kullanılan yöntemin, öğrencilerin keman çalma konusunda kendilerini başarılı bulmalarından yola çıkarak, başarılı olduğu söylenebilir.

Uygulanan yöntem, grup çalışmalarını kısmen içermekle birlikte, araştırma grubunda dersler bire bir olarak yapılmıştır ve öğrenciler derslerin bu şekilde yapılmasını daha faydalı bulmuşlardır. Dersin başında yapılan önceki dersin tekrarı ve bazı çalışmaların öğretmen eşliğinde yapılması öğrenciler tarafından olumlu görülmüştür.

Yöntem içeriği olarak, önce kemanın doğru şekilde tutuşu, sonra keman yayı tutuşu ve çeşitli çalışmalar yaptırılmış, keman ile yayın birlikte kullanılmasına sonradan geçilmiştir. Bu yöntem, öğrencilerin keman çalma performanslarına olumlu olarak etki etmiş olsa da, öğrenciler keman ve yayın birlikte kullanımının geç olmasını kendi başarısızlıkları olarak görmüşlerdir. Fakat bu uygulamanın yöntemin bir parçası olduğunu öğrendiklerinde faydalı bulmakla beraber, öğrencilerin bir an önce keman çalmak istedikleri sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenin ders sırasında yaptığı örneklemeler öğrenciler tarafından oldukça faydalı bulunmuştur. Genel olarak yöntemin sağladığı faydalar hem istatistiksel veriler, hem de öğrencilerin fikirleri doğrultusunda olumludur.

Uygulama boyunca öğrencilere çalıştırılan yazılı kaynaklar öğrenciler tarafından yeterli bulunmuş, bunun yanında daha bilindik şarkıları çalmak istedikleri sonucuna ulaşmıştır. Rolland yönteminde kullanılan araç gereçler ve fiziksel etkinlikler, öğrenciler tarafından eğlenceli ve eğitici bulunmuştur. Öğrenciler, bunların kendilerine sağladığı faydaları kabul etmiştir. Sonuç olarak öğrenciler, yaratıcılıklarını geliştirerek, aldıkları eğitime odaklanma fırsatı bulmuştur sonucuna ulaşmıştır.

Öğrenciler, aldıkları eğitimin devam etmesini istemiştir. Genelde keman eğitiminin başlangıç aşamalarında görülen soğuma ve kemandan uzaklaşma, deney grubu öğrencilerinde görülmemiştir. Bu da yöntemin faydaları arasında sayılabilir. Ayrıca

öğrenciler, keman eğitimi aldıkları süreçte herhangi bir fiziksel zorlanma ve sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu da, yöntemin felsefesi olan hareket özgürlüğünün doğal vücut hareketlerini kullanarak sağlandığını ve uygulanan yöntemin başarılı olduğu göstermektedir.

Uygulanan yöntem, deney grubu üzerinde olumlu bir etki göstermiş, yapılan değerlendirmede aldıkları puanlar da bu etkiyi doğrular niteliktedir. Rolland yönteminin, öğrencilerin aldıkları eğitim sürecine olumlu etkisi olmuş ve kendilerini geliştirmeye odaklanmalarına fırsat sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde, yapılan araştırmadaki bulgular doğrultusunda elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak, ileride yapılacak araştırmalara ışık tutabilecek bazı önerilerde bulunulmuş ve maddeler halinde sunulmuştur.

1. İlgili araştırma, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Ana Sanat Dalında öğrenim görmekte olan ve daha önce keman eğitimi almamış toplamda 10 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Benzer şekilde, daha önce keman eğitimi almamış daha fazla sayıda öğrenci ile daha kapsamlı bir çalışma yapılabilir.
2. Uygulamanın yapıldığı öğrencilerin yaşları 18- 20 yaş aralığını kapsamaktadır. Yöntem, çalgı eğitimine olabildiğince erken yaşta başlanması gerektiğini belirtmesine rağmen, uygulanabilirlik açısından bir yaş sınırı koymamıştır. Bu bakımdan benzer bir çalışma, Rolland yönteminin lise devresindeki etkilerini gözlemek amacıyla yapılabilir.
3. Uygulamaya katılan öğrenciler, daha önceden keman çalmamış öğrencilerden oluşmaktadır ve araştırma, başlangıç keman eğitimi üzerindeki performanslarına etkisini belirlemek amacı ile 13 haftalık bir süreci kapsayacak şekilde yapılmıştır. Daha uzun süreli yapılacak bir uygulama çalışması ile öğrencilerin gösterdiği performans etkileri daha kapsamlı bir şekilde araştırılabilir.

4. Rolland yönteminin içinde bulunan iyileştirici eğitim uygulamaları ile mevcut keman öğrencilerine uygulanacak başka çalışmalar yapılabilir. Böylece yöntemin iyileştirici etkileri de incelenmiş olur.
5. Ülkemizde mesleki açıdan keman eğitimi veren kurumların öğrenci kabul yaş sınırı göz önüne alındığında, yöntemin ülkemizdeki bu kurumlarda uygulanabilirliği başka çalışmalarda araştırılabilir.
6. Uygulamada kullanılan eserler öğrenciler tarafından yeterli bulunsa da, bilindik farklı eserleri de çalışmak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, yöntemin uygulanabilirliğini aksatmayacak şekilde bir repertuvar çalışması yapılabilir.
7. Çalışmada, Rolland yönteminin keman çalma becerilerine etkisi araştırılmıştır, fakat yöntemin içeriğinde farklı yaylı çalgılar ile de kullanımı mevcuttur. Benzer bir çalışma, Rolland yönteminin başlangıç viyola, çello ya da kontrbas çalma becerileri üzerindeki etkilerini araştırmak için de kullanılabilir.
8. Araştırma, yapısı itibari ile özengen keman eğitimi sınıfında değerlendirilebilir. Aynı çalışma, mesleki keman eğitimi veren kurumlarda da gerekli programlara dahil edilerek kullanılabilir.
9. Yöntem, grup çalışmalarında da kullanılabilir bir içeriğe sahip olmasından dolayı, Rolland yönteminin grup çalışmalarındaki etkilerini ortaya çıkaracak farklı çalışmalar yapılabilir.
10. Rolland yönteminin, diğer yaylı çalgılara yönelik yöntemlerle olan ilişkileri kapsamlı şekilde araştırılarak farklı bir çalışma yapılabilir.
11. Diğer özel öğretim yöntemlerinin de dahil edildiği farklı bir yöntem çalışması geliştirilebilir.
12. Güzel Sanatlar Liselerinde yapılmakta olan çalgı eğitimi ve öğretiminin niteliği, liseden mezun olacak öğrencilerin geleceğin müzik öğretmeni adayları olmaları bakımından önem arz etmektedir. Rolland yönteminin, bu kurumlarda yardımcı kaynak olarak kullanılması üzerinde gerekli araştırmalar ve uygulamaları kapsayan çalışmalar yapılabilir.
13. Yöntem, ülkemizde kemana başlama yaş ortalamasının oldukça yüksek olduğu düşünüldüğünde, oldukça önem arz etmektedir. Çalgı eğitimine üniversite hayatlarında başlayacak müzik öğretmeni adayı öğrencilerin, yöntemde yaş

sınırının bulunmaması ve uygulanabilirliğinin araştırılması üzerine farklı çalışmalar yapılabilir.

14. Gerekli eğitim kursları düzenlenerek, ülkemizde pek fazla bilinmeyen Rolland yöntemi hakkında gerekli bilgilendirme çalışmaları ve öğretim sınıfları kurulabilir. Yapılan araştırma sonucunda ulaşılan bilgiler, yöntemin genel olarak başarılı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucunda, yöntemin kapsamlı şekilde tanıtılmasını sağlayacak gerekli çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akgül Barış, D. (2007). Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2007-2, 15, 1-12.
- Akıncı, S. (1998). Keman Eğitimine, “Öğrenmenin Geliştirilmesini Sağlayan Koşullar Açısından” Bakış. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 1-10.
- Akpınar, M., Çetinkaya, H., & Ağcakaya, P. (2018). *Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Keman Ders Kitabı 9*. Ankara: Devlet Kitapları.
- Arney, K. M. (2006). *A Comparison of the Violin Pedagogy of Auer, Flesch and Galamian: Improving Accessibility and Use Through Characterization and Indexing*. Texas: Faculty of the Graduate School of The University of Texas.
- Auer, L. (1980). *Violin Playing As I Teach It*. New York: Dover Publications.
- Aycan, B. (2018). *Dalcroze, Orff Schulwerk ve Kodály Yöntemlerinin Müzik Eğitiminde Kullanımına İlişkin Bir İnceleme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bakkalbaşı, C. (2019). *Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Türk Halk Ezgilerinin Kodaly Yöntemi Doğrultusunda İncelenmesi ve Örnek Öğretim Planı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Banister, P., Burman, E., Parker, I., Taylor, M., & Tindall, C. (1994). *Qualitative Methods in Psychology: A Research Guide*. London: Open University Press.
- Barbour, R., & Kitzinger, J. (1999). *Developing Focus Group Research: Politics, Theory and Practice*. California: SAGE Publishing.
- Bomfim, J. L. (2013). *Outros Metodos Para o Ensino Do Violino: Uma Comparação Entre Shinichi Suzuki, Kato Havas e Paul Rolland*. Rio De Janeiro: Universidade Federal Do Estado Do Rio De Janeiro Centro De Letras e Artes Instituto Villa-Lobos Licenciatura em Musica.

- Brown, A. (1997). Musculoskeletal Misuse Among Youth Symphony Players. *Medical Problems of Performing Artists*, 15-18.
- Burns, L. (2013). *Coordinated Action In String Playing A Comparative Study Of The Teachings Of Paul Rolland And Karen Tuttle*. Alabama: School of Music in the Graduate School of The University of Alabama.
- Büyükaksoy, F. (1997). *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*. Ankara: Armoni Ltd. Şti.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı 12. Baskı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Deneyisel Desenler Ön test-Son test Kontrol Grubu Desen ve Veri Analizi 5. Baskı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Byers, P. Y., & Wilcox, J. R. (1988). Focus Groups: An Alternative Method of Gathering Qualitative Data in Communication Research. *Annual Meeting of the Speech Communication Association*, 1-19.
- Can, A. (2017). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi 6. Baskı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cary, D. G. (2011). Comparing Two Contemporary Violin Teaching Methods: Suzuki And Rolland. *Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt:19 No:2*, 401-408.
- Cary, D. G. (2015). Keman Eğitiminde Paul Rolland Yöntemi: Türk Keman Eğitiminde Kullanılabilirliği. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 39*, 82-91.
- Choksy, L. (1988). *The Kodály Method: Comprehensive Music Education from Infant to Adult*. New Jersey: Prentice Hall.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Creswell, J. W. (2019). *Eğitim Araştırmaları Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. İstanbul: Edam Yayınları.
- Çilden, Ş. (2006). Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi* (s. 542-548). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Daniel, W. W. (2000). *Applied Nonparametric Statistics*. Boston, Massachusetts: Cengage Learning.

- Darrough, G. P., & Boswell, J. (1992). Older Adult Participants in Music: A Review of Related Literature. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 111., 25-34.
- Davis, L. L. (1992). Instrument Review: Getting The Most From a Panel of Experts. *Applied Nursing Research*, 194-197.
- Delgado, C. F. (2014). *Good Practice in Violin Pedagogy: Psychological Aspects Related to the Acquisition of Motor Skills*. Birmingham: Birmingham Conservatoire Birmingham City University.
- Döğer, D. (2016). *Keman Eğitiminde Mikro Öğretim Yöntemine Dayalı Uygulamaların Öğrenci Performansına Ve Tutumuna Etkisi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eisele, M. J. (1980). The Writings of Paul Rolland: An Annotated Bibliography and a Biographical Sketch. *American String Teachers Association*, 11.
- Ernst, R. (2001). Music for Life. *Music Educators Journal*, 88(1)., 47-51.
- Ertem, Ş. (1997). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'ndeki Piyano Eğitiminde Müzikalite Kavramının Önemi ve Oluşumunun İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ertürk, S. (2016). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Edge Akademi Yayıncılık.
- Fanelli, M. P. (1997). Establishing the Double Bass Playing Position/Posture. *American Suzuki Journal, Summer, Vol.25:4*, 87-88.
- Fanelli, M. P. (2001). *Paul Rolland: His Teaching Career And Contributions To String Pedagogy And Education*. Illinois: Graduate College of the University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Fanelli, M. P. (2011). Paul Rolland 1911-2011: A Centenary Celebration. *American String Teacher* 61 , 20-23.
- Fayez, S. (2001). *Kuramdan Uygulamaya Başlangıç Keman Eğitimi*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin El Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Fischbach, G. (1987). A Letter From Paul Rolland. *The Instrumentalist*, 35.
- Fischer, S. (1977). *Basics: 300 Exercises and Practice Routines for the Violin*. London: Edition Peters.

- Forrester, D. W. (1975). Adult Beginners: Music Education's New Frontier. *Music Educators Journal*, 62(4). , 56-58.
- Galamian, I. (1962). *Principles of Violin Playing and Teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Gidergi Alptekin, A. (2010). *06-15 Yaş Arası Çocuklarda Keman Eğitimi Uygulanan Metotlar ve Bu Eğitimin Çocukların Fiziksel ve Psikolojik Gelişimlerine Etkileri, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi*. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gillespie, R. (2000). *Essential Elements for Strings*. Milwaukee: Hal Leonard Publishing Co.
- Gizir, S. (2014). Focus Groups in Educational Studies . *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 3 (1), 1-20.
- Goodkin, D. (2002). *Play, Sing, Dance. An Introduction to Orff-Schulwerk*. New York: Schoot.
- Guadagnoli, M., & Linquist, K. (2008). *Neuroanatomical Corralates of Motor Skill Learning: Inferences from Neuroimaging to Behavior*. Amsterdam: Elsevier Ltd.
- Güleş, G. (2010). *Farklı Yaş Gruplarında Keman Çalma Becerisi Ediniminin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Günay, E., & Uçan, A. (1980). *Çevreden Evrene Keman Eğitimi 1*. Ankara: Yeni Dağarcık Yayınları.
- Günther, D. (1932). *The Rhythmic Person and Their Education*. Mainz: Schoot.
- Hallam, S. (1998). The Predictors of Achievement and Dropout in Instrumental Tuition. *Psychology of Music*, 26, 116-132.
- Haselbach, B. (2011). *Texts on Theory and Practice of Orff Schulwerk*. Mainz: Schoot.
- Ihas, D. (2018). A Comparative Overview of Seven Beginning/Intermediate String Pedagogy Methods and Approaches. *American String Teachers Association National Conference* (s. 1-18). Atlanta, GA: Pacific University.
- Jacobs, A. M. (2016). *The Individual And Collective Programmatic Characteristics Of Five Selected String Academies In The United States*. Urbana, Illinois: Graduate College of the University of Illinois at Urbana.

- Johnson, S. (1987). *Young Strings in Action "Paul Rolland's Approach to String Playing" Volume I*. Londra: Boosey&Hawkes.
- Johnson, S. (1995). *Young Strings in Action "Paul Rolland's Approach to String Playing" Volume II*. Londra: Boosey&Hawkes.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Keetman, G. (1977). *Elementaria, First acquaintance with Orff-Schulwerk* . Londra: Schoot.
- Keller, W. (1974). *Introduction to Music for Children*. Mainz: Schoot.
- Kendall, J. (1985). *The Suzuki Violin Method in American Music Education*. New Jersey: Alfred Music Publishing.
- Kolneder, W. (1998). *The Amadeus Book of the Violin Construction, History and Music*. Portland: Amadeus Press.
- Kotzian, E. Y. (2018). *Elementer Müzik ve Hareket Pedagojisinin Temelleri*. Pan Yayıncılık: İstanbul.
- Kredel, N. (1979). Paul Rolland, Teacher of Teachers. *The Strad* 89 , 1025-1035.
- Kredel, N. (2019). Using Paul Rolland's Model In Your Summer String Camp To Increase Excellence In Your String Program. *American String Teacher* Vol. 69, No. 2, 60-62.
- Krewer, M. (2018). *Extended Techniques for Intermediate Violin Students* . Lousiana: LSU Digital Commons .
- Kreye, B. (1965). *Musik und Bewegung: Bildbericht über die Arbeit mit dem Orff-Schulwerk*. Münih: Laakon Verlag.
- Kurtuldu, M. K. (2007). *Bilgiyi İşleme Modeline Dayalı Piyano Eğitimi'nde Genel Öğrenme Stratejilerinin Yeri ve Görsel İmajlar Oluşturma Yönteminin Kullanılabilirlik Düzeyi, Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Landis, B., & Carder, P. (1972). *The Eclectic Curriculum in American Music Education: Contributions of Dalcroze, Kodaly, and Orff*. Pennsylvania: The National Association for Music Education.

- LaVallee, A. A. (2012). *Technical and Pedagogical Overview of Paul Rolland's The Teaching of Action in String Playing*. Texas: The Faculty of the Graduate School of The University of Texas at Austin.
- Lee, Y. (2012). *A Pedagogical Guide to Suzuki Violin School, Volume 4*. Cincinnati: Graduate School of the University of Cincinnati.
- M.E.B. (2016). *Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- M.E.B. (2019, 01 01). *Milli Eğitim Bakanlığı*. M.E.B. Web Sitesi: http://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/19185304_GYzel_Sanatlar_Liseleri.pdf adresinden alındı
- Mark, M. (1996). Informal Adult Learning and Adult Music Activities. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 130., 119-122.
- McCullough, C. P. (1996). *The Alexander Technique and The Pedagogy of Paul Rolland*. Arizona: Arizona State University.
- McLeod, A. R. (2014). *Violin Pedagogy and the Physics of the Bowed String*. Toronto: Faculty of Music University of Toronto.
- Medoff, L. (1999). The Importance of Movement Education in the Training of Young Violinist. *Medical Problems of Performing Artists*, 210-219.
- Medoff, L. (1999). The Importance of Movement Education in the Training of Young Violinists. *Medical Problems Of Performing Artists Journal*, 14(4), 210-219.
- Mengert, F. (2002). *The Aesthetic Brain*. Cincinnati, Ohio: Music Teachers National Association.
- Nazareth, T. C. (1999). A Coherent Framework for Lifelong Music Education. *General Music Today*, 12(2)., 17-19.
- Nelson, S. (1994). *Twentieth-Century Violin Technique: The Contributions Of Six Major Pedagogues*. South Carolina: School of Music University of South Carolina.
- Okan, S. (2017). *Uzaktan Öğretim Modelinin Keman Öğrenimine Etkisi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Parasız, G. (2009). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 19-24.

- Perkins, M. M. (1993). *A Comparative Study Of The Violin Playing Techniques Developed By Kato Havas, Paul Rolland, And Shinichi Suzuki*. Washington D.C.: The Catholic University of America.
- Perkins, M. M. (1995). *A Comparison of Violin Playing Techniques: Kato Havas, Paul Rolland, and Shinichi Suzuki*. Indiana: Bloomington, IN: Tichenor Publishing.
- Przygocki, J. (2004). An Eclectic Approach in the Beginning String Class. *American String Teacher*, 44-47.
- Rolland, P. (1962). Public Music Schools: A New Pattern for American Music Instruction. *Music Educators Journal* 48, no.4, 59-62.
- Rolland, P. (1966). "Development and Trial of a Two Year Program in String Instruction.". *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 36-43.
- Rolland, P. (1974). *Action Studies: Developmental and Remedial Techniques: Violin and Viola*. New York: Boosey & Hawkes.
- Rolland, P. (2000). *Basic Principles of Violin Playing*. Indiana, Bloomington: Tichenor Publishing.
- Rolland, P. (2007). *The Teaching of Action in String Playing*. Illinois: Illinois String Research Associates.
- Rolland, P. (Yöneten). (2008). *The Teaching of Action in String Playing DVD* [Sinema Filmi].
- Ross, J. W. (2001). *Violin playing: Teaching Freedom of Movement*. Pretoria: Faculty of Humanities University of Pretoria.
- Schleuter, S. (1997). *A Sound Approach to Teaching Instrumentalists*. New York: Schirmer Books.
- Sloboda, J. A., Davidson, J. W., Howe, M. J., & Moore, D. G. (1996). The Role of Practice in the Development of Performing Musicians. *British Journal of Psychology*, 87, 287-309.
- Sloboda, J., & Howe, M. (1991). Biographical Precursors of Musical Excellence: An interview study. *Psychology of Music*, 19, 3-19.
- Szende, O., & Nemessuri, M. (1971). *The Physiology of Violin Playing*. London: Collet's.
- Şeker, S. (2011). 9–11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Dersine İlişkin Tutum, Öz Yeterlik, Öz Güven ve Keman Çalma Becerisi Üzerindeki Etkileri. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Şeker, S. S., & Bilen, S. (2010). 9-11 yaş grubu çocuklarda Orff Schulwerk destekli keman eğitiminin keman çalmaya yönelik öz yeterlik algıları üzerindeki etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 112-124.
- Şendurur, Y. (2011a). Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme-Öğretme Yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (3), 145-155.
- Şendurur, Y. (2011b). Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 161-168.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2019, 01 01). mufredat.meb.gov.tr. meb.gov.tr: <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2019926983832-%C3%87ALGI%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%C4%B0%20KEMAN%209-10-11-12.pdf> adresinden alındı
- Tarkum, E. (2006). Keman Eğitiminde Rol Oynayan Faktörler. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 169-173.
- TDK. (2020, 01 01). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. T.D.K. web sitesi: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Timmerman, C. (1987). *Journey Down the Kreisler Highway: Reflections on the Teachings of Shinichi Suzuki*. Logan, Utah: Ivory Palaces Music.
- Tuscaloosa, L. B. (2013). *Coordinated Action In String Playing: A Comparative Study Of The Teachings Of Paul Rolland And Karen Tuttle*. Alabama: Graduate School Of The University Of Alabama.
- Uçan, A. (1980). Çevreden Evrene Keman Eğitimi Üzerine. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 5, 47.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar- Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Uluç, Ç. (2006). *Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Öneriler*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Özyeterlik Algısı Ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Yıldırım, K. (2010). Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi Üzerindeki Etkisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi Cilt.1 Sayı.2*, 140-149.
- Yurdugöl, H. (2005). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* (s. 1-6). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Yükrük, S. (2004). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında sınıf ortamında seslerini kullanma becerileri. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* (s. 1-15). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Zweig, M. (2011). Paul Rolland and His Influence. *American String Teacher* 61 , 20-22.

EKLER

EK-1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu İzni

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

İlkay GÖKSEL
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Bilimler Enstitüsü
Müzik Eğitimi ABD

Sayın **İlkay GÖKSEL**,

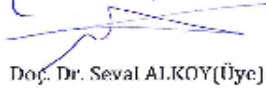
"**Keman Eğitiminde Roland Yönetiminin Keman Çalma Becerisine Etkisi**" İnsan Araştırmaları Etik Kuruluna yapmış olduğunuz başvuru (Protokol NO. 2019/20) kurulumuzun 07.02.2019 tarihli ve 2019/01 toplantısında değerlendirilerek etik olarak uygun bulunmuştur. Bilgilerinize sunarız.

Prof. Dr. Hamit COŞKUN (Başkan)

Prof. Dr. Mehmet ERYİĞİT (Üye)

Prof. Dr. Altay EREN (Üye)

Doç. Dr. H. Birol YALÇIN (Üye)

Doç. Dr. Seval ALKOÇ (Üye)

Doç. Dr. Abdullah DURAKOĞLU (Üye)

Av. Zühal DEMİRCİ (Üye)

EK-2. Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/03/2019-13353

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
Devlet Konservatuarı Müdürlüğü

Sayı : 31227889/900/
Konu : "Keman Eğitiminde Rolland
Yönetiminin Keman Çalma
Becerilerine Etkisi", Uygulama
Çalışması

Sayın Arş. Gör. İlkey GÖKSEL
Araştırma Görevlisi

06.03.2019 tarih ve 19 sayılı Müdürlüğümüze vermiş olduğunuz dilekçeniz incelenmiş olup, "Keman Eğitiminde Rolland Yönetiminin Keman Çalma Becerilerine Etkisi" doktora teziniz için, Konservatuvarımız Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Anasanat Dalı öğrencileri ile yapacağınız "Uygulama Çalışması" Müdürlüğümüz tarafından uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi İlker KÖMÜRCÜ
Müdür

RFÖ Devlet Konservatuarı Müdürlüğü, Ayntılı sığılın rtıba; B.Kök
İndirizman Kampüsü, 57600, Zonguldak
Tık : (0372) 255 74 35 Faks: (0372) 255 74 92
E-Posta: Elektronik@http://www.zcu.edu.tr/konservatuar/
konservatuar@zcu.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-3. Özel Yetenek Sınavı İşitme Puanı Erişim İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 06/03/2019-12798

T.C.
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
Devlet Konservatuvarı
Sahne Sanatları Bölüm Başkanlığı

Sayı : 87230250/100/12798
Konu : Eğitim - Öğretim İşleri (Genel)

06/03/2019

Sayın Arş. Gör. İlkay GÖKSEL
Araştırma Görevlisi

Sahne Sanatları Bölüm Başkanlığımıza vermiş olduğunuz 18.02.2019 tarih ve 42 sayılı dilekçenizce; Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda yapmakta olduğunuz Doktora Programı kapsamında, "Keman Eğitiminde Rolland Yönteminin Keman Çalma Becerilerine Etkisi" konulu doktora tezinde kullanmak için talep etmiş olduğunuz, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Tiyatro Anasanat Dalı 2017-2018 ve 2018-2019 öğretim yılı için yapılan yetenek sınavlarının işitme sınavı puanlarına bulunduğu belgelerin fotokopileri ekte'dir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Melike BOLAT BAŞOĞLU
Bölüm Başkanı

Ek :
İşitme Sınavı Puanları

EK-4. Gönüllü Katılımcı Bilgilendirme Formu

GÖNÜLLÜ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU

Bu araştırma, Araştırma Görevlisi İlkay GÖKSEL tarafından, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Programında, Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARİŞ danışmanlığında yürütülmektedir.

Bu araştırma keman eğitiminde Rolland yönteminin keman çalma becerilerine etkisi ile ilgilidir. Araştırmaya 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sahne Sanatları Bölümü'nde öğrenim görmekte olan toplamda yaklaşık 10 lisans öğrencisi katılacaktır.

Bu araştırmada seçilen öğrenciler, bir dönem boyunca keman eğitimi alacaktır. Keman eğitiminin uygulanmasında, Geleneksel ve Rolland Yöntemleri kullanılacaktır. Bununla birlikte, bizimle paylaştığınız kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Uygulamanın tahmini süresi 12-14 hafta arasında olacaktır. Yapılan araştırmalar belirtilen konularda psikolojik bir rahatsızlık yaşanmadığını göstermektedir. Sizi olumsuz etkileyebilecek herhangi bir durum olmayacaktır.

Araştırmaya katılmak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Araştırma sürecinde, sizden isminizi belirtmeniz ya da yazmanız istenmeyecektir. Bu uygulama sonucunda elde edilecek veriler kesinlikle not verme, sınıf geçme – kalma amaçlı kullanılmayacaktır. Uygulama süresince samimiyeğiniz ve işleyişe ilişkin görüşlerinizi içtenlikle belirtmeniz araştırmanın geleceği için çok önemlidir. Araştırma sonuçları, istatistiksel yöntemlerle analiz edilip işlenecek ve bunun sonucunda elde edilen bilgiler rapor edilerek tez jürisine sunulacaktır. Kabul görmesi halinde literatüre kazandırılacaktır.

Uygulama sırasında karşılaşılabileceğiniz bir durum olursa, uygulayıcıdan yardım alabilirsiniz. Çalışmanın sonunda size araştırma hakkında bilgi verilecektir. Araştırmaya katılımınızdan ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Dolunay AKGÜL BARİŞ

Araş. Gör. İlkay GÖKSEL

Bölüm: Müzik Bölümü / Yaylı Çalgılar Anasınıfı Dalı

Telefonu: 0536 691 66 46

Adresi: Bülent Ecevit Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, İncirhamamı Kampüsü, C Blok Ofis No: C-2, Zonguldak.

E-posta adresi: ilkaygoksel@beun.edu.tr

EK-5. Etik Kurul Onam Formu

ARANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

İAEK Karar No:

ONAM FORMU

(Araştırmacı nüshası ve Katılımcı nüshası olmak üzere iki nüsha halinde basılmalı ve imzalı araştırmacı nüshası saklanmalıdır. Gerekli olduğunda İAEK tarafından onam formları istenebilir.)

Araştırmanın Adı: "Keman Eğitiminde Rolland Yönteminin Keman Çalma Becerilerine Etkisi"

	Evet	Hayır
Bilgilendirme Formunu okudunuz mu?	☐	☐
Araştırma projesi size sözlü olarak da anlatıldı mı?	☐	☐
Size araştırmayla ilgili soru sorma, tartışma fırsatı tanındı mı?	☐	☐
Sorduğunuz tüm sorulara tatmin edici yanıtlar alabildiniz mi?	☐	☐
Araştırma hakkında yeterli bilgi aldınız mı?	☐	☐
Herhangi bir zamanda herhangi bir nedenle ya da neden göstermeksizin araştırmadan çekilme hakkına sahip olduğunuzu anladınız mı?	☐	☐
Araştırma sonuçlarının uygun bir yolla yayınlanacağına katılıyor musunuz?	☐	☐
Yukarıdaki soruların yanıtları size kim tarafından açıklandı? Lütfen açıkleyanın ismini yazınız.		

İmza: Baza araştırmalarda imzalı onam formlarının kullanılması mümkün değildir. İsimsiz anket formlarının kullanıldığı araştırmalar da bu araştırmalardandır. Bu sebep ile anket formunun araştırmacıya geri dönməsi, araştırmanın amacı için bu bilgilerin kullanılmasına onam verildiği anlamına gelmektedir. Sizden bu konuda sözlü onam alınmaktadır.

Araştırmanın koşullarını anladığımı ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı taahhüt ederim.

Tarih:

EK-6. Keman Dersi Performans Ölçeği Değerlendirme Formu (Ara Test)

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ					
Enstrüman Kurulumu ve Kullanımı	Mükemmel	Yeterli	Orta	Gelişime Açık	Düşük Düzey
	☐	☐	☐	☐	☐
Kemanı omuzuna; çene ve sol el arasında bir köprü gibi kullanabilecek şekilde yerleştirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı: bükülmesi basırmak, topuğun üzerindeki 2. ve 3. parmaklar ile bir çember oluşturacak, işaret parmağı 1. ve 2. eklem arasında yayı saracak ve bükülmüş serçe parmağı topuğun birliği noktasında arse cubuğu üzerinde olacak şekilde tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Ayaklarını yere omuz genişliğinde, sol ayak kemana doğru önde, "Y" şeklinde ve dizler kasılmış olmayacak biçimde basar.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı telin üzerine dengeli ve 90 derecelik açıyla yerleştirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Kemanı - yayı doğru ve vücut esnekliğini aktif bir şekilde kullanarak tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Alıstırmaları çalarken bedeninin doğal yumuşaklık içinde olmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı tutarken sağ kolun, elin, bileğin ve parmakların yumuşak ve esnek durmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Kemanı tutarken sol kolun, elin, bileğin ve parmakların yumuşak ve esnek durmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Çalarken; ağırlığını bir bacaktan diğerine aktarabilecek şekilde, vücut dinamiklerini enstrümanına olumlu olarak yansıtır.	☐	☐	☐	☐	☐
Sabit ve Hareketli Duruş	☐	☐	☐	☐	☐

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ					
Sağ El/ Kol Tekniği	Mükemmel	Yeterli	Orta	Gelişime Açık	Düşük Düzey
Alıstırmaları çalarken yayı eşit hızla ve doğru bir basınçla hareket ettirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Yay hareketlerini eşige paralel olarak uygular.	☐	☐	☐	☐	☐
Alıstırmaları çalarken yayın ve kolun uygun açıyla tel değişimini olmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayın bölümlerini (alt yar, üst yar, uç, orta, dip) ve bütününi kullanırken bileğin, parmakların ve kolun esnekliğine dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Tel ve yay değişimlerini aynı gürültüde pürüzsüz, vurgusuz ve aksansız biçimde yapar.	☐	☐	☐	☐	☐
Aynı yaydaki notaları, yayın basıncını ve hızını değiştirmeden çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayın bölümlerinde (alt yar, üst yar, uç, orta, dip) istenen sesleri ritme uygun olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Notaları ve susları, değerlerine uygun olarak belirtir.	☐	☐	☐	☐	☐
Tel değişimlerini, baglı/bagsız tekniklerle ve belli bir ritme uygun olarak yapar.	☐	☐	☐	☐	☐
İstenen etüt ve eserin ritmini doğru olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Ritim	☐	☐	☐	☐	☐

EK-7. Keman Dersi Performans Ölçeği Değerlendirme Formu (Son Test)

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ					
	Mükemmel	Yeterli	Orta	Gelişme Açık	Düşük Düzey
Enstrüman Kurulumu ve Kullanımı					
Keman omuzuna, çene ve sol el arasında bir köprü gibi kullanılabilecek şekilde yerleştirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı: bükülmesi basparmak, ipeğin üzerinde 2. ve 3. parmaklar ile bir çember oluşturacak, işaret parmağı 1. ve 2. eklemler arasında yayı saracak ve bükülmesi serçe parmağı ipeğin birliği noktasında arse cübüğü üzerinde olacak şekilde tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Ayaklarını yere omuz genişliğinde, sol ayak kemana doğru önde, "Y" şeklinde ve dizler kasılmış olmayacak biçimde basar.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı telin üzerine dengeli ve 90 derecelik açıyla yerleştirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Keman - yayı doğru ve vücut esnekliğini aktif bir şekilde kullanarak tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Alıştırmaları çalarken bedeninin doğal yumuşaklık içinde olmasına dikkat eder	☐	☐	☐	☐	☐
Yayı tutarken sağ kolun, elin, bileğin ve parmakların yumuşak ve esnek durmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Keman tutarken sol kolun, elin, bileğin ve parmakların yumuşak ve esnek durmasına dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Çalarken, ağırlığını bir basaktan diğerine aktarabilecek şekilde, vücut dinamiklerini enstrümanına olumlu olarak yansıtır.	☐	☐	☐	☐	☐
Alıştırmaları çalarken yayı eşit hızla ve doğru bir basınçla hareket ettirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Yay hareketlerini eşige paralel olarak uygular.	☐	☐	☐	☐	☐
Alıştırmaları çalarken yayın ve kolun uygun açıyla tel değiştirilmesine dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayın bölümlerini (alt yar, üst yar, uç, orta, dip) ve bütünü kullanırken bileğin, parmakların ve kolun esnekliğine dikkat eder.	☐	☐	☐	☐	☐
Sabit ve Hareketli Duruş					
Sağ El/ Kol Tekniği					
DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ					
Sol El/ Kol Tekniği					
Aynı teldeki sesleri çalarken parmaklarını tete uygun açılarla basar.	☐	☐	☐	☐	☐
Sesleri çalarken basparmağın ve bileğin esnek olmasını sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
Kemanın sapını, basparmak ve işaret parmağı arasında gergin olmayan bir şekilde tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Farklı tellerdeki sesleri basarken telin konumuna uygun şekilde ön kolunu ve dirseğini esnek biçimde kullanır.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayın bölümlerini (alt yar, üst yar, uç, orta, dip) ve bütünü doğru şekilde kullanır.	☐	☐	☐	☐	☐
Tel ve yay değişimlerini aynı gürlükte pürüzsüz, vurgusuz ve aksamsız biçimde yapar.	☐	☐	☐	☐	☐
Aynı yaydaki notaları, yayın basıncını ve hızını değiştirmeden çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Yayın bölümlerinde (alt yar, üst yar, uç, orta, dip) istenen sesleri ritme uygun olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Notaları ve susları, değerlerine uygun olarak belirtir.	☐	☐	☐	☐	☐
Tel değişimlerini, bağlı bağsız tekniğe ve belli bir ritme uygun olarak yapar.	☐	☐	☐	☐	☐
İstenen etüt ve eserin ritmini doğru olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Tel ve yay değişimlerini pürüzsüz ve vurgusuz ses elde edecek şekilde uygular.	☐	☐	☐	☐	☐
Aynı ve farklı tellerdeki 1. Konum seslerini doğru olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
İstenen dizi ya da arpej seslerini doğru olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
İstenen etüt ya da eserin seslerini doğru olarak çalar.	☐	☐	☐	☐	☐
Entonasyon					
Ritim					
Yay Kullanımı					

EK-8. Lutiye Ekspertiz Raporu

LUTİYE EKSPERTİZ RAPORU

Bu rapor İlkay GÖKSEL'in talebi üzerine, keman eğitimi uygulaması boyunca kullanacağı kemanların standardı ve onayı için hazırlanmıştır.

Araştırmada kullanılacak olan 10 adet kemanın aynı standart ölçülere sahip olması için gereken bazı tadilatlar tarafımdan yapılmış olup;

1. Aynı ağaç özelliklerine sahip olduğunu;
2. Üst eşik, alt eşik ve köprü ayarlarının standart ölçülere göre ayarlandığını;
3. Can direği ayarlarının ve tel yüksekliklerinin aynı olduğunu;

Teyit etmiş ve onaylamış bulunmaktayım.

Öğr. Gör. Sinan UÇAR
(Keman Yapımcısı ve Akademisyen)

20.02.2019

EK-9. Keman Dersi Dönemlik Plan

KEMAN DERSİ DÖNEMLİK PLAN							
AY	HAFTA	SAAT	ÖĞRENME ALANI ÜNİTELER	ÜNİTE AÇIĞIMLARI	KAZANIMLAR	ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	
						GELENEKSEL YÖNTEM	ROLAND YÖNTEMİ
ŞUBAT	4	1	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Keman ve Yayın Fiziksel Özellikleri	-Keman ve yayı oluşturan bölümleri tanıır. -Keman ve yayın bakımları ve korunmasına özen gösterir. -İnsana yapısına uygun keman ve yay seçiminin yararlarını fark eder.	Yaparak, Yaşıyarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma	Yaparak, Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma
MART	1	2	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Keman Çalmada Temel Duruş ve Tutuş	-Keman çalmada doğru ve düzgün bir duruşun önemini açıklar. -Keman ve yayın doğru tutuşunu kavrar. -Keman kurallarına uygun tutar. -Yayı kurallarına uygun tutar.	Yaparak, Yaşıyarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salması, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Golge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MART	2	3	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Keman Çalmada Sağ Elin Konumu	-Sağ elin taze üzerindeki konumunu ifade eder. -Sağ eli taze üzerine konumuna ve durumuna uygun olarak yerleştirir.	Yaparak, Yaşıyarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salması, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Golge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MART	3	4	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Keman Çalmada Sol Elin Konumu	-Yayın tel üzerindeki yerini ifade eder. -Yayı tel üzerine konumuna ve durumuna uygun olarak yerleştirir.	Yaparak, Yaşıyarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salması, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Golge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MART	4	5	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Yayın Tellar Üzerindeki Kullanım ve Yay Şakilleri	-Yayı tel üzerinde düzgün çeker ve iter. -Kemandan nitelikli ses üretilir. -Yayın bölümlerinde çalır. -Yayın bütününde çalır.	Yaparak, Yaşıyarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Anlatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salması, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Golge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
NİSAN	1	6	ARA TEST UYGULAMA HAFTASI				

KEMAN DERSİ DÖNEMLİK PLAN							
AY	HAFTA	SAAT	ÖĞRENME ALANI ÜNİTELER	ÜNİTE AÇILIMLARI	KAZANIMLAR	GELENEKSEL YÖNTEM	ROLLAND YÖNTEMİ
NİSAN	2	7	KEMAN ÇALMANIN TEMEL UNSURLARI	Yayın Teller Üzerindeki Kullanım ve Yay Şekilleri	-Yayı tel üzerinde düzgün çekir ve iter. -Kemandan sürekli ses üretilir. -Yayın bölümlerinde çalır. -Yayın bütününde çalır.	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
NİSAN	3	8	KEMAN ÇALMADA KONUMLAR	Kemanda Birinci Konum	-Kemanda birinci konuma ifade eder -Birinci konumda dört teldeki bütün notaları doğru çalar	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
NİSAN	4	9	KEMAN ÇALMADA KONUMLAR	Kemanda Birinci Konum	-Kemanda birinci konuma ifade eder -Birinci konumda dört teldeki bütün notaları doğru çalar	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
NİSAN	5	10	KEMAN ÇALMADA KONUMLAR	Kemanda Birinci Konum	-Kemanda birinci konuma ifade eder -Birinci konumda dört teldeki bütün notaları doğru çalar	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MAYIS	1	11	KEMAN ÇALMADA TEMEL YAY TEKNİKLERİ	Kemanda Bağlı ve Bağsız Çalma Teknikleri	-Legato ve detache yay tekniğini açıklar. -Enitt ve eserleri bağlı ve bağsız yay tekniğine uygun çalar	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MAYIS	2	12	KEMAN ÇALMADA TEMEL YAY TEKNİKLERİ	Kemanda Bağlı ve Bağsız Çalma Teknikleri	-Legato ve detache yay tekniğini açıklar. -Enitt ve eserleri bağlı ve bağsız yay tekniğine uygun çalar	Yaparak, Yaşayarak Öğrenme, Gösteri, Uygulama, Aslatım, Gösterip Yaptırma	Heykel Duruşu, Sağ-sol Ayak Salınımı, Kalem Tutuşu, Tutuş Oyunu, Gölge Yay, Ritim Oyunu, Shifting, Rolling vb. ilgili yöntemlerin uygulanması.
MAYIS	3	13	DÖNEM SONU SON TEST UYGULAMA HAFTASI				

EK-10. Araştırmada Kullanılan Gereçler

ACTION 3 MOVING ACROSS THE STRINGS

PLUCKED OPEN STRING ACCOMPANIMENTS

Play these tunes with slight movement of the elbow to promote relaxation in the left arm shoulder joint.

4. LIGHTLY ROW

Pluck with the left pinkie

Light - ly row, light - ly row, o'er the glass - y waves we go.

Smooth - ly glide, smooth - ly glide, on the si - lent tide.

The musical notation for 'Lightly Row' is written on a single staff in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two lines of music. The first line has four measures: 'Light - ly row,' (D4, D4, D4, quarter rest), 'light - ly row,' (A4, A4, A4, quarter rest), 'o'er the glass - y' (D4, D4, D4, D4), and 'waves we go.' (D4, D4, D4, quarter rest). The second line has four measures: 'Smooth - ly glide,' (D4, D4, D4, quarter rest), 'smooth - ly glide,' (A4, A4, A4, quarter rest), 'on the si - lent tide,' (D4, A4, A4, D4), and a final measure (D4, quarter rest, quarter rest, quarter rest).

5. CAMPTOWN RACES

Pluck with the left pinkie

STEPHEN C. FOSTER
(1826-1864)

Camp - town la - dies sing this song: doo - dah! doo - dah!

Camp - town race track nine miles long. Oh! doo dah day!

The musical notation for 'Camptown Races' is written on a single staff in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two lines of music. The first line has four measures: 'Camp - town la - dies' (D4, D4, D4, D4), 'sing this song:' (D4, D4, D4, quarter rest), 'doo - dah!' (A4, A4, quarter rest, quarter rest), and 'doo - dah!' (A4, A4, quarter rest, quarter rest). The second line has four measures: 'Camp - town race track' (D4, D4, D4, D4), 'nine miles long.' (D4, D4, D4, quarter rest), 'Oh! doo dah day!' (A4, A4, A4, D4), and a final measure (D4, quarter rest, quarter rest, quarter rest).

6. HOT CROSS BUNS

Pluck with the left pinkie

Hot cross buns! Hot cross buns! One a pen - ny, two a pen - ny. Hot cross buns!

The musical notation for 'Hot Cross Buns' is written on a single staff in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of one line of music with four measures: 'Hot cross buns!' (D4, D4, D4, quarter rest), 'Hot cross buns!' (D4, D4, D4, quarter rest), 'One a pen - ny, two a pen - ny.' (D4, D4, D4, D4), and 'Hot cross buns!' (D4, D4, D4, quarter rest).

ACTION 5 SHADOW BOWING

With the left hand place the tube on the left shoulder. Move the bow through the tube.

Hold the tube out in front of the body with the thumb facing the body.

ACTION 6 HOLDING INSTRUMENT AND BOW TOGETHER

Hold the instrument in playing position with the left hand covering the signal dot, pinkie outstretched. With the right hand, grasp the bow at the balance point, using the "correct bow hold" and hook the tip of the bow over the outstretched left pinkie. Slide the right hand down to the frog. Practice raising and lowering the bow with the right hand.

NOTE-READING: PLAYING ON OPEN STRINGS

17. PLAYING ON THE A AND D STRINGS

NEW NOTES:

D & A

NEW NOTES:

D & A

5

V

lift

18. PLAYING ON THE D AND G STRINGS

NEW NOTE:

G

19. GOLDFISH

Andante

Johnson/Wharton

The musical score is for the piece "The Merry Men" by John Williams. It is arranged for two parts: Student and Advanced Player. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The Student part is a single melodic line, while the Advanced Player part provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. The score includes dynamic markings such as *p* (piano) and *pizz.* (pizzicato), and articulation markings like *sul tasto* and *lift*. The piece is divided into measures, with some measures containing small notes that are optional for the Student part. The score is presented in a clear, professional layout with a key signature of one sharp and a time signature of 4/4.

20. OLIVIA'S SONG

Andante

Johnson

5

$\frac{2}{4}$ This is the signature for "two quarter time." Each measure has two counts, each the length of a quarter note.

21. A LITTLE RAGTIME

Gently

Johnson/Wharton

7

22. HIGHLANDERS

NEW NOTE: E

Johnson/Wharton

6

11

23. LOWLANDERS

Johnson/Wharton

6

11

← The SLUR – indicates that two or more notes are to be played with one bow stroke.

51. CHINESE LULLABY

Rolland

pizz. sim.

52. GRUMBLING

Rolland

ACTION 12

53. SLURRED STRING CROSSINGS

Go-ing my way

Invent word rhythms

ACTION 13

PLAYING THE OCTAVE

54. THE OCTAVE GAME

Play on any two strings

A D E
&, &, &
D G A

(Play accompaniments on the same strings the student is playing.)

Detailed description: This musical exercise is written for two staves. The top staff is a simplified notation system where notes are represented by letters (A, D, E) and fingerings by numbers (0, 1, 2, 3). It includes triplets and slurs. The bottom staff is a standard musical staff in G major (one sharp) with a treble clef, showing the corresponding notes and fingerings for the exercise.

55. OCTAVE EXERCISE

Play on any two strings

A D E
&, &, &
D G A

Detailed description: This exercise is written for two staves. The top staff uses the simplified notation system with letters and numbers, featuring a sequence of triplets and single notes. The bottom staff is a standard musical staff in G major, showing the notes and fingerings for the exercise.

56. PONY RIDE

Play on any two strings

Wharton

A D E
&, &, &
D G A

Detailed description: This exercise is written for two staves. The top staff uses the simplified notation system with letters and numbers, including a sequence of notes and rests. The bottom staff is a standard musical staff in G major, showing the notes and fingerings for the exercise.

NOTE-READING: PLAYING SECOND FINGER
The Key of A Major (Three Sharps)

57. HOT CROSS BUNS

NEW NOTE: C#

Detailed description: This exercise is written for two staves. The top staff is a standard musical staff in A major (three sharps) with a treble clef, featuring a sequence of notes and rests. The bottom staff is a standard musical staff in A major, showing the notes and fingerings for the exercise. A box highlights the new note C# on the first staff.

NOTE-READING: PLAYING THIRD FINGER

79. EXPLORING D MAJOR

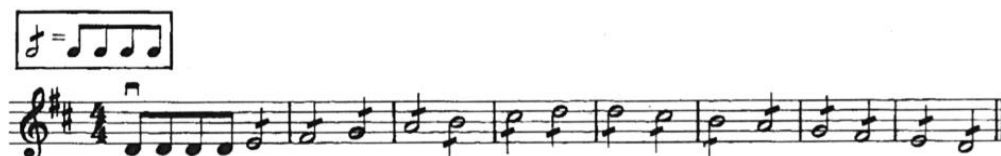
NEW NOTES: G & D

80. DESCENDING D MAJOR SCALE

81. D MAJOR SCALE

82. SKIPPING FINGERS AND CROSSING STRINGS
(In D Major)

*The line indicates that the finger is to be held down.

83. FRENCH FOLK TUNE

7

14

*To sustain the dotted half notes, the speed of the bow must be decreased. To compensate for this, the weight of the bow should be increased slightly.

84. JINGLE BELLS

lift

6

1.

2.

ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında Edirne’de doğan İlkay Göksel keman hayatına 1995 yılında Edirne Güzel Sanatlar Lisesi’nde Çiğdem Uluç ile başlamıştır. 1999 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü’nü kazanan Göksel keman eğitimine Prof. Dr. Mehlika Dünder ile devam etmiştir. 2004 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programına kabul edilerek keman eğitimini Prof. Dr. Yılmaz Şendurur ile sürdürmüştür. 2007 yılında yüksek lisans programından mezun olarak aynı yıl halen görev yaptığı Zonguldak Karaelmas Üniversitesi (2012’den itibaren Bülent Ecevit Üniversitesi) Devlet Konservatuvarında araştırma görevlisi olarak göreve başlamıştır. Müzik hayatı boyunca yurtiçi ve yurtdışında birçok konser ve etkinlikte görev alan Göksel, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında Prof. Dr. Dolunay Akgül Barış danışmanlığında doktora çalışmalarına devam etmektedir.

İletişim : ilkaygoksel@beun.edu.tr

: 0 (372) 266 74 96 (174)